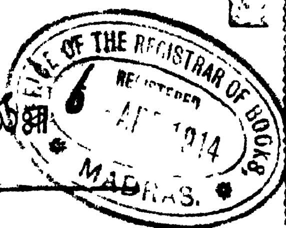
శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణే నమః

వేదాంతగ్రంథమాల

శ్రీ

కృష్ణాభ్యుదయమ్

ఇది

బుద్ధిరాల కోదండరాయ పండితరచితః

శ్రీమద్భగవత్[illegible] ముడుంబ నరసింహాచార్యస్వామి

[illegible] చరమపూరితశ్చ.

శ్రీ దివాన్ బహదూర్ ఏజాపూర్ అనంతరామపం[illegible]

త భూమికయా చాలంకృతః

తత్ప్రయత్నేనైవ స్వీయ[illegible]యోగేన విజయనగర

శ్రీ వేదవ్యాస వర్ణముద్రాయంత్రే

ముద్రాపితః

మొదటికూర్పు 200 ప్రతులు.

VIZIANAGRAM.

1914.

S. V. V. Press.

♦ శుభమస్తు ♦

♦ భూమికా ♦

అస్తి పవిత్రగోదావరీతీరవాసినాం బ్రాహ్మణానాం మధ్యే ముద్దిరాలోపనామకః శ్రీ భారద్వాజప్రభవః, ప్రాచీనవంశః అపి చ నర్మదాతీరవాసినః భగవదాశ్రయాః, అత్రివంశోద్భవాః, పరిపాలకప్రభువ్యాపారయశోధనినః, విజాపురవంశజాః, ఆసన్. పురా తద్వంశజాః కాలక్రమేణ భరతఖండేషు భోద్ధేః సిద్ధ్యర్థం సర్వత్ర వ్యాప్నువన్. తథా చ ముద్దిరాలవిజాపురవంశోద్భవాః ప్రాచీననికేతనేభ్యః నిస్సృత్య గ్రామపట్టణాని విషయాని వాసినో ఽభూవన్. తేషు శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణపఠన మననపరాయణౌ, శ్రీమద్రామచంద్రపాదభక్తిపూరితాంతఃకరణౌ, సమస్తభూతదయాభూ, అన్యాపన్నివారణశీలౌ, పరోపకారైకజీవనప్రయోజనౌ, సర్వత్ర మహద్భిరప్యైశ్చ, సమంకృతానురాగగౌరవాస్పదౌ, ఆంగ్లేయప్రభూణాం జయనగరమహారాజరాజ్ఞాం చ ప్రభూతవ్యవహారాసనప్రసిద్ధౌ, సమస్తసుజనసద్గుణాలంకృతౌ యశఃపూరితదశదిశౌ సుకృతజీవినౌ, ఆంధ్రగీర్వాణాంగ్లేయభాషాప్రవీణౌ, ప్రభుప్రజాశ్రయాహోరాత్రచరణదక్షౌ, సుందరరామ వెంకట్రాయశర్మాణౌ, ఇతి పంచాశద్వత్సరేభ్యః ప్రాక్ విరేజతుః, నిసర్గతస్తయోస్సోదరామతీవాజని. వెంకట్రాయపండితవర్యస్య పత్నీ, రమణాంబా ఇతి సుందరరామశర్మాయ సహధర్మిణీ సమర్పితా. సాపి భర్తృసుగుణాధికసుగుణా, మహాపతివ్రతాశిఖామణీ భర్తృవంశజానాం సర్వేషామపి, ఆత్మజాసినాద్భృత్య సర్వబంధుపూజితా బభూవ. భాగ్యవిశేషతః వెంకట్రాయపండితవర్యస్య సహధర్మచారిణీ భానుమతీ నామ్నా రమణాంబాసమానగుణాలంకృతా, సర్వైః పూజితా, భర్తృభక్తిపురస్సరా విరేజే. భర్త్రోర్భ్రాతృభావసౌభ్రాత్ర్యం ప్రీతిపూర్వకనిర్మలస్నేహానుబంధః అభ్యవర్ధత. తయోశ్చ విద్యాధిక్యం దేవబ్రాహ్మణాతిథిసత్కారసుకృతాచరణాభిలాషః భగవద్గ్రంథపఠనశ్రవణమననాభిరక్తిః భగవత్సేవాతత్పరతా చ, సమానతయా అవర్ధే. సుందరరామపండితవర్యస్య ప్రథమజః కోదండరామాఖ్యః గతపర్యాయే కీలకవర్షే అజని. తదుపరి సాధారణసంవత్సరే భానుమతీ మహోదార్యగుణాన్వితాం వెంకుబాయమాం నామ పుత్రీం సుషువే. భాగినేయజన్మకః కంస్య స్వపుత్రాణాం మధ్యే అత్యంతప్రేమాస్పదం స్వకీయపుత్ర ఇతి మాతులో నిశ్చిత్యావ్యవంచత్. భాగినేయోఽపి మాతులే అత్యధికప్రీతిం దర్శయామాస. రమణాంబా భానుమతీ చానేకపుత్రాన్ పుత్రీశ్చ సుషువాతే భాగినేయస్తు మాతులపత్న్యోః మహోదయోః తదపత్యేష్వాసకం తద్గృహే బాల్యప్రభృతి వసన్నేవావర్ధత. తత్రాంధ్రగీర్వాణాంగ్లేయపాఠశాలాసు శ్రద్ధయా విద్యాం సంపాద్య

సహచరాణాం విద్యార్థినామగ్రేసరో భూత్వా విద్యయా నయేన చ వృద్ధిమగమత్.
యస్తు కాలే తావత్, సమానరూపగుణశీలామాబాల్య సహచరీం కొత్వరాం, వెంకటా
యమాంబాభిధానాం మాతులేయీం సముదవహత్. తయోర్దాంపత్యంతు లోకో దా
హరణీయం సజ్జన బంధుసంతోష జనకమభూత్. మాతాపిత్రోః సద్గురూణా
చారసంపత్తేః పరిభూతఫలనివర్గాం సక్షంసర్వదా మోదితం. కోదండరామపండిత
శాస్త్రమ్ ఆంగ్లేయ భాషా గిర్వాణ భాషాను తీర్ణ ద్వయం గవ్యాంశి ఏవం విశాలం సులభం ప్రాప్యా
హరివ్యాయు సభాను న్యాయ దీక్షిత్వా విచ్ఛేదనకో భవ. జేదనయ సర్వ్య్త్ర ద్రవ్య ఖా
గంయుతి త్యానశోపనిషదాం పార్థం ముఖతశ్చరితుం పాణ్డో బన్ధు పరి వాక్య శాస్త్రేపి
గుణోభావుక విశాఖపుర సుందర రామపండితస్యోపదేశతః జ్ఞానం సంపాదయామా
స. పూడిపెద్ది సీతారామపండితవర్యస్య పాదానుగ్రహసహాయతః శ్రీమద్భగవద్దిథ
గవద్గీతాభాష్యం పితృమార్గానుసారతః శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణం చాప్యంతా విచ్ఛి
న్నశ్రద్ధాభక్తిగర్భమాస సర్వదాభక్తిపురస్సరం తత్పరిపాలనేనసర్వకాలం యా
పయామాస. సుఖజీవనాపేక్షకస్య సంపాదనానంతరం వ్యాపారాదికం, సర్వరా
జవ్యాపారాంశ్చ సంత్యజన్ భగవచ్చింతనయైవ, భగవత్సేవా ధర్మమతిథిబంధుస్వజన
సత్కారతత్పరో భూత్వా జీవితశేషం స తాన్ గ్రంథద్వయం తత్ర ధన్యో యా! యాప
యామాస జీవితశేష కాలం కేవలమాత్మపుష్టి క్షేమయోగ్యం పతేదంపతీ నాగానామాగతః
తయోస్తావదాత్మజసంతానసందోహ ప్రాప్తస్వాస్థ్యే, అసత్యాపి వస్తునోపా సక్వచి
త్స్వపి వాత్సల్యవైకల్యకారిణం తా సర్వభూతేషు సేవతః గీతాదిషు ప్రవృత్తిం
భూతదయాం వవర్ధయామాస. భగవన్మతానుసారిణః భగవదనుశాసన ప్రాప్తస్య
తస్యాపిలోకసంసారదుఃఖాత్ స్వత్వైకప్రాప్త్యా సర్వస్య, స్వచ్ఛందో వర్తి దే
హాస్య శ్రీహరేః ధ్యానసేవా ప్రవృత్తిస్సర్వస్య కోదండరామపండితస్య స్వభావోఽతః
భగవద్గుణానుకీర్తనావసరేషు మా! తీర్థయాత్రాభూత్, తస్యేదం సర్వం భ
గవతస్స్వానుగ్రహప్రచోదనేనైవసంజాతం ఇతి నిశ్చిత్య స్వసంకల్పసాఫల్యం ప్రతి, కరణ
త్రయేణ ప్రవృత్తవాన్ బభూవ. అత్యంతకరుణాసముద్రస్యాచార్యనిరూపణీయ దీనరక్షక
స్య భక్తసులభ ప్రాప్యస్య సింహాద్రినారసింహస్య శ్రీనృహరేః నిరంతరసేవనాది
సేవామసకృత్ప్రచకార. సాధారణతః నృహరేః పరేశమగస్తు, ఆబాల్య శ్రితస్య సంసా
రదుఃఖనివృత్తిద్వారా జ్ఞానానందప్రదాయకస్య చిత్తచోరస్య శ్రీకృష్ణస్య వస్తుతత్త్వా
ద్యకం శ్లోకసమర్పణద్వారా తస్య కీర్తిం విశదయతి. తస్య కోదండరామస్య తదుద్భవ
రీత్యా కదాచిత్ కేవలసంపూర్తిం నప్రాప. అప్రజస్య పుత్రసంతానేషు ఏకమపి అంతః
కరణశుద్ధివశలంబ్యాచరతః పుంసః పుత్రసంతానాపి సంభవమంతతాపత్తయాంవి

నా, ఇహాభ్యంతాన దః, అముత్ర పుత్రానుమే యమహాఫలానుభూతిశ్చ భవతీతి నిశ్చి
త్యాసౌ కోదండరామాఖ్యః శ్రీకృష్ణశుభోదయగ్రంథరచనే ప్రవవృతే, నృహరిస్తవ
రాజం సంపూరయన్ కృష్ణశుభోదయస్య రుక్మిణ్యుద్వాహపర్యంతం యావద్ధితం రచయి
త్వాంతరా వ్యాధియుక్తస్సన్ ప్రాభవత్, యావద్గ్రంథరచనం కృతం తావదపి ముద్రాపణద్వా
రా భగవద్భక్తానాం సముపాయనీకర్తుమైచ్ఛత్ సోఽద్య మోదాభూత్. కుత ఇతిచేత్, స్వ
స్య వ్యాకరణాది గ్రంథేష్వలౌకికజ్ఞానం నాస్తీతి భియా స్వకృతవిచిత్రభావవృత్తవి
శిష్టశ్లోకైర్యుక్తమిమం గ్రంథం, పండితవరైః కవిసార్వభౌమైః, నృహరిభక్తాగ్రగణ్యైః
అనేకాద్భుతగ్రంథకర్తృభిః, వయోవిద్యాజ్ఞానభక్తిభిర్వృద్ధైః భగవత్కృపావిరుదాంకి
తైః శ్రీముదుంబినృసింహాచార్యవర్యైః శోధయిత్వా తదుపరి తస్య ప్రచారణం కార
యిష్యామీతి సోఽచింతయత్. తస్య తద్వాంఛితకరరోగ ప్రాబల్యసమయే ప్యేతదుద్దేశం స
భార్యాప్రతి న్యవేదయత్. తదుపరి కేవలం భగవద్ధ్యానస్సన్ చరమశ్వాసనిర్వాణపర్యంతం
భగవద్ధ్యానమేవకుర్వన్, స భగవత్సన్నిధిం జగామ. తదను తస్య ధర్మపత్నీ మదీయా
గ్రాజ్యస్య స్వపతస్య గ్రంథసమాప్తిముద్రాపణద్వారా భర్తృసంకల్పసిద్ధిం కర్తుం ఆ
జ్ఞాపయామాస. తదాజ్ఞాపురస్సరం శ్రీస్వామినం శోధనపూర్వక గ్రంథసమా
ప్తికరణవిషయే ముద్రాపణవిషయేచ అహం ప్రార్థయామ్. మదీయయాచ్ఞాం సఫ
లయామాస. ఏతద్గ్రంథముద్రాపణాది వ్యయం మత్స్వసైవాకరోత్. భగవదనుగ్రహేణ
శ్రీమద్భగవత్కృపావిశేషాను గ్రాహసహాయేనచ గ్రంథముద్రాదికం సర్వం సమాప్తం బభూవ
ఏతద్గ్రంథసకలలోకసేవ మమభ్రాతుస్తస్య గీర్వాణజ్ఞానాధిక్యం భగవద్భక్తిపరత్వం సౌ
జన్యాది సుగుణ బాహుళ్య మాశయవైశాల్యం ఏతద్గ్రంథపాఠకాః యథ
తి యోజానీయుః ఏతద్గ్రంథపఠనసంజాతజ్ఞానభక్తివైరాగ్యజ్ఞా
నను భూతిం ఆచంద్రతారకం సుజనాః ప్రాప్నువంతు. ఏతద్గ్రంథః
యోఽనవల్లోకే ప్రయాతే ప్రవర్తతే తావద్గ్రంథకర్తా కోదండరామాఖ్యః వైకుంఠ
నివాసీ సానందతు. ఆబాల్యమేకగృహనివాసనహోః క్రమాభివర్ధితాన్యో
న్యప్రీతిమతోః అన్యోన్యస్య అనుకంపావిశిష్టహృదయతయా సమాన సుఖదుఃఖకార
ణయోః కాలాభివర్ధిత నిర్మలప్రేమగ్రంథినోః పరస్పరాభీప్సితసంపాదనప్రవణయో
వయోః అనపత్యత్వాత్ పుత్రాదిషు నిధీయమానం ప్రేమాణం అన్యోన్యస్మిన్నేవ నయ
తానయోః యావదాయువం అన్యోన్య వియోగమజానతోః త
యోర్మధ్యం పత్యోః భర్తుర్వియోగేన తద్వ్యసనయోగదుఃఖమసమానాకృష్యంతి, లోకా
ంతరేషు భర్తృసాయుజ్యమచిరేణైవ భూయాదితి కాంక్షంతీ జీవన్మృతా దేహయాత్రాం
కృతవాహరా అనతిసైవ నివాసనిర్వ భర్తుః శ్లేషసంజనిత దుఃఖాదికమజానతేవ ప్రియ

తత్రాపి పాకంకాశ్వర బ్రహ్మ లోకనివాసినీ మహీయతాంతద్దంపతిస్వీకృత పుత్ర ద్వారా ఆచంద్రార్కమవిచ్ఛిన్నం తద్వంశాభివృద్ధిరస్తు పూర్వేషాం యోగ్యకర్తృత్వావతయా భగవదనుగ్రహేణ భూయాదితి చ ఆశీః

శ్లో॥ వర్ధతామిహ తద్వంశః పుత్రస్సర్వసమృద్ధిభిః
ఆచంద్రార్కం పారాలక్ష్మ్యం గురాభక్తి సమన్వితః॥

ఏవం విజ్ఞాపయతి కృతజ్ఞః గ్రంథకర్తృభావుకః శివాకి బహుదూరు విజాపుర శ్రీ అనంతరామాఖ్యః.

శ్రీ

గణాధిపతయే నమః

శుభమస్తు

కృష్ణశుభోదయః

నత్వా గురుం సుందరరామనామా| వాణీం వరేణ్యాం కమలాం విభుం చ|
స్వయంభువం వాఙ్మహిలాసమేతం శివంకరం రుద్రముమార్ధదేహం|| 1
విఘ్నాదినిర్జ్రాయితపాదకంజం హిమాద్రికన్యాసుఖపద్మసూర్యం||
గజాననం చారువిశాలకర్ణ మాసుతం భక్తవరప్రదం చ|| 2
సాఫల్యం మమ జన్మనో హరికథాలాపైరితి ప్రేత్యయా
నిశ్చిత్యాహమనతిరోపి నితరాం శ్రీశేనసంచోదితః
కుర్వే కృష్ణశుభోదయాహ్వదికమలాపాణిగ్రహాంతం మతం
కావ్యం తత్కమలావిభోస్సుచరితం ప్రీణాతు విద్వజ్జనః|| 3
స్వభావతోహం పరమకిరోపి నిశ్చితః పండితలోకబుద్ధ్యా
తథాపి కృష్ణే హృదిభక్తియోగోయమాప్తే పరయాత్యసుహాకేకథాయాం|| 4
వసుంధరాం దుష్టజనాదిభారపీడితాం స్వపాలయాసౌ సురైః స్వభాషితం
స్వయం నిశమ్య స్వనిజాంశపద్మజాం గవాకృతిం స్వాశ్రుముఖీం స్వదిష్ట పతే|| 1
ప్రభో సురాణాం భవమద్యమేఘం వపీడితం మత్స్వం శరణంగతాస్మి
పీడామపాస్య జగతామకీర్తిహారిస్వసీడాం కృపయామమందః|| 2
ఆశ్వాస్యథ తామిటోజలజాసనోథ దక్షో దివం శ్రీపతిమప్రియేయం
జ్ఞాత్వా వచస్తస్య విదేసమాధా వాశ్రావయామాసగిరం తదీయాం|| 3
తస్యాస్తుష్టాంచనవ్యబ్జశ్చాత్ప్రత్యాంబరం ప్రముఖైస్సమేతః
క్షీరోదధేస్తీరముపాశ్రిత్య సమస్తైః ప్రవభం పూరుషసూక్తమంత్రైః|| 4
జ్ఞాత్వా స్తుతార్థిర్హరిణాప్యుక్తైః తాముద్ధస్యత్ర వసుదేవగేహే
జనిష్యతే శౌరిరుదపాస్వావాభారం సురస్త్రీయశోదాస్వనసంభవంతు|| 5

యావద్ధరిత్ర్యాయమునాతుభూమిభారం తావద్భరద్భిర్యదుమప్యపజన్యతాం
భవేదవంశో భగవాం స్తదగ్రజస్సహాయకృత్త స్యదశో హిణీసుతః॥ 6
యయాసమస్తం జగదద్య మోహితం సా దేవమాయా జగతామధీశ్వరీ
తస్యైవకార్యార్థమజాపిగోపలేవం శాద్యశోదాతనయా భవిష్యతి॥ 7
ఆజ్ఞాప్య సర్వానమరాన్ స్వయంభూరేవం ప్రధిష్ణ్యం ప్రయయౌ ప్రహృష్టః
యథోదితాస్తే సహసాబ్జజేన తథైవ చక్రుస్సుర్యా రిభక్తియుక్తాః॥ 8
శూరాభిధో యాదవవంశరత్నమపాలయన్మధురనూరసేనాన్
పురీం ప్రశస్తామనురేతి నామ్నా సింహాసనస్థానమథూద్యదూనాం॥ 9
శౌరిస్తస్యాం దేవకీమాగ్రసేనిం లక్ష్మీతుల్యాం లబ్ధ్వా కౌతుకేయేమే
పిత్రాదత్తం పారిబర్హం గృహీత్వా గంతుం గేహం భార్యయా సౌ ప్రవృత్తః॥ 10
తాం పారిబర్హేణ యుతాం నవోఢాం శౌరించ సత్పుత్ర్యరథేనివేశ్య
కరేగృహీత్వా ధరథాశ్వరజ్జూస్సంచోదయామాస గృహాయకంసః॥ 11
ఆకాశవాణీ పథచోదనాయామాహ కృత్తిం పథి కంసమాహ
గర్భేష్టమోస్యాస్తవమృత్యురేవ చ ధేనయాం త్వం వయసేవియాహ॥ 12
సఏవముక్తశ్చకితో తిభీతః కృపావిదూరః ఖలపాంసనోస్యాః.
కోశాద్గృహీతేఽసి తేనసద్యః ఖడ్గేన హంతుం కచమగ్రహీత్సః॥ 13
నృశంసమేనం త్రపయావిహీనం హేతూక్తిభిస్సామభిదాసమేతైః
ప్రసాంత్వయన్ధ్వమువాచ శౌరిః కంసాసురం భోజకులాధమం తం॥ 14
కథం భగిన్యా హననం తవోచితం జాతస్యభోజస్యకులేయశస్కరే
త్వం వీక్ష్యశౌర్యాదిసమస్తసద్గుణైః పుర్యః కథం కీర్తి హరం గవాద్యశాః॥ 15
మృత్యుంవిజేతుం భగినీమిమాం త్వం హన్మీతి చేద్బుద్ధిరియం న సమ్యక్
జాతస్య మృత్యుర్ధ్రువ ఏవ ఇత్యసౌ వాక్ శ్రూతిమృషా సోధునితా కదాపి॥ 16
అస్మిన్ శరీరపతితే శరీరీ కర్మానుగో న్యల్లభతే పురైవ
ఏకం విసృజ్యాన్యకృతం ప్రయాతి యథా జలూకా కృమిశేతథాయం॥ 17
దేహేన మృత్యుస్సహజాత ఏవ నకోపితం వారయితుం సమర్థః
అద్యైవవాకల్పశతాంతరే వా జనస్య మృత్యుర్ధ్రువ ఏవ మానం॥ 18
ఈదృక్ప్రకారేర్థవబంధహేతాం కుర్వంతి విశ్వాసము పండితాహి
రిరక్షిషాతస్యవశర్మదాత్రీ వకస్యచిద్ద్రుహ్యతి శాస్త్రవాదీ॥ 19
శాస్త్రప్రయుక్తైరమృశోపయాసైః కథా చోభిరేవం ప్రతిబోధితో పి
పరాంశ్చపాపేశవశేనకంసో న్యవర్తతాథా దరణాన్న కించిత్॥ 20
దురాత్మతాం తాం హలకులాధమస్య గర్వంతరాధాకమవేత్య శౌరిః

శ్రుత్వాగ్నిప్రతిమస్త్రియశ్చకథాయదాకుదు మామాచత్తామబలాంధకార్తాం॥ 21
హారంగృహీత్వావసుదేవవాచాం కంసోఽభగిన్యాహననాన్నివృత్తః
అస్వస్థచిత్తోఽపివధూవరౌతౌ ప్రవేశయామాసగృహాంస్తదానీం॥ 22
కాలాంతరేసాసుషువేకుమారంతమార్పయత్స్నేహపరిప్లుతోఽపి
కంసాయశౌరిర్వ్యసతాముఖేన సత్యేనబద్ధోనచచాలధర్మాత్॥ 23
శౌరేస్సమత్వంహృదిబోధయుక్తంకర్మస్థితింతస్యసతాంప్రశస్తాం
నిరీక్ష్యకంసోముదితాంతరాత్మాసాశ్చర్యచిత్తః ప్రహసన్నువాచ॥ 24
తుష్టోహమాసంప్రతియాతుబాలో గర్భోఽష్టమోస్యావమమృత్యురుక్తః
అస్మాన్నమేభీస్తతఏవ కించిత్ కథందియద్వాగనృతానమస్యాత్॥ 25
సుతంసమాదాయతతోతిశౌరిర్గృహంప్రవిశ్యాపిజహర్షనాంతః
విచార్యచాస్థైర్యమసజ్జనానాంవిశ్వాసమస్మిన్నకృతవాన్నకించిత్॥ 26
ప్రాగ్విష్ణునాహింసితకాలనేమిం సంజాతమాత్మానమముంవిజజ్ఞే
మునిర్నిగాజ్ఞాపితపూర్వజన్మా తత్సంస్మృతిస్ఫారితతీవ్రమన్యుః॥ 27
నందాదిగోపావ్రజసంస్థితాయే స్త్రియశ్చతేషామథవృష్ణయశ్చ
శ్వచిద్యదూనాంపురుషాస్త్రియశ్చ జాతాస్సురా ఏవమురారిపక్ష్యాః॥ 28
కంసః పరంభీతమనువ్రతాశ్చప్రలంబచాణూరబకీబకాద్యాః
నృపాలసంజ్ఞాదనుజాశ్చసర్వేతేషాంవినాశాయమహారిజానిస్స్యాత్॥29
ఇతః ప్రభృత్యేవమిదంసురర్షిః కంసాయవృష్టః ప్రయయాయథేచ్ఛం
తతిస్సకంసోవిమనావినిద్రః ఖిన్నస్సదారక్ష్యసుఖంనలేభే॥30
గతేసురర్షౌయదువంశజాతాన్ మత్వాసురాంస్తాంత్సతతంరుణద్ధి
తేపీడితాః కోసలపాంచ్యకేకయాన్ నివిశ్యగూఢంన్యవసన్యథేష్టం॥ 31
పదేవకీంశౌరిమథోగ్రసేనం నిగృహ్యతాన్ హైహనాగదైరగారే
వృతః ఖలైర్దైత్యమహిప్రకాద్యైర్తతేషరాజ్యంబుభుజేఖలాత్మా॥32
సాబంధ్యగారేసుషువేకుమారం ప్రత్యబ్దమేకంత్వవధీత్సకంసః
హాతేషుమారప్రతిమేషుషట్సు విష్ణోఃకలాసప్తమగర్భఆసీత్॥ 33
యంయోగినోనంతశరీరయంతియస్యానుభావంశ్వదయోగ్యుపాంతి
యదుత్తమాంగేభువనానిసంతి సబ్రహ్మరుద్రాణిచసమ్యపంతి॥ 34
కంసాద్యదూనాంభయమస్యపశ్యన్ సవిశ్వరూపోభగవాననంతః
ఆహూయకూర్మాణ్యనిజయోగమాయాం సమాదిశత్తామతిభక్తియుక్తాం॥ 35
త్వంగచ్ఛభద్రేవ్రజమధ్యగోష్ఠే గోపీకాభిస్సములంకృతంను
శౌరేశ్చపత్నీనమురోహిణీతివ్యాఖ్యాభిరాస్తేసహగోవశేషా॥ 36

తద్దేవకీగర్భగతంత్విదానీం శేషాఖ్యమిద్ధంమమదివ్యతేజః
త్వంయోగమాయేనిపుణానినూనమాకృష్య రోహిణ్యుదరేనిధత్స్వ॥ 36
అథాష్టమాంశైః పరిపూర్ణరూప మ్ముత్త్వమేష్యామ్యయిశౌరిపత్న్యాం
త్వంచారిశనందయశోదయోస్తు భవిష్యసి ప్రముతో వ్రజస్వ॥ 37
స్థానానినామానిభకంతిభ ద్రేదుర్గేతి శ్రీవిజయాచచండీ
త్వాదుర్ఘయిష్యంతివరప్రదాత్రింనానోపహారైన్నరజాయతేష్టం॥ 38
కంకమణాంగర్భవికర్షణాచ్చ రామంత్రిలోకీమహాత్మాహుః
బలోచ్ఛ్రయాత్తంబలభద్రిసంజ్ఞం శేషాఖ్యమేవంబహుధాగృణంతి॥ 39
సాయోగమాయాహరినైవముక్తాతంత్రిః పరిక్రమ్యకృతప్రణామా
తథేతిగాంప్రాప్యయథోపదిష్టా తథైవచక్రేపురుశక్తియుక్తా॥ 40
ధామ్నైవ్యసుధాంశివదద్భుతంలోకమంగళకరంసకలామృతం
శౌరిమానసమఖండసుఖాత్మకం దివ్యపాదసరసీరుహసిద్ధురం॥ 41
గర్భేణ పర్నీ తేవసుదేవపత్న్యాః విస్రంసితోగర్భఇతిస్మపౌరాః
విచుక్రుశుర్దీనధియోవిమోహాద్విదుర్న్న తేనిష్టుకృతంగతాహస్యం॥ 42
అనివేశమనఅనకదుందుభే భర్తృమిశ్రాతమాననాయశిరియశపతిః
సప్తదిశౌరిరసాదతిదుస్సహో రవిరివాచ్యుతకలాప్రవేశనాత్॥ 43
తద్దైవ్యకంధామసమర్పితంముదాసాకూరసేనస్యసుతేవతన్వీ
సర్వాత్మకంబ్రహ్మసురేంద్రవంద్యం ప్రాచీయథాచంద్రమసందధార॥ 44
సాకంసగేహేరరాజతన్వీనివాసనాతాశివారేస్తదానీం
యథాఘటాన్తర్గతదీపికాపిదీపో దప్రస్యసిద్యేనవశరద్మదాత్రి॥ 45
తాంవీక్షకంపిస్త్ర్యశరీరకాంత్యాప్రకాశయంతీంభవనంసకంసః
ఆహైవమృత్యుర్మమయః పురోక్తస్సఃస్త్వస్యా ఉదరంప్రవిష్టః॥ 46
కింస్మృత్యముస్త్రీవధమోషనూనం ఏపారుపంహంతిస్వకార్యలుబ్ధః
వధఃస్త్రియోహంత్యమువేలమాయుఃయశశ్రియంగురుమత్యస్యస్వసుస్ప॥ 47
కేనేతయోర్త్యంతస్పృశంసితేన హింతిశీకత్రిగుణాలవాలం
వసజ్జతఃపశ్యతిశీకత్రిహీనం సవిమజీవన్మృతఏవనూనం॥ 48
దేహేమృతేంధంతముపైతిత్వస్య ఖలస్యవాసోభవతీత్యజస్రం
శపంతినిత్యంమనుజాస్తదీయందుష్కృత్తమాఖ్యాయవిధోధికారం॥ 49
నిశ్చిత్యఘోరాత్మకతోథకంసతస్త్ప్రతీక్షన్హరిజన్మగేహే
సచింతయానోహరిమేవనిత్యం కృత్స్నంజగత్తన్మయమిత్యపశ్యత్॥ 50
సురర్షిభ్రాబ్రహ్మభవేంద్రముఖ్యాస్తం దేవకీగర్భగతంముకారిం

ధృత్వా శిరస్యంజలిమాగమోక్తం కర్త్రే ప్రజం మాధవమస్తువంత॥ 51

సత్యవ్రతం లబ్ధసమస్తసిద్ధిం త్రికాలసత్యం త్రిగుణాత్మకం సత్

భూతేషు సంతం శ్రితభూతయోనిం భూతేషు సత్యాత్మ విపశ్చితమాద్యః॥ 52

త్రిసత్యవాక్యం సముదర్శనం చ స్వాధీనమాయం సుఖచిత్స్వరూపం

వేదాంతవేద్యం సురవైరికాలం సనాతనం త్వాం శరణం ప్రపన్నాః॥ 53

త్వన్మాయయాత్యంతవివేకశూన్యాః పశ్యంతి భేదానఖిలాంస్త్వయీశ

చరాచరం సర్వమిదం సమస్తం త్వన్మూర్తిరేవేతి వదంతి తజ్ఞాః॥ 54

త్వమేవ సంసారతరోశ్చ మూలం తదుద్భవస్థాననిరోధలీలః

జీవస్య కర్మానుగమేన నూనం ఫలం ప్రయచ్ఛస్యనుషంగశూన్యః॥ 55

అనన్యచిత్తాస్త్వయి బద్ధరాగాః పరాపరే బ్రహ్మణి సత్యచిద్ఘనే

త్వత్పాదపోతేన భవార్ణవం హరే తరంతి గోవత్సపదం యథాంజసా॥ 56

ధృత్వా శరీరాణి సుఖావహాని సతాం ఖలానామసుఖావహాని

కరోషి సౌఖ్యం జగతామశేషం నేశా వయం స్తోతుమనేకరూపం॥ 57

వయం ప్రబుద్ధా ఇతి మన్యమానాః జ్ఞాత్వా గతీః కేచన హంత స్వాంతాః

త్వత్పాదపద్మం బహుశోఽపి విశ్రుతం విసృజ్య లోకానధమాన్విశంతి॥ 58

సంతస్త్వదీయాస్త్వయి బద్ధభావాః పరిక్రాంతవిఘ్నాస్స్వపదర్శనార్థే

త్వత్పాదకంజే వినివేశ్య చిత్తం పరే పదే క్షేమముదవాప్నువంతి॥ 59

కంసాదిదుష్టాసురభారితాయా భువోఽధునా హర్తుము దేవ్యసి త్వం

తవావతారేణ వయం కృతార్థాః సమస్తలోకాస్సుఖినో భవంతి॥ 60

వర్ణాశ్రమాచారవతాం జనానాం పాసనార్థం సులభా మనుష్యత్వా

సత్త్వోపపన్నాని మనోహరాణి బిభర్షి రూపాణి యుగే యుగే త్వం॥ 61

జన్మాదిశూన్యస్య తవావతారః లీలైవ నిత్యం నను సత్యమస్తి

ఏతే దశావతారాస్సమస్తా స్తోత్రాస్య పద్యావశతో నతి త్వతః॥ 62

కంసాదిదైత్యాః కృపయా విహీనా ఇదం జగచ్ఛోకహతం సమస్తం

తస్మాద్భవాన్నః కృపయా పరేశ ఏహ్యాశుదీనావనమాత్మగర్భాత్॥ 63

హర్షోద్రేకాత్కంజగర్భాదిదేవా ఊచుస్స్వే స్వ స్థానకే కిం తే ద్యగశ్చ

అస్మిన్మాసం శ్రీహరిః క్షేమమవ్యాత్ కంసాద్భీతిర్నాస్తి మాతః కథంచిత్॥ 64

సర్వావతారైరపి స త్రిలోకీం పారస్వభూభారమపాస్య కీయాన్

అస్మాకమాజ్ఞాం కృపయా విధేహి యా స్యామహో కానథ సూనురారీ॥ 65

ఏవంస్తుత్వాసర్వదేవాస్సురేశం బ్రహ్మేశానాన్ప్రాగ్భాగేవిధాయ
గీర్భిర్దేవందేవకీంచాపినుత్వా యాతాస్స్వంస్వంస్థానమవ్యగ్రచిత్తాః॥ 66
ప్రసూతివాతైరథదేవకీభృశంనిపీడ్యమానాగురువేదనాన్వితా
యదాతదాసంకటమాపసజ్జనోమనః ప్రసన్నంవిగతజ్వరంసతాం॥ 67
శాంతత్వేగ్రహతారకేశుభదినే సద్యోగవారాదికే
ప్రాచ్యామిందురివాతిపుష్కలతనుస్త్వాంతేనిశీథేహరిః॥
దేవక్యామథసంబభూవసహసాకారాంసముద్దీపయన్
సర్వప్రాణిగుహాశయోమురరిపుశ్శ్రీకామినీవల్లభః॥ 68
జనార్దనేసంప్రతిజాయమానే విజృంభితస్వచ్ఛజలాస్సముద్రాః
అవ్యక్తఘోషేణజగర్జురంబుదాః నభఃప్రసన్నంగ్రహతారకాభిః॥ 69
మందంవవౌశీతలగంధవాహః ప్రదక్షిణార్చిర్హుతభుక్సమిద్ధః
దిశశ్చసర్వావిశదాఃప్రసేదుః సరాంసినీరేజకులాంచితాని॥ 70
రంభాదయస్తాననృతుర్జగుశ్చ గంధర్వకన్యామధురంసురాశ్చ
కల్ప ప్రసూనైః పరికల్ప్యవృష్టిం తమస్తువన్దుందుభయోవినేదుః 71
పూర్ణేందువక్త్రంసుమచాపకమ్రంకృపా కటాక్షంవికచాబ్జనేత్రం
సునాసికంచారుకపోలముగ్ధం బింబాధరంహీరసమానదంతం॥ 72
శ్రీకారశోభావహలంబకర్ణ మాజానుబాహుంవిపులోరసంచ
వళిత్రియాలంకృతచారుగర్భం క్రమేణచాల్పీకృతసింహమధ్యం॥ 73
చతుర్భుజంచారుకిరీటకుండలం చక్రాదిదివ్యాయుధశ్రమహస్తం
మంజీరహారాంగదదివ్యభూష మనర్ఘరత్నస్థగితోరుకాంచిం॥ 74
స్నిగ్ధోరుజంఘాంఘ్రినఖప్రవాళం శ్రీవత్సవత్సంగళలంబికౌస్తుభం
ప్రకోష్ఠహస్తాంగులిరత్నభూషం పీతాంబరంనీలఘనాభిరామం॥ 75
తథావిధంసూనుమమర్త్యరూపం విలోక్యహర్షాబ్ధినిమగ్నచిత్తః
ప్రహృష్టరోమాంచితసర్వగాత్రః ఉపాయయావానకదుందుభిస్సః॥ 76
స్నాతుంనశక్తోనిగళేనబద్ధః ఆనందవార్ధౌసుతరాంనిమగ్నః
కుమారజన్మోత్సవమంగళాయదదౌహృదాగాధరణీసురేభ్యః॥ 77
ఆజ్ఞాయబాలంచతురాస్యతాతం స్వానుగ్రహాయాత్తసుతస్వరూపం
స్మృత్వాహరేరద్భుతపూర్వవృత్తం స్తోతుంప్రవృత్తః ప్రణతస్తమూచే॥ 78
అజస్త్వమేకః పురుషః పురాణః స్వమాయయాసంవృతఏవనిత్యం
త్రైలోక్యజన్మస్థితిసంయమార్థం గృహీతదేవత్రితయస్వరూపః॥ 79

స్వీకృత్యమాయామసృజస్సమస్తం జీవేనరూపేణనివిశ్యతజ్జగత్
చరాచరందేహమజీవయద్యో వాసుదేవోఽవతతారసద్యః॥80
మయాద్యలబ్ధస్సరసీరుహాక్షః స్వయంప్రకాశస్సకలాంతరాత్మా
ఆనందమాత్రోఽఖిలయోగిగమ్యః స్వానాంముదేస్వీకృతదివ్యరూపః॥81
ఏకస్త్వమాదౌబహుధాబభూవ మాస్వీకృత్య మాయాంబహురూపతాయతే
పురాగుణోఽప్యద్యగుణావభాసనాత్ విశుద్ధధర్మోఽఖిలవృద్ధమాశయః॥82
త్వమప్రమేయస్సుగుణాలవాలః సతాంనిషేవ్యస్సకలాగమోక్తః
స్వయంప్రకాశస్సురబృందవంద్యః స్వపత్త్రయాభాసితసర్వలోకః॥83
కృత్స్నంజగత్ స్థాస్నుచరిష్ణుసర్వం స్వమాయయేదంత్వయిభాతిశశ్వత్
భూతేషుజాతుస్వయమప్రవిష్టః ప్రవిష్టఏవేతివిభావ్యసేత్వం॥84
మాయావిదూరంనిఖిలైకదర్శనం చిదేకమాత్రంసుఖరూపమవ్యయం
ఏతాదృశంత్వామహమాపయత్నతం లోకేషుకించిత్తతరంవిభాతి॥ 85
సునూత్మభూతైర్మహదాదయస్తైవిరాడభిఖ్యందశషడ్వికారైః
విరచ్యకాయంతదివప్రవిష్టః పురైవసత్వాదిహసంభవోన॥ 86
సృష్టేః పురాసీత్సదఖండమేకం పశ్చాచ్చనాస్తిప్రవిభక్తమన్యత్
సదేశమధ్యేపివిభాతినిత్యం సదేవకాలత్రితయేపినూనం॥ 87
తథాప్యవిద్యావశతోఽజనానాం భవంతిభేదాస్సకలాశ్చశశ్వత్
భిదేవసంసారతరోశ్చమూలం భిదేవబంధస్యనిదానమాహుః॥ 88
మాయావయంనశ్వరదేహజాతం అధ్యస్తమాత్మన్యవివేకదృష్ట్యా
తథాత్మనోన్యత్ నిజమస్తినూనమిత్యేవయోవక్తిసబాలబుద్ధిః॥89
యదాశృణోదంగవియద్వచాంసిత్రిచాప్రవర్తృత్యేవఖలోవినిద్రః
తదాగ్రజానాశ్వహనత్ షడేతాన్ సుమేషురూపానదయంమురారే॥90
త్వజ్జన్మవార్తామసహైవమత్వా ఉదాయుధోఽభ్యేతిజిఘాంసయాతు
తస్మాదవాస్మానశరణంప్రపన్నాన్ విభేమిశత్రోఽవయేయథార్హం॥91
అథప్రహృష్టాసుతమీక్ష్యదేవకీ విచక్షణంలోకవిలక్షణంచ
శిరీషపుష్పప్రతిమానదేహం ఉవాచతస్మైస్మితపూర్వమిద్ధం॥ 92
త్వమేవపూర్వంప్రథమంవిరంచేః స్వమాయయాంశానికల్పయిత్వా
పురాణితేషామథకల్పితాని స్వయంచతైస్సాకమనుప్రవిష్టః॥ 93
అనేకజీవేనప్రవిశ్యచాత్మనా హిరణ్మయాండంబహుచిత్రదేవకృత్
అదృష్టసజ్ఞామజకర్మసంభవాంగజాంగమాలభ్యపరిస్ఫుటిర్విరాహనే॥94

నామాని రూపాణి కరోషి దేహినాం కర్మానురూపేణ ఫలం ప్రయచ్ఛసి
అతో న నైర్ఘృణ్యకృపాదిసంశయాస్త్వయ్యీశ్వరే సాక్షిణి సత్యచిద్ఘనే ||95
సత్తామాత్రం సాక్షిభూతం సదేకం నిత్యానందం నిర్వికల్పం నిరీహం
సాక్షాద్విష్ణుం సర్వలోకైకవంద్యం ప్రత్యగ్రూపం ప్రాకృతానామగవ్యం|| 93
తథావిధం త్వామహమద్య భూమన్ తేనాపి పుణ్యేన పురార్జితేన
ప్రసూతవత్యస్మి సుతం మధురేశం విధం బహం త్వేతదహో విచిత్రం|| 97
అస్మద్గృహే జన్మ తివార్త బంధోః శ్రుత్వా జనైరద్భుతమద్య కంసః
అభ్యేతి తూర్ణం ఖలపాంసనోయం క్షేమం యథా స్యాత్తు వతద్విధేహి|| 98
అతః కింకం రూపమిదం దయాళో సంహృత్య లోకానుగుణం విధత్స్వ
అయ్యం ఖలో నార్హతి దివ్యరూపం ద్రష్టుం మునీనామపి దుర్విభావ్యం|| 99
నిశమ్య పిత్రోర్గదితం మహాత్మా భక్తిం తయోర్గాఢతరాం నిరీక్ష్య
ప్రాగ్జన్మవృత్తం గదితుం ప్రవృత్తః తయోరిమాం వాచమువాచ శౌరిః||100
అయం పురాభూత్సుతపాః ప్రజాపతిః పృశ్నిస్తినామ్నా సహధర్మపత్నీ
త్వమస్య జాయా పతిభక్తి సంయుతా ధాయేవసూక్త్యం సతతం తమాశ్రితా|| 101
స సర్గకృత్ప్రజానాం గురుణా స్వయంభువా యువాం నియుక్తౌ పరమాస్థితౌ తపః
కృచ్ఛ్రాదికైః కాయమతీవ కర్శితం ఆరాధనైశ్చాప్యహమేవ తోషితః||102
గతాని వర్షాణి బహూని తత్ర్యలో తేవంతపస్త్రిక్రమతీవదుష్కరం
ప్రీతస్తపో భక్తి విశుద్ధభావైః ప్రత్యక్షమాసం యువయోర్యథా ఘనా||103
దివ్యాయుధైర్జానుశ్చతుర్భుజాదికం పీతాంబరం స్వీకృతదివ్యవిగ్రహం
కిరీటకేయూరకరాంగుళీయకం మాం వీక్ష్య భూమాపతితౌ కృతాంజలీ||104
మయానియుక్తావతిహృష్టచేతసా వరోయువాభ్యాం ప్రియతాం ప్రియం త్వితి
వృతస్సుతో మే సదృశో యువాభ్యాం న చాపవర్గో మమ మాయయా వృతైః||105
యువాం ప్రవృత్తే వరలబ్ధితో మే సుఖాని గ్రామ్యాణ్యథ భుక్తవంతౌ
మత్తాః స్వదృష్ట్వా సదృశం గుణైర్మే అహం సుతో వామయి పృశ్నిగర్భః|| 106
భవేద్ద్వితీయే త్వదితిస్త్వమాసీః పతిః ప్రజానాముయకశ్యపోయం
తయోస్సుతో వామభవం మృగాక్షి ఉపేంద్ర నామా బలినిగ్రహోహం|| 107
అస్మింస్తృతీయే భవనే చ వాహం వృతస్తయోర్వామభవం తనూజః
దివ్యం త్విదం రూపమనన్యగవ్యం అదర్శి పూర్వస్మరణాయ వాం మే|| 108
కంసాదిపాపాద్య దిభీరిదానీం మాం గోకులం క్షిప్రమితో నయస్వ
తతో యశోదాతనయాముపాంమే ఇహానయస్వాశు న కేన దృష్టః|| 109

అపత్యభావంమయిజాత్వకృత్వా బ్రహ్మేతిమాంభక్తి పురస్సరేణ
స్నేహేనశశ్వన్మమశోషణేన గతిఃపరాప్స్యథ్యుభయోరలభ్యా॥ 10
ఆదిశ్యచైవంపితరౌమురద్విట్ బభూవతూష్ణీమతిలోకరూపం
దుష్ప్రాపమజ్ఞానభిదాన్వితానాం సంహృత్యసామాన్యశిశుర్బభూవ॥ 11
భవంతిద్వారావివృతానిరర్గళాః నావ్యానదీసుప్రతరాయమానుజా
నిద్రాశివో ద్వారగృహాదిపాలకాః శ్వచ్ఛృంఖలంపాదరవద్విశీర్యతే॥ 12
ద్వారోర్గళాశృంఖలశంకుకీలితాః బృహత్కవాటైఃపిహితాదురత్యయాః
హరింగృహీత్వావసుదేవఆగతేస్వయంవిశీర్ణాశ్శలభాయథానిలైః॥ 13
కారిస్యదానూతిగృహంవిసృజ్య బహిర్గతశ్శీర్ణనిగాళబంధః
తదాయశోదావ్రజపాలపత్నీ అసూతకన్యామజయోగమాయాం॥ 14
వవర్షచేంద్రఃపటుశబ్దగర్జం శేషఃఫణారత్నమరీచిజాలైః
నివారయన్ధ్వాంతమతీవగాఢం తంకృష్ణవాహంవసుదేవమన్వగాత్॥ 15
అంభోరయాకృష్టమహీధరాంఘ్రిః యమానుజావర్తఘనోర్మిగర్భా
కారేప్సుకృష్ణస్యభయానకాపి కుల్యాయథాసుప్రతరాబభూవ॥ 16
సగోకులేనందగృహంప్రవిశ్యగోపాన్ప్రసుప్తానజయోపలభ్య
సుతంయశోదాశయనేనివేశ్య తద్దారికాంప్రాప్యపునర్గృహానగాత్॥ 17
నిధాయకన్యాంశయనేథపత్న్యాః లోహంపదేన్యస్యసుఖంనివణ్ణః
ద్వారస్తుసర్వాఃపునరావృతాశ్చ సర్వంయథాపూర్వమభూత్తదానీం॥ 18
తద్యోగమాయావిహతస్మృతిస్సాకించిత్పురోజాతమితిస్మమేనే
సుతస్సుతావాజనిసంప్రతీదం నందస్యజాయాబుబుధేనకించిత్॥ 19
అకన్యకాబాలస్వనిమిత్తచారాః తూర్ణంసముత్థాయస్వసుఃప్రసూతిం
పరిధావ్యకారాద్భృశవిహ్వలాయప్రతీక్షమాణాయకశంసురగ్రే॥ 20
సహంసతల్పాత్సహసావతీర్య కాలోయమద్యైవసమాగతఃకిం
ఇతిస్ఖలన్ముక్తశిరోజబంధస్సూతీగృహంతూర్ణమగాన్నృశంసః॥ 21
తంభ్రాతరంప్రాహకృపాణహస్తం దేవీరుదంతీకరుణంభయార్తా
హాహాన్యపత్యానినిహింసితానిస్నుషేయమేవాపరిరక్షితవ్యా॥ 22
అహంస్వసాతేవరజాచతస్యకన్యేయమస్మచ్ఛకమప్రజాచ
పూతఃస్త్రీరూపాహంత్యనువేలమాయుః తస్మాదిమాంమేనుగృహాణపూజ్య॥ 23
ప్రేమ్ణాసమాలింగ్యసుతామతీవ భృశంరుదంత్యాంకరుణంసతీంసః
తారంవినిర్భర్త్స్యదయావిహీనఆకృష్యహస్తాజ్జగృహేథకన్యామ్॥ 24

తాంజాతమాత్రాంపదయోర్గృహీత్వా స్వార్ధేననిర్మూలితస్నేహబంధః
బలేనచిక్షేపఖలశ్శిలాయాం లోకస్స్వకార్యాయకరోతిపాపమ్॥ 25
సావంచయిత్వాపతనంశిలాయాముత్ప్లుత్యహస్తాద్గగనంప్రవిష్టా
దివ్యాంబరాలేపసురత్నభూషా దివ్యాయుధైర్జుష్టభుజాష్టకాభూత్॥ 26
బృహదుపాయనసంభృతపాణిభిస్సురవరోరగకిన్నరచారణైః
లలితగీతసునర్తనశోభితైః సేవ్యమానచరణానిజగాద॥ 27
అహంహతా చేత్తవనాస్తిలాభో జాతోయతో భోతవపూర్వశత్రుః
సయత్రకుత్రాపిసుఖంవివృద్ధః కాలేహనిష్యత్యచిరాత్ ఖలత్వామ్॥ 28
దేవ్యేవమాభాష్యతమాగ్రసేనిం అంతర్దధేపశ్యతికంసదైత్యే
స్థానేష్వనేకేషుబభూవదుర్గా అనేకనామాభగినీమురారేః॥ 29
ఆకర్ణ్యదేవీగదితంసకంసః భయాద్భృశావిష్టమనాస్తదానీం
విమోచ్యభావంభగినీంచలోహాత్ సంసాంత్వయంతావిదమేవమూచే॥ 30
భగిన్యహోభాగమయాదురాత్మనా వ్యాపాదితావాంబహవస్తనూజాః
కృధానిహంతుర్మమఘోరయాతనా నూనంభవిష్యత్యచిరేణనారకీ॥ 31
యోమన్యతేనిత్యమహంహతోస్మి హంతాయమాసీన్మమపూర్వశత్రుః
సభేదబుద్ధిఃఖలుబుద్ధిహీనో ఆత్మానహాహంతినహన్యతేయత్॥ 32
మాశోచతంపూర్వకృతస్యభోక్తౄన్ మహానుభావౌనిహతాంస్తనూజాన్
నజంతవోజాతుసహాసతేత్ర స్థాతుధాసింసరయేననీతాః॥ 33
భవంతిదేహావభవంతినిత్యం యథాఘటాదీన్యపయాంతియాంతి
నశ్యత్సుదేహేష్వయమప్రమేయ ఆత్మాయథాభూర్నవికారమేతి॥ 34
యథావదేవంనవిజానతోభ అనిత్యదేహాత్మమతిర్భవాస్యాత్
తయోశరీరస్యవియోగయోగౌ నజాతుసంసారకథానివృత్తిః॥ 35
తౌదంపతీశాంతిదయాసమేతౌ సమీక్ష్యకంసంగురుతాపయుక్తం
శోవందయాహూదహాముమంనస్వినాగతంనశోచావఇతీమమూచతుః॥ 36
హస్తేగృహీత్వావసుదేవదేవ్యౌ క్ష్యాలత్వయోక్తంపరమార్థఏవ
అనర్థజాలస్యసఏవమూలం దేహాత్మబుద్ధ్యాస్వపరాభిమానః॥ 37
ఇమధ్యవత్యంతదురాత్మనోమేదారాత్మ్య మేశంబతబంధురక్తాః
ఉక్త్వేవమశ్రూణిభృశంవిముంచన్ జగ్రాహపాదౌసతయోర్ఘాయః॥ 38
అచేతనైఃశ్వగ్గతార్తరూపైః రచేతనందేహసమిత్స్వరూపం
శ్వాంతోషితోభావమనంతశక్తిం నజాతుజానంతిపృథగ్విదజ్ఞాః॥ 39

అథప్రసన్నావథదంపతీతౌ ప్రణమ్యకంసఃపునరేవభక్త్యా
తయోరనుజ్ఞాంశిరసాగృహీత్వా నతిప్రహృష్టోగృహమావిశత్స్వం||40
చింతాభరాక్రాంతమనా వినిద్రఃకంసోథరాత్రౌపరితప్యమానః
ఆకరయిత్వాసచివాన్ప్రభాతే యద్యోగమాయాగదితంతదూచే|| 41
ఆకర్ణ్యతేభర్తృకథాంతమూచుః దేవద్విషోగ్రామపురవ్రజేషు
వివిచ్యతోకానఖిలాననిర్దశాన్ వధ్యాంశ్చహన్మోవయమద్యరాజన్|| 42
కింనఃకరిష్యంతిసురాస్సముద్యమైర్జ్యా ఘోషభీతాస్సమరేపలాయితాః
తేహన్యమానాస్సతతంత్వయావిభో ప్రోత్సృజ్యశస్త్రాదిసమస్తసాధనాన్||
రహోజుషాకింహరిణాంశరాత్మనా కింశంభునేదావృతవర్ష్మరక్షిణా
కింబ్రహ్మణావా సతతంతపస్యతా కిమల్పవీర్యేణబిడౌజసాప్రభో|| 44
తథాపిదేవాస్సహజారయోనః అజ్ఞాపహాస్తాన్ హననాయతేషాం
మూచేదిమేబద్ధబలానచాల్యాః యథామయోరూఢపదోనసాధ్యః|| 45
దివౌకసాంమూలమయంహివిష్ణుః ధర్మస్స్వరూపోస్యసనాతనస్య
యజ్ఞస్తపోబ్రాహ్మవిదోవపూంషిహ్యమూనిహన్మోవయమప్రమత్తాః|| 46
విష్ణుస్సురాణామధిపోసురద్విట్ తదాశ్రయాదేవసురర్షయస్తే
తస్మాద్ధృషీణాంవధఏవముఖ్యః గతిస్తయానశ్యతివిష్ణుమూలా|| 47
దుర్మంత్రిభిస్సాకమయంవిచార్య బ్రహ్మాదిహింసాంహితమిత్యమానీత్
సకాలపాశేనవృతోథదైత్యాన్ గృహంగతస్తద్ధననేనియుజ్య|| 48
ఆచేరురాసన్నకృతాంతకాజ్ఞవోవిసృజ్యనర్మాదియశశ్శ్రియాఖలాః
సుతోదయేహర్షపరీతచేతాః స్నాత్వాశుచిర్భూషితసర్వగాత్రః|| 49
వేదజ్ఞవిప్రైర్విధజాతకర్మసంస్కారయామాససుతస్యనందః
శుభోదయంకర్మచదేవతార్చా దదౌగవాంకోటిమనర్ఘ్యభూషాం|| 50
సభూసురేభ్యస్సముదంకృతేభ్యశ్చాన్నఘటాచీనాంబరభూషణాదీన్
దదౌసనందోముదితాంతరాత్మాసువాసినీభ్యోపిసుభూషణాదీన్|| 51
సిక్తద్వారగృహాజిరాపణసభాశృంగాటకాద్యంచిత
శ్చిత్రస్రగ్ధ్వజచేలపల్లవలతాపుష్పాంకురాలంకృతిః||
రేజేసంప్రతివత్సగోవృషగణైస్స్రగ్వస్త్రమాలాయుతై
రుక్మాభరణార్హవస్త్రసహితైర్గోపైఃపరీతోవ్రజః|| 52

శ్రుత్వాయశోదాతనయోదయంతా గోప్యోముదాభూషణభూషణాంగ్యః

స్రగంబరాలేపవిశేషకాద్యైర్విరాజమానాః ప్రయయుః ప్రహృష్టాః॥ 53
తతో జఘారేణ చలద్వలగ్నాశ్చిత్రాంబరాః ప్రాప్య నివేశగేహం
ఆశీర్భిరేతావభినంద్య పత్స్యం త్రైలోక్యముద్వర్తితమభ్యషించన్॥ 54
తత్త్వజ్ఞ విప్రాస్తుతిపాతకాశ్చ వాగ్భిశ్శుభోదర్కఫలైశ్శశంసుః
నటీనటా వ్యాసనృతుర్జగుశ్చ నేదుర్ముహుర్దుందుభయో మృదంగాః॥ 55
గోపా దధిక్షీరఘృతాంబుపూర్ణైః శృంగైస్సువర్ణైర్నవనీతపంకైః
ఆసేచనాలేపవినోదయుక్తాన్యషించురన్యోన్యమతిప్రహృష్టాః॥ 56
వాద్యాన్యవాద్యంత మనోహరాణి సంతుష్టపూర్ణాగధవందినూతాః
మహోత్సవస్త్రాభరణాస్సమస్తా జన్మోత్సవే నందసుతోద్భవస్య॥ 57
సా రోహిణీ రామమనూతతన్వీ కృష్ణాగ్రజం చంద్రసమానవక్త్రం
నందానుమత్యాభ్యుదయాయ సూనోర్దదౌ హిరణ్యాదివిభూషణేభ్యః॥ 58
సపుత్రజన్మోత్సవధర్మసార్థమాహూయ బంధుద్విజమిత్రవర్గాన్
మృష్టాన్నభక్ష్యాదిభిరర్చయిత్వా తేభ్యో దదౌ భూషణవస్త్రరాశీః॥ 59
హరేర్నివాసేన వ్రజస్సమృద్ధో గావో బహుక్షీరపృథూధసశ్చ
నవ్యాధిరాధిర్న కలిశ్చ తత్ర పర్యంకమాక్రీడమభూద్వ్రజేస్మిన్॥ 60
నందః కదాచిన్మథురాం గతో౽సౌ సంస్థాప్య గోపాన్వ్రజరక్షణాయ
దాతుం కరం వార్షికమీశభాగం మందం మధుక్షీరవనోద్భవాని॥ 61
రాజ్ఞే కరం దాతుమథాగతం తం శ్రుత్వాయయా శౌరిరముష్య వాసం
తమాగతం వీక్ష్య సఖాయమారాత్ ఉత్థాయ నందం పస్వజమాలిలింగ॥ 62
సుఖాసనే శౌరిరథోపవిష్టః పృష్ట్వా ప్రియం సంపదనామయం సః
వృద్ధస్య దిష్ట్యా తవ పుత్రలాభం చిరాదభూద్భ్రాతరితీదమూచే॥ 63
జనో౽యమజ్ఞో భవసాగరస్థస్తాపత్రయగ్లానిముపైత్యనిత్యం
సజాతుతోషం లభతే యదార్థ మన్యత్ర బంధుప్రియదర్శనాత్సః॥ 64
నైకత్రవాసస్సుహృదాం భవేస్మిన్ పరాకృతోచ్చావచకర్మణా హి
యథా తృణానాం నవసింధుగానాం కదాపి నైకత్రసహస్థితిస్స్యాత్॥ 65
అనామయః కచ్చిదయం వ్రజస్థైః బృహద్వనం యత్రిపు పృథ్వితస్తం
స్థితస్సుఖం గోపగణైకసేవ్యః కచ్చిత్త్వరణ్యం నిరుజం సమృద్ధం॥ 66
భవద్వ్రజే కచ్చిదహో సుతో మే మాత్రా సహాస్తే సుఖమేధమానః
తాతం భవంతం మనుతే స నిత్యం సదా భవద్భ్యాముపలాలితస్సన్॥ 67
లోకోపకారాయ త్రివర్గయేషః ప్రోక్తస్సుహృద్బంధుసుఖాయ నిత్యం

సఏవచేత్స్వస్యసుఖానుభూత్యైసకల్పతేధారయకదాపినూనం॥ 68
శ్రుత్వావ్రజేశోవసుదేవభాషితం ప్రహృష్టచిత్తస్తమువాచసాదరం
కంసేనభాగ్నిగర్భబహవోవిహింసితాః సుతాస్త్వదీయావరజాదివంగతాః॥ 69
అదృష్టమేవావ్యభిచారిహేతు జన్మనస్యసంయోగవియోగయోశ్చ
అర్థప్రతీకారవిశేషశూన్యో నశోచితవ్యంభవతాకదాపి॥ 70
యదావయోస్సఖ్యమతిప్రరూఢంచిరప్రవృత్తంపరబుద్ధిహంత్ర
త్వయాయదుక్తంవసుదేవసత్య మస్మాత్స్వతోపాతవనూనురేవ॥ 71
దృష్ట్వావయందత్తకరోపిరాజ్ఞే నకారవ్యమస్తీహకృతంభవద్భిః
నస్థేయమస్యాంప్రియరాజధాన్యాం భవంత్యజస్యాద్వ్రజేపయాత॥ 72
నందాదిగోపాస్సుహృదైవముక్తా వ్రజంప్రహృష్టాశ్శకటైర్యయుస్తె
మార్గేషుస్మరన్శౌరివచస్సనందః హరింవరేణ్యంశరణంజగామ॥ 73
కంసేనసంప్రేషితబాలఘాతినీసాపూతనా నామవికారరూపిణీ
చచారసర్వత్రశిశూన్విచిన్వతీ సురాంగనాసుందరరూపమాశ్రితా॥ 74
ఖేటాకరగ్రామపురవ్రజేషు సాపర్యటంతీవ్రజమేత్యహింస్రా
కదాచిదేహాన్నిజపాలగేహే ఆశ్రుత్యబాలధ్వనిమాజగామ॥ 75
తాంవీక్ష్యవేషేనసుశోభమానాం తాఃకేశవేశచ్యుతపుష్పపూగాం
దివ్యాంబరాకల్పవిశేషయుక్తాం గోప్యోనిరాకర్తుమలంనముగ్ధాః॥ 76
వేషేణదివ్యాంబరభూషణేన చారుస్మితాపాంగవిలోకనేన
వ్రజౌకసాంమానసమాహరంతీం విలోక్యగోప్యస్తిమితాబభూవుః॥ 77
తత్రత్యగోపైరనివార్యమాణా స్వదర్శనాకృష్టమనోభిరేతైః
గృహంప్రవిశ్యాత్రదదర్శబాలం భస్మప్రతిచ్ఛన్నమివాగ్నిమిద్ధం॥ 78
సవీక్ష్యకృష్ణస్సకలాంతరాత్మా ఆజ్ఞాయబాలక్షయకారిణీంతాం
విభావయన్బాలకభావమారాత్ నిమీల్యనేత్రేణచిచేష్టకించిత్॥ 79
ప్రహృష్టచిత్తాఘనమంకమంతకం ఆరోపయత్తీక్ష్ణమతిర్నిశాచరీ
నాజ్ఞాయమాహాత్మ్యమనంతరూపిణస్సర్వంయథాసాంద్రనిశోదయేబుధః॥ 80
శ్రీయంచతాంచంద్రముఖీంవిలోక్య సువర్ణకోశాసివదుగ్రచిత్తాం
వ్రజేశ్వరీతత్ప్రభయాభిభూతాతూష్ణీమభూత్తాంననివారయన్తీ॥ 81
సాయాతుధానీతీవ్రివప్రపూర్ణం పయోధరంకృష్ణముఖేనివేశ్య
త్వయేదృశంజాతుసలభ్యతేహి స్తన్యంపిబస్వాదమితిత్యవోచత్॥ 82
నిషేణసంపూరితమాసురీస్తనం కరేణగాఢంపరిపీడ్యనిర్దయం

తాలోపమం నీలవిశాలమాదుకం ప్రాణైస్సమం తీవ్రకరం పపౌ సః॥ 83
నిపీడ్యమానాఖిలసంధిబంధా పయోధరం ముంచ మమాంగ్యహింసీః
స్తనం పునర్మాపిబ ముంచ ముంచేత్యాక్రందమానా నిపపాత భూమౌ॥ 84
కరాళదంష్ట్రా వికీర్ణకేశా కరౌ క్షిపంతీ చరణౌ ప్రసార్య
వ్యాదాయ వక్త్రం నిజరూపచేష్టా పపాత వజ్రాహతశృంగవద్వ్యసుః॥ 85
స్వనేన తస్యాస్తనితోపమేన చచాల భూమిర్నితరాం సశైలా
దిశశ్చ సర్వాః ప్రతినాదయుక్తాః పేతుర్జనా వ్రజని పాతభీతాః॥ 86
తస్యాశ్శరీరం పతమానమత్ర తచ్చూర్ణయామాస ద్రుమానశేషాన్
షట్క్రోశదీర్ఘం బహుభీషణాంగం విశిశ్మయుర్వీక్ష్య వ్రజస్థమస్తాః॥ 87
ఖేలంతమస్యాశ్శపణ పేవిశాలే ఆదాయ దోర్భ్యాముపుతో భయంతం
గోప్యో యశోదాతనయస్య చక్రుః గోపుచ్ఛసంవీజనరూపరక్షాం॥ 88
ఆచమ్య గోప్యః పృథగాత్మనీష అంగేషు బాలస్య చ సర్వరక్షాం
విష్ణ్వాదిభిర్నామభిరప్రమత్తాః విధాయ విన్యాసమకుర్వతాశు॥ 89
తే రాజధాన్యా వ్రజమేత్య గోపాః కిం చేటకం వీక్ష్య భయానకం తత్
శ్రుత్వాథ వృత్తం కథితం ప్రజస్థాః సవిస్మయోత్ఫుల్లదృశో బభూవుః॥ 90
పరశ్వథైస్తే స్తుపరాక్రమైస్త్రైః అంగాని ఛిత్వా క్రమశోథ నీత్వా
నందాదిగోపా వ్రజమార్గితాయే గ్రామాద్బహిస్తే దదహుస్సమిద్భిః॥ 91
గోపీభిరిద్ధం కృతరక్షణం తం దోర్భ్యాం సమాదాయ ముదాంబకే స్వం
దత్వా స్తనం తృప్తిమవాప్య యశోదా సంశాయయామాస శయే కుమారం॥ 92
జపావ్యమానగురుదేవసంభవా గామపజ్జరతి శోభనం గతా
వ్యాప్య గోష్ఠమఖిలం సుగంధతః కేశవాస్యమఖజద్ర్వజశ్రియా॥ 93
శుభోదయస్నానమహోత్సవే సా జన్మర్క్షయోగే పరిశుందరీభిః
మాంగళ్యవాదిత్రసుతార్చ్యసైశ్చ సంస్నాపయామాస సుతం యశోదా॥ 94
సంస్నాపితం ప్రక్ష్యతాంగరక్షం సంజాతనిద్రం శయనే నివేశ్య
అథాన్నవాసః స్రగ్భిః పితృస్సంతర్పయామాస ద్విజాన్ యశోదా॥ 95
గృహాగతాన్ స్వజనాన్ సభృత్యాన్ సా పూజయంతీ నిఖిలాన్ సంఘాన్
సుతం చ దంతం ప్రదిశం తదానీం నందస్య పత్నీ నశ్శృణోతి తత్ర॥ 96
అథ ప్రదేశే శకటస్య వృద్ధే ప్రింఖాశయానస్య శిశోస్తదానీం
పద్భ్యాం హతం పల్లవకోమలాభ్యాం విపర్యగాత్తచ్ఛకటం సభాండం॥ 97
విసృష్టనానారసకాంస్యపాత్రం విధ్వస్తచక్రాక్షయుగంధరం తత్

విలోక్యసనందద్విజముఖ్యగోపాఃబభూవురాశ్చర్యనివిష్టచిత్తాః॥ 98
అనఃకథంభూరిభరేణయుక్తంఅభూత్స్వయంవైవిపరీతమద్య
ఇతిబ్రువంతంపరివవ్రురార్తాః కృష్ణంరుదంతంగ్రహశంకితాస్తే॥ 99
సుతంసమాదాయసతీయశోదా విప్రైస్స్వరక్షాంవధిదర్భనీరైః
కృత్వాదదౌస్తన్యమనంతశక్తేః పర్యాప్తకామస్యఫలప్రదస్య॥ 200 **
సుతంనివేశ్యాంకతలేకదాచిత్ స్తనందదౌతస్యముఖంస్పృశంతీ
ప్రభిన్నవపోఢుంభరమర్భకస్య తంభూమిభాగేనిదధేయశోదా॥ 1
తృణభ్రమిర్నామసురద్విడేకః కంసస్యభృత్యఃప్రతిచోదితస్సన్
వ్రజంగతఃకృష్ణజిఘాంసయాసౌ ప్రతీక్షమాణస్సమయంచచార॥ 2
అపూర్వభారేణశిశోర్యశోదా సవిస్మయాజన్యవిశేషభీతా
ధ్యాత్వాహరింకార్యవిశేషసక్తా గృహేచచారాథసుతంవిసృజ్య॥ 3
ఏకాబ్దకంజానుభిరాక్రమంతం నందస్యగేహేముదమావహంతం
ఆకృష్యవాతూలవపుర్నిశాటో వైహాయసంమార్గమనుప్రవిష్టః॥ 4
పరాగవర్షైర్వ్రజంసమస్తంఆచ్ఛాదయన్సంజనయన్తమోంధం
చక్షూంషిముష్ణన్వరగోద్విజానాం గతోంతరిక్షంమురవైరిణాసః॥ 5
నాపశ్యదాత్మానమిహాపిచాన్యం దృశాక్షిశోరాతుసశర్కరాభిః
నాపశ్యదస్మిన్సమయేయశోదా యత్రస్థలేత్యక్తవతీతనూజం॥ 6
విచిత్యమాతాతనుజస్యమార్గణం వాతూలసైన్యైకరపాంసువర్షే
తాంసంస్మరంతీకరుణంరుదంతీ యథానికృత్తాలతికాపపాత॥ 7
నిశమ్యగోప్యోరుదితంప్రవశ్యాః ఉపారతేపాంసుమయేఘవర్షే
అప్రాప్యకృష్ణంవ్రజవాలగేహే సుదుఃఖితాస్తత్రధిమోబభూవుః॥ 8
షముత్పతన్ప్రాక్సురవైరిరాడ్జవేనగత్వాంబుదమార్గవర్తీ
కృష్ణస్యభారేణనిరుద్ధవేగః తతోధికంగంతుమసూదశక్తః॥ 9
కృష్ణేనగాఢంనిగృహీతకంఠో నిరుద్ధవాయుర్నితరాంతవానీం
బహిర్గతాక్షోస్యసురంతరిక్షాత్ పపాతభూమౌసహబాలకేన॥ 10
భయానకందైత్యమరాళదంష్ట్రంవిపిష్టదేహంపతనాచ్ఛిలాయాం
సమేత్యగోప్యోదదృశుర్మహాంతం కృష్ణంచతస్యోపరిలంబమానం॥ 11
ఆదాయకృష్ణంప్రతిహృత్యమాత్రే తమక్షతంమృత్యుముఖాద్విముక్తం
సువిస్మితాఊచురిదంతదన్వి వృత్తస్సరక్షతోనానమయంచిరాయుః॥ 12
ఖలస్స్వదుష్కర్మవశేనహింస్యతే సాధ్వేకసాధ్వాయుతోపివర్ధతే

కృతంకిమస్మాభిరధోక్షజార్చనం పూర్వాదికం వా బత భూతతర్పణం॥ 13
యత్కః పరేశః పృథకేవ బాలకః స్వీయాన్ సజీవోక్షత ఏవ హర్షయన్
ఉపాగతస్సంప్రతి మృత్యుయూరకః దిష్ట్యారమేశస్సుకృతైరతావయం॥ 14
బహూన్యజస్రాణ్యనుభూయచోచ్చైస్స్మరన్ వ్రజేశోవసుదేవవేషం
అమోఘువర్షీ బతశూరసూనుః యదూచివాంస్తత్యమభూద్వనేస్మిన్॥ 15
కదాచిదారోప్యతనూజమంకే ప్రేమ్ణాపిబంతస్యస్తనేస్తనంసా
తతస్స్పృశంతీ చిబుకం తదాస్యే దృష్ట్వాజగత్సర్వమతీవవిస్మితా॥ 16
భూతానిసూర్యేందుసముద్రశైలాన్ నగాన్నదీన్స్థిరజంగమాని
విలోక్యవిశ్వంగ్రహశంకితాభూత్ నిమీల్యనేత్రే భయకంపమానా॥ 17
ధత్త్వాహరింసాగురుభిః ప్రయుక్తా ఈదృగ్గ్రహావేశవినాశనాయ
తతస్సుతంన్యస్యశయే మృగాక్షీ వ్యగ్రాబభూవాథగృహేపరిహృష్టా॥ 18
గర్గః పురోధా యదువంశజానాం కదాచిదభ్యేత్య వ్రజంసవృద్ధం
శౌరిప్రయుక్తో వ్రజపాలగేహం జగామకృష్ణస్యదిదృక్షయాసః॥ 19
దృష్ట్వామహర్షిం వ్రజపాలరాత్ ఉత్థాయతూర్ణం ప్రణతః ప్రహృష్టః
సుఖోపవిష్టంకృతసత్క్రియంతం అనర్ఘ్యపాద్యాదిభిరప్రమత్తః
గృహంమదీయంతవపాదరేణుభిః పవిత్రమాసీన్మునివర్యసంప్రతి
నిశ్శ్రేయసామేవభవాదృశాగమః గృహేషుసంసక్తధియాంతపస్వినాం 20
అతీంద్రియజ్ఞానమఖండమేవ భవత్యజస్రంపురుషస్యయేన
తజ్జ్యోతిషంశాస్త్రమిదంభవద్భిః ప్రణీతమాసీన్మునిసత్యదివ్యం॥ 21
సుతస్యమేత్వంకురుజాతకర్మ యద్బ్రహ్మవేత్తా చవిధత్స్వనామ
తవాశిషంప్రాప్యమదీయసూనుః భవేచ్చిరాయుఃకృపయామహర్షే॥ 22
అహంపురోధాయదుసంభవానాం మయాసుతస్తేయదిసంస్కృతస్స్యాత్
మత్వాత్మజంతంవసుదేవపుత్రం కంసఃఖలస్తంయతతేనిహంతుం॥ 23
సంచింత్యశౌరేస్తవచాతిసఖ్యం స్మృత్వావియద్వాక్యమథార్భకాయాః
సంజాతశంకస్తనుజంత్వదీయం హంతాయదిస్యాన్మహతీవిపత్తిః॥ 24
అనర్థశంకాయదితేమహర్షే అలక్షితోన్యైఃకురుబాలయోస్త్వం
ద్విజాతిసంస్కారమభీప్సితంమే ప్రణమ్యయాచేతవపాదకంజం॥ 25
ఏవంమహర్షిస్స్వచికీర్షితంతత్ సంప్రార్థితో గోకులపాలకేన
చక్రేప్రహృష్టస్సుతనామకర్మ ప్రంరహస్యేపినకైరదృష్టః॥ 26
రోహిణ్యాస్తనయోయముచ్ఛ్రితబలాత్ సర్వైవిమస్తంబలం

స్వీయానుత్తమసద్గుణైకరమణాద్ధాత్రీమంచతంపండితాః
కించాయంకులపాలకోయమభువామమున్యాన్యసంశిక్షయా
సర్వైకీకరణాత్తథాహురనిశంసంకర్షణంసాదరాత్॥ 27
నూనోస్త్వాసంస్త్రుయయేవవర్ణాః రక్తస్తథాపీతవలక్షసంజ్ఞా
నవేద్మిహేతుంత్వయమద్యచిత్రం శ్యామాయదాభోభవదబ్జనేత్రః॥ 28
నామానిరూపాణిబహూనిసంతిసుతస్యతేతానినకోపివేద
అయంతుపూర్వంవసుదేవపుత్రః తస్మాద్విదుస్త్వేనమువాసుదేవం॥ 29
అయంచిరాయుర్భవితార్భకస్తే మృత్యోర్భయస్యమృత్యుర్విపదాంవిపచ్చ
బహూనిభద్రాణిభవంతినూన మనేనయుష్మాకమతఃకృతార్థః॥ 30
మహానుభావేమహతామునీశే కుర్వంతియేప్రీతిమఖండితాంతే
శుభానిసర్వాణిలభజన్తి తస్మా దయంగుణైశ్రీహరినిర్విశేషః॥ 31
ఏవంసమాదిశ్యగురౌతుగర్గే గృహంగతే సౌముదితాంతరాత్మా
నిశమ్యనూనోరతిలోకవృత్తం మాసీద్భిరాత్మానమమంస్తపూర్ణం॥ 32
గర్గేణశౌరిప్రహితేనగూఢం ద్విజైకసంస్కారయుతౌకుమారౌ
సంవర్ధితౌగోకులపాలగేహే ధాత్ర్యేవనోద్దీక్షితగార్హపత్యే॥ 33
పర్యంకశాయీశిశురన్నమద్య యదాతుఖేలత్యురగేంద్రభోగం
హారత్యశేషంవ్రజసుందరీణాం సంవర్ధయన్మోదమతిప్రకృష్టం॥ 34
సంమృష్టచర్చఃకలభస్యశోభాం మృగేంద్రపోతస్యచవీర్యమేతి
యోగామృతాస్వాదసుఖానుభూతిం దత్తేయదాపీతపయోధరస్సః॥ 35

ఇతి శైశవః। అథ బాల్యం*

—(**)—

దృష్టిర్యస్యతులోకచక్షుణచణాలోకంనపశ్యత్యముం
దూరేవైజాతునచింతయేత్ ప్రియతయాస్వంస్వార్థకృత్సక్తః ఃపరం
మాయామానుషబాలకోథశనకైర్జ్ఞాత్వాజనంస్వప్రియం
తస్మిన్ప్రీతిమతీకమోదజననీంచక్రేస్వమాత్రాదికే॥ 36
యస్యాభవన్నిశ్వసితానివేదాః స్వయంభువోవాక్పతిరేకమూకః
యమాద్యవాచోగదితుంనశేకుర్నైవాధవాక్యైస్తమసౌజగాదే॥ 37
అస్యోక్తలుప్తార్ణమనోహరాణి వచాంసిజల్పప్రథమంసకృష్ణః
చక్రేస్వమాతుర్ముదమంకగోథ వశాంసిజహ్రేవ్రజసుందరీణాం॥ 38
ఉవాచధాత్రీరనుకృత్యవాచమేకద్విపద్యాంపరిథమంకుమారః

తతశ్శనైరవ్యవచాంసిజల్పన్ క్రమేణవక్త్రప్రపకోఽబభూవ॥ 39
ప్రసార్యహస్తావథజానుజంఘం మాకృష్యకాలేనగృహాంగణేషు
చచారమోదంజనయన్స్వమాతుః పపౌస్తనంపీనపయోధరంసః॥ 40
అనేకపావోఽపిపురాద్విపాద్యస్స మాతృణోద్భామిమథోదివంయః
సచాధునాభూత్ గృహఏకదేశే పదంనిధాతుంజలజాభమాదౌ॥ 41
ఆలంబ్యచేలంనిజమాతురగ్రే తిష్ఠన్ముహూర్తంచలదంగశోభః
పతన్నగఃపరిస్ఖలితాంఘ్రిపద్మో విలోక్యమాతుర్వదనంయశోద॥ 42
శరీరసంలగ్నపరాగభూతి ర్ముక్తాలలామాబ్జకలావతంసః
లలాటసిందూరశిఖిత్రినేత్రో మహేంద్రనీలద్యుతికంఠకాలః॥ 43
నాగేంద్రహారాయితహీరహారో సరూపతామేతిశివస్యబాలః
మూర్తిత్రయైక్యంప్రథయన్నివాయం రరాజధామ్నావ్రజపాలసూనుః॥ 44
విలోక్యరంభాదిరనునృత్యదేవా వ్రజాంగణేజానుచరౌసమాకా
ఆకంపతాత్యర్థమరిర్వ్రజోఽపి చాతిప్రహృష్టామునయోస్తువంశ్చ 45
యూయంవయస్యామమభృత్యవర్గాః అహంమహారాజఇతీరయంస్తాన్
గోపాన్ స్వకృత్యేషుసదానియుంక్తే పరిభుస్వమాత్రిత్యబలానుజోయం॥ 46
యూయంధనాఢ్యాస్త్వహమేవచోరో నిమీలయధ్వంనయనానిబాలాః
ముష్ణామియుష్మద్ధనమిత్యశేషమచూచురన్నమ్రశతానితేషాం॥ 47
గావోభవంతోవృషభోఽహమస్య జిఘ్రన్నమిష్యామిధృతంవయస్యాః
ఇతిబ్రువన్స్వేగతతంచతుష్పాత్ వినమ్రకాయోపజగామబాలాన్॥ 48
మాకృష్ణశబ్దంకురుతిష్ఠతూష్ణీమితిబ్రువాణామతిభీషయంతీం
విలోక్యధాత్రీంసపితోఽథకించిత్ దూరంజగామాశుసబాష్పకంఠః॥ 49
సంబోధ్యబాలంసపితాంసాంత్వం ప్రసార్యహస్తావహసీత్తైవమూచే
ఆయాహిసర్వస్వమిమంతవాద్యపాతుంస్తనంపీనపయోధరంమే॥ 50
శ్వశ్రూసుదాసీష్వితరత్రికార్యే సందత్తృజాయాదధిభాజనాత్సా
ఉన్నీయమండంనవనీతపూర్ణంసువర్ణపాత్రేనిదధేయశోదా॥ 51
స్వహస్తపద్మచ్ఛవివిద్రుమాభం మంథాననేత్రంపరిగృహ్యదధ్నః
భాండస్థితంశశ్వదమథ్నంప్రవృత్తా జగౌచకృష్ణాంకితరమ్యగీతీః॥ 52
కృష్ణస్సుసూగత్యతదాప్రసూంస్వాంస్తన్యంక్షుధార్తస్యమమాంబదేహి
ఇతిబ్రువన్నక్రమచంక్రమోయం జగ్రాహమంథానగుణంభ్రమన్తం॥ 53
ప్రేమ్ణాసమాదాయతనూజమంగనా అంకేసమారోప్యదదౌపయోరంథ

అతృప్తమంకాదవరోప్యబాలము ద్వాసితుందుగ్ధమధిశ్రితంయయా॥ 54
కృష్ణోథరోషాదుపలేనభాండం భిత్వాతదంతర్గతమండరాశిం
జగ్ధ్వాయయౌసావినివృత్యదృష్ట్వాసుతస్యకర్మేత్యథనిశ్చికాయ॥ 55
యంయోగినోయోగశతైస్సురోద్ధుమెకాంతభక్త్యానుతిభిఃప్రశస్తైః
వాలంయయాపాతనయంగృహీతుం వక్షోజభారేణచలద్వలగ్నా॥ 56
ఉలూఖలస్యాగ్రమధిష్ఠితంతం ప్రసార్యహస్తందధిభక్షయంతం
విలోక్యతూర్ణంతనయంగృహీతుం శనైరశబ్దంసుదతీజగామ॥ 57
స్వమాతరంవీక్ష్యరుషాసమాయాంతీం తదాదవప్లుత్యయథాకురంగః
సముద్రుదభీతఇవాశ్రునేత్రో నివర్త్యపశ్చాన్ముహురీక్షమాణః॥ 58
పరిస్విన్నగాత్రీమళికాలకాంతాం ముహుర్ముహుస్త్రీప్రతతంశ్వసంతీం
విలోక్యతన్వీంసులభోపసృత్యైమందక్రియోభూదయమప్రమేయః॥ 59
స్తంభాదికంమార్గగతంయదిస్యాత్ సవ్యాపసవ్యంభ్రమమాణఏష
స్వమాతృహస్తగ్రహణంసమాయాద్రాగ్వంచయన్ప్రాద్రవదబ్జనేత్రః॥ 60
సుతంతుపశ్చాదనుధావ్యశక్త్యాద్రుతంగృహీతుంనశశాకతస్య
కృష్ణఃకృపార్ద్రస్వజనైకసక్తః స్వమాతృహస్తగ్రహణోచితోభూత్॥ 61
తదాగృహీత్వాతనయంకరేణసావాచనోత్త్రాసవచాంసితన్వీ
తత్రాపిసన్నద్ధకరాలతాంగీదామ్నానిరోద్ధుంకృతనిశ్చయాభూత్॥62
అయంకః శ్రీకృష్ణానకిమానవఃనీతంనచప్రాతింనవాగోప్యశ్చోరాఃకిసవపితాః
శతబహులాఃనవాఘ్రాంనీతాఃక్వచిదపినవోఢాబహువిధం
వశాత్రాపైతాదృగ్గుణగణవిశిష్టఃపరిచరః॥ 63
ఏవంగృహీత్వాతనయంకరాభ్యామియేషబద్ధుంతమనంతవీర్యం
స్వపాణినాదాంకృషిశీసునేత్రీముపక్రెంతమింద్రోపలసుందరాంగం॥ 64
ఉలూఖలేతంగ్రధితుంప్రవృత్తాయంయంగుణంసాజగృహేతమూనం
విలోక్యగోపీవికచాబ్జనేత్రావిసిస్మియేహాస్యవిలీనగండా॥ 65
స్వశ్రీప్రయత్నాద్యతినిశ్వసంతీం స్వమాతరంవీక్ష్యభృశంకృపాలుః
ప్రకాశయన్స్వకృతవశానుగత్వంబద్ధోబభూవాథశనైరసంగః॥ 66
విసృజ్యసూనుంగృహదామబద్ధంజగామకర్తుంగృహకృత్యశేషం
కపటాత్పదేబద్ధఉలూఖలంతంజగామమనుష్యవత్తరుద్వయస్య॥67
రిజకురీశస్తరుతాంపరిన్నా సభేరమానాసుమానికాపాత్
తయోస్తుకృష్ణోగదమస్యదేశాది యేషగంతుంసహులూఖలేన॥ 68

గచ్ఛతాంతరమథార్జునతర్వోః కర్షతాగురుముదూఖలమేనం
కంపమానవిటపాంకురకోటీ పాతితౌ విశలితాంఘ్రిశిఖౌ తౌ॥ 69
మధ్యంప్రవిష్టేసతినందసూనా వులూఖలం దామసృధావబద్ధం
తిర్యగ్గతేగాఢవికర్షణేననమాతితర్వోర్వివరావకాశః॥ 70
ఉపేత్యతర్వోరివజాతవేదాః ప్రమృష్టధూమామణిరంజితాంగౌ
సిద్ధౌయువానావతిసుందరాంగౌ స్తోతుంప్రవృత్తావథనందసూనుం॥ 71
త్వన్నాసిబాలస్త్వమనంతశక్తిరాలంబనోస్యాఖిలయోగగమ్యః
ఆద్యంతశూన్యంస్థూలమిదంసమస్తం వదంతితజ్జ్ఞాస్తవకృష్ణరూపం॥ 72
ప్రాణేంద్రియాహంకృతిభూతనాథ స్త్వమేక ఏవాస్యసతఃప్రసూతిః
త్వమాదిమధ్యాంతవిహీనఏకః సృజస్యవస్యత్స్యయథాభిలాషం॥ 73
సురర్షిణాశాపమిషేణదృష్టయోఃమదాంధయోరద్యవివేకశూన్యయోః
లోకేపరానుగ్రహఏవధర్మస్సతాం యదావయోర్దృష్టిపథంగతస్త్వం॥74
తదావయోరస్తుభవత్పదాబ్జే సునిశ్చలాత్యంతదృఢాచభక్తిః
త్వదీయభక్తేషుసదానురక్తా యయాఖిలక్షాంతిముపైతిసద్యః॥ 75
ఏవంస్తుత్వాత్రిఃపరిక్రమ్యకృష్ణం తేనాజ్ఞప్తౌగుహ్యకౌతావుదీచీం
సృష్ట్వావృష్టింకల్పవృక్షప్రసూనైః యాతౌనత్వాభూయసానందసూనుం॥76
నిర్ఘాతసంకాశరవన్నిశమ్య నందాదిగోపాస్సహసాభయార్తాః
ఆగత్యనిర్మూలితతుంగసాలౌ విలోక్యకృష్ణంచమిదన్త ఊచుః॥ 77
విఘ్నాతవాత్యాదికమద్యశాస్తి పకృత్తమూలౌయమళౌచసాలౌ
బాలఃకథంతద్ధననేసమర్థః నవిద్మహేతత్పతనస్యహేతుం॥ 78
సంవాదిగోపేషువదత్సుచైవం గోపార్భకాఃకృష్ణసఖాస్తదానీం
ఊచుస్తిరశ్చీనమలూఖలంతత్ వికర్షతానేనవిపాటితౌతౌ॥79
తర్వోస్తయోరగ్నిశిఖావభాసౌ వినిర్గతావుజ్జ్వలరూపశోభౌ
దృష్టౌతుసిద్ధాదివికల్పమూర్త్యోః కృష్ణంసమారాధ్యగతావుదీచీం॥ 80
సగోపవృద్ధాజగృహుర్వచస్తత్ బాలైరితీత్థంకథితంక్రమేణ
నందఃకుమారందృఢదామబద్ధం వ్యమోచయత్తంసహపాశబంధాత్॥ 81
తయోస్తుతర్వోఃపతతోర్ద్వయోఃకృశః కథంసజీవోదృఢదామబద్ధః
ఇభీతిమాప్నోతినచాపిరౌత్యసౌ కథంపరిభావోసవయంవిదామహే॥ 82
శిశుప్రభావాతిశయస్యమానం నకోపివిద్యాదితిసంవిచింత్య
సనందవర్గాయతిగోపకాంతా ఉపవ్యరాన్నృత్యతిపారవశ్యాత్॥ 83

పిబస్వదుగ్ధంవిపులంకుమార కచోఽభివర్ధేతతవపరంవిశీలః
ఇతిస్వమాత్రాగదితశ్శిఖాస్పృట్ దుగ్ధంపిబన్నాథవదిత్యువాచ॥ 84
కృష్ణోఽదిషియదీహసక్షితుః త్వాంపిధాయనిజసంపుటమధ్యే
దండయిష్యతిభృశంసపదిత్వామిత్యువాచజననీసతుభీతః॥ 85
ఫలానిభోభోఽఇతిబ్రువాణాం స్త్రియంసమాహూయఫలానిచేతి
బద్ధేనహస్తేనదదౌసువర్ణం రిక్తేనచాపిప్రభురేషకృష్ణః॥ 86
మూల్యంతులబ్ధ్వాఘనసుందరాంగం దృష్ట్వామనోజాతదశానుగాసు
తదంజలింహల్లకకోరకాభమపూరయద్వస్త్రఫలైస్తదాసా॥ 87
విధస్సమాలోచ్యవ్రజస్త్రియశ్చిరం కృష్ణస్యధార్ష్ట్యానినివేదయంతితాః

దృష్ట్వాయశోదాంకకేచకృష్ణం ప్రణమ్యనిశ్శంకమథైవమూచిరే॥ 88
ఏషాంగృహేస్వాదుపయాంసిపీత్వా లిలేపదధ్నాసముఖంస్నుషాయాః
తాంవీక్ష్యశ్వశ్రూరథచోరబుద్ధ్యా అతాడయత్తామపరాధహీనాం॥ 89
హస్తాప్రాప్యేశిక్యలోలకలశంక్షీరాదిభుక్త్వాత్రిపా
షట్పోలూఖలపీఠికాదిరచనాన్నిశ్శ్రేణికాగ్రస్థితః
రమ్యంసవ్యేతరంప్రసార్యపదసంప్రాప్యేషధూర్తస్స్వయం
భాండాధఃకృతరంధ్రనిర్గతపయోదధ్యాదిగవ్యంపపౌ॥ 90
ఖేలన్వయస్యైస్సహగోపబాలై రసౌప్రవిశ్యాశుగృహాందధీని
విభజ్యతేభ్యోమధురాణిదత్వా భినత్తిరిక్తీకృతదధ్యమత్రం॥ 91
క్షీరంకథంనామపిబామమస్తి మామేత్యవోచన్నచిరప్రసూతాః
హసన్వలపంతీరయమర్భకస్తైర్గోభ్యస్తువత్సానదయంముమోచ॥ 92
ఘృతాన్యశిత్వైకగృహేయథేష్టం తద్భాండమన్యస్యగృహాంవినిన్యే
తతస్తయోర్దీర్ఘతరఃవివాదఆసీదశాకిణోఽయంతనయోయశోదే॥ 93
ఏషామృగాక్షీనవనీతచోరంచకర్షపశ్చాదవలంబ్యమధ్యం
అయంతుజగ్రాహకుచంతదీయంముగ్ధః కుమారః కిమయంయశోదే॥94
మత్తోఽధికందైవతమేవనాస్తి, నాస్తీతిజల్పన్ మమదేవగేహే
నిక్షిప్యనిశ్శంకమసౌసుతస్తే నివార్యమాణోఽప్యథనిర్జగామ॥ 95
చినోమిబాలేఽథకదీయగేహే కరాదుదీర్ణాంననుకందుకంమే
ఇత్థంబలాదాశ్వపసార్యకంచుకం జగ్రాహబాలాంకుచయోఃకిమల్పః॥ 96
సంతత్యభావాదతిఖిద్యమానాం తన్వీంసమాలింగ్యసుతస్తవోచ

మాంధర్తృభావేనభజస్వతన్వినిస్సంశయంసంజనయామిమోహం
బహిస్థితాహంవ్రజదూరతస్త్వం బహిస్థితేఃకారణమాద్యసుభ్రు
రజస్వలాస్మిత్వరజస్వలేతి జల్పన్ వధూట్యాప్రియమాతనోతి॥ 97
క్రీడంతమేకం నిజగేహభాగే కృష్ణంముముగ్ధవదనేమచుంబ
తస్యాస్తనద్వంద్వమథాదరేష్వనిపీడ్యచక్రేనఖక్షతాని॥ 98
వక్షోజయోరుత్పతయాశమూచే గర్భిణ్యహందూరమపాక్రమేతి
గర్భస్యమూలంకథయేత్యవోచత్ ధూర్తఃస్త్రియాస్తన్వికథంవదేయం॥ 99
ఆజ్ఞాయగేహాత్పురుషాపయానం గృహంప్రవిశ్యాయమువాచతన్వీం
జితంమనస్స్వత్కుచమండలేన రహఃప్రవేశేక్షమయాంమ్యగాఢం॥ 800
సుఖంశయానస్యమమార్భకస్యమద్వత్సపుచ్ఛంశిఖయానుబధ్య
సుశోదవత్సంపచకర్షబాలం కింరాజయానోరపిధర్మఏషః॥ 1
స్వాదూనిగవ్యానిమమార్భకస్యదత్వాయుధేచ్ఛంస్వయమేవపీత్వా
తస్యోపరిన్యస్యవిశాలభాండంగృహోద్గతస్సౌమ్యఇవార్భకస్తే॥ 2
నిశ్శేషమస్మద్గృహభాండగవ్య మశ్నాతినిత్యంసహగోపబాలైః
కుత్రాపిగచ్ఛామశపేమగోభిః స్థాతుంవ్రజేస్మిన్నచపారయామః॥ 3
కరేణతక్రంప్రతిచాలయంతీం మర్త్యాయసద్మస్త్వమయమేత్యపశ్చాత్
కటింసమాలంబ్యకుచౌనిపీడ్య చకారకింవాచరితంసుధూర్తః॥ 4
నిద్రాంగతాయామమబాలికాయాః ఉత్సంగదేశాదపనీయచేలం
ధూర్తోన్యధాత్రీంచనవ్రశ్చికాఢ్యం ప్రదుద్రువేసాగతశేవవస్త్రా
స్నుషానుతామేగృహగర్భదేశే రంతుంప్రవృత్తావవగత్యబాలః
చిక్షేపశయ్యోపరిసర్పశాయంపలాయితౌతౌశ్లథవస్త్రబంధౌ॥ 5
ధనంజయదిష్ట్యాదధికంయశోద దత్స్వేతరాన్భోజయహర్షమేహి
నబంధుపీడాధనివావిధయాపీడ్యామహేత్వత్తనయేనగోపి
అస్మద్గృహేశేషపిశేషగవ్యపాత్రాదికంన్యస్యగృహస్యదేశే
బధ్వాకవాటంసుదృఢంచరామః పశ్చాత్ప్రవిశ్యైషకథంనుకృష్ణః॥ 6
చిరంనిరీక్ష్యాపివయంనిరాశాః తస్యాగ్రహాయత్నతువాజగామ
ముద్రాదికంపూర్వమివావతిష్ఠ పాదక్షాగవ్యంతదముత్రకేషు॥ 7
సజ్ఞాయతచ్చిత్రమయంమృగాక్షి కేనపథాకారణకథంప్రవిష్టః
దుగ్ధంశిశూనామపినాస్తికించిత్ సర్వత్రరిక్తీకృతపాత్రమేవ॥ 8
తతస్సకైశోరవయాస్సఖాహో గాశ్చారయన్గోపసుతైస్సమేతః

గవాంపిదూరోఽపిగవాంసమీపే రేమేసదాయామునసైకతేషు॥ 9
అథాసురంకంచనవత్సరూపంజిఘాంసయా స్వస్యచరంతమంతే
జ్ఞాత్వాగృహీత్వాసురపాదయోస్తు స్కంధేకపిత్థస్యతతాడకృష్ణః॥ 10
గోపాలబాలైస్సహరామకృష్ణౌ గాశ్చారయంతౌవనవీథికాసు
పీత్వాజలంస్వాదుజలాశయస్య గాఃపాయయామాసతురబ్జనేత్రౌ॥ 11
తతస్సతీరేదదృశుర్మహాంతం విచ్ఛిన్నగౌరీగురుశృంగతుల్యం
నిమీల్యనేత్రేమునివత్ వసంతంసురారిముగ్రంబకరూపమేకం॥ 12
జలప్రవిష్టప్రతిబింబభాసాత్ కుర్వంతమారాత్కులకాద్రితుల్యం
జలాశయంతీక్ష్ణసృధాగ్రతుండమపాంగమోక్షేణజలంగ్రసంతం॥ 13
దృష్ట్వాథతంభ్రాంతవిమోహచిత్తా విసృజ్యగాస్తూర్ణతరంప్రధావ్య
క్రందంతిగోపాలసుతాస్సశబ్దంతౌరామకృష్ణౌశరణంయయుస్తే॥ 14
జిఘాంసయారామసహోదరస్య ప్రతీక్షమాణస్సమయంతదానీం
గోపాలబాలాభయదానసక్తంకృష్ణంబకస్తీక్ష్ణముఖోగిళత్తం॥ 15
తద్దారుణంకర్మవిలోక్యగోపా విచేతనారామముదీక్షమాణాః
స్థిత్వాచిరంచిత్రగతాఇవాథ క్షణాత్ స్మృతింప్రాప్యవిచుక్రుశుశ్చ॥ 16
తమగ్నికల్పంప్రదహంతమాస్యం నిష్ఠీవ్యదూరాత్ సబకస్సురద్విట్
వ్యాదాయవక్త్రంగిరిగహ్వరాభం పునర్గ్రసిష్ణుర్ద్రుతమాజగామ॥ 17
తమాపతంతంపరిగృహ్యచంచ్వోః దదారకృష్ణస్తృణవత్కరాభ్యాం
విసృజ్యమాయాంబకరూపమాదౌ మమారపాదాదికముత్క్షిపన్సః॥ 18
విలోక్యకృష్ణంసురకంటకాస్యాత్ వినిర్గతంరాహుముఖాదివేందుం
ప్రహృష్టచిత్తాబలరామముఖ్యాఃగోపాలబాలాఃపరిరేభిరేతం॥ 19
అఘాసురోనామబకానుజోఽథకృష్ణం నిహంతుంసబలంసమిత్రం
ధృత్వాతిదీర్ఘస్యబృహత్స్వరూపం గుహాగభీరాస్యకఠోరదంష్ట్రః॥ 20
కాలాంజనాద్రిప్రతిమానదేహం జిహ్వాకరాళంభయదారక్తనేత్రం
ప్రచండనిశ్వాసవిధూతసత్వం విషాగ్నినిర్దగ్ధసమస్తదావః॥ 21
ప్రసార్యభూమావధరంచతాలు చోర్ధ్వంనిధాయాతివిశాలమార్గ
గోపాలమార్గంపనిరుధ్యతస్థౌ ప్రతీక్షమాణస్సహసాగమంసః॥ 22
తమద్భుతంరూపమదృష్టపూర్వం మత్వార్భకాఃకాననరమ్యశోభాం
ఉత్ప్రేక్ష్యసర్పస్యముఖేతదానీ మనుష్యతుండంప్రవిశంతహామః॥ 23
దరీముఖస్తీక్ష్ణశిలాగ్రదంష్ట్రో దీర్ఘాధ్వజిహ్వాస్తిమిరాంతరాస్యః

ప్రచండవాతోచ్ఛ్వసనోచ్చలోయం వ్యాళో యతే పశ్యత కిం భయం నః॥ 24
అయం కిమస్మాన్ గ్రసితా నివిష్టాన్ తథా చ కృష్ణేన హనిష్యతేద్య
ఇతీరయంతః కరశబ్దపూర్వం సురారివక్త్రం సహసా ప్రవిష్టాః॥ 25
ప్రతీక్షమాణస్స హరిన్నివేశం సగోపవత్సానగిళత్సురారిః
కృష్ణస్స్వకానాం పరనాశహానిం కిం కృత్యమత్యేతి విచింత్య తస్థౌ॥ 26
వయస్యరక్షా రివినాశనం చ కథం వ్యయం స్యాదితి తద్విచింత్య
జ్ఞాత్వా గతిం స్త్రవివేశ వక్త్రం కృష్ణః కృపాలుర్భయదం గభీరం॥ 27
తత్ప్రపంచ నిశ్చిత్య వయస్య రక్షాం యథావకాశం వవృధే గళస్థః
సురారిరుచ్ఛ్వాసనిరోధహేతోర్గతాసురస్యాద్బహిరుద్గతాత్మా॥ 28
హత్వైవమత్యుగ్రతనుం సురారిం గోవత్సగోపాననుజీవ్య దృష్ట్యా
సనిర్యయా తైరురగస్య వక్త్రాత్ వినీలమేఘాదుడురాడివేశః॥ 29
మేఘచ్ఛదాలీనవిమానసంఘాస్సురారిభీత్యామృతపాయినోపి
కల్పప్రసూనైర్వవకీర్య దివ్యైస్తమీడిరే దేవగణాస్సహర్షం॥ 30
పీనోరగోద్ధం మహదద్భుతం యత్ జ్యోతిః క్షణం సత్త్వమయం ప్రతీక్ష్య
వియత్ స్థితం తత్ర బహిర్గతం తత్ వివేశ తస్మిన్మిషతాం సురాణాం॥ 31
అతిప్రహృష్టాదివిజాస్తదానీం నిబర్హణం వీక్ష్య బకానుజస్య
కల్పప్రసూనైరవకీర్య కృష్ణం విమానగా ఏవ వినేమురీశం
విచిత్రలాస్యైర్మహేంద్రదాస్యో గంధర్వకన్యాముఖగీతికాభిః
తౌర్యత్రికైర్వాద్యధరామురారిం పూజయంతి స్తోత్రశతైశ్చ విప్రాః॥ 32
జయాదిశబ్దైస్సురసిద్ధసాధ్యాః విద్యాధరాః కిన్నరగుహ్యకాశ్చ

బ్రహ్మర్షయస్తుంబురునారదాద్యాస్తమైడయన్నాగమకల్పసూక్తైః॥ 33
తన్నృత్యగీతస్తవవాద్యఘోషో జయాదిశబ్దైర్విగుణీకృతస్సన్
ఖరోదసీ వ్యాప్య యథావకాశమూర్ధ్వంగతో ధాతృగృహం ప్రవిష్టః॥ 34
నిశమ్య ధాతా జయమంగళధ్వనిం అహో యతః కిం వచసాం సురస్తుతిం
తయా సహోరువ్యా విమానముత్తమం సమాగతస్తత్ర శ్రుతో మహోత్సవః॥ 35
అఘాసురారేః పశుపాలరక్షణం తజ్జ్యోతిషస్త్వ్యహరాత్ప్రవేశః
దృష్ట్వా మురారేర్మహిమానమద్భుతం దేవ్యా సహాజో ధజగామ విస్మయం॥ 36
కృష్ణః కదాచిద్వనభోజనాయ కృతోత్సవః ప్రాతరుదేత్య గోపాన్
ప్రబోధయన్ వేణురవేణ తూర్ణం వత్సాన్ పురో ధాయ వ్రజాత్ప్రతస్థే॥ 37

సహస్రశోగోపసుతాశ్చగాస్తైవత్సాన్సమాదాయసుహృష్టచిత్తాః
శిగ్వేత్రమృష్టాన్నవిషాణహస్తా వినిర్యయూ రామసహోదరాభ్యాం॥ 38
వత్సాన్స్వకీయాన్ హరివత్సయూథైః సంయోజ్యబృందావనవీధికాసు
సంచారయంతఃఫలభారనమ్రాన్ వారుహ్యవృక్షాన్ బుభుజుఃఫలాని॥ 39
గుంజామణిస్వర్ణవిభూషణైర్గృహే స్వమాతృభిఃపూర్వమలంకృతాఅపి
ఫలప్రసూనైర్వాకుసుమపింఛదామభిః గోపాస్స్వమాత్మానమభూషయన్వనే॥ 40
అన్యోన్యవస్తూన్యథచోరయంతః జ్ఞాతానిచిక్షిపుఃపునరన్యతోస్య
కృష్ణోవనేదూరగతోయదిస్యాత్ ధావంత్యముంపూర్వమహంస్పృశామి॥ 41
శృంగాణికేచిన్మురళీశ్చకేచి దాపూరయంతిస్మవనప్రదేశే
గాయంతిభృంగైరపరేన్యభృద్భిః కూజంతిగచ్ఛంత్యపరేమరాళైః॥ 42
కర్షంతివాలానపిమర్కటానాం రోహంతితాన్సహ్యపృథుద్రుమాంశ్చ
కేశైర్విమర్వంతిప్లవంతిశాఖా శ్శాఖాంతరాద్వానరవద్విచిత్రం॥ 43
సాకంభేకైర్లంఘయంతోనదీషుస్నాత్వా ఛాయామాత్మనస్తేహసంతి
నాదాన్స్వీయాన్ కందరేణద్విరుక్తాన్ శ్రుత్వాత్యర్థంరేమిరేగోపబాలాః॥ 44
యస్యాంఘ్రిపద్మంకమలాపినిత్యంప్రసీతుమానాలభతేకదాచిత్
యస్యానుభావంకమలాసనోపి నవేదదేవర్షిగణాఃకుతస్తే॥ 45
సుఖస్వరూపేణసతామజస్రంభక్తింగతానాంపరదైవతేన
అజ్ఞానినాంగోపకదారకేణ సాకంవిజహ్రుఃకృతిగోపబాలాః॥ 46
యత్పాదరేణుర్భవకంజనూను సురేంద్రగీర్వాణగణైరలభ్యః
సఏషయేషాంనికటేసదాస్తే తతస్సుధన్యావ్రజభూమిసంస్థాః॥ 47
బృందావనేకుమ్కుమసూహిచర్మ ధరామృదాపూరితగర్భగోళం
గోవత్సపానాంబహుకాలమాసీత్ర్కిటదాగ్రహంవక్త్రగుహావిశాలం॥ 48
తేతస్యకౌమారకృతాహిమోక్షాః పౌగండకేభ్యేత్యవ్రజంసవత్సాః
అద్యైవవృత్తంకిలవిస్మయార్హా మిత్యూచిరేనందయశోదయోస్తు॥ 49
కథామృతంయఃపిబతీహనిత్యం కృష్ణస్యధన్యశ్శ్వపచోపిమానం
ఆభీరకంకాయవనాదయశ్చయన్నామజప్త్వాబుపరాభవంతి॥ 50
సమస్తకర్మాణిముదామురారేః సమర్పయంతస్తనువాఙ్మనోభిః
తదగ్రమేవానిరాజయంతః హరింగతాస్తేబహవస్తుగోపాః॥ 51
యేషాంమురారేరఖుమట్కథాస్యాత్ నవాన్యవద్యాబహుశ్రుతాసా

వార్తాపిటానామివపుంశ్చలీనాం తేతీవథస్యాహారిదాసవర్యాః॥ 52
రక్షిత్వైవంమృత్యుతో బాలవత్సాన్ వాపీతీరేవాలుకాయాంసమూహ్య
మాయాబాలస్సాన్వభకా వాహహాపాదత్రాస్తాభిధ్యేయమద్యైవబాలాః॥ 53
మనోహరం త్వేతదహో సువాలుకం సరస్సరోజాహృతభృంగనిస్వనం
ద్విజాళిపక్షోచ్ఛలితాంబుశీకరం క్రీడోచితం మందసమీరవీజితం॥ 54
భోక్తవ్యమస్మాభిరిహైవబాలాః వనాటనాద్భూయమతిక్షుధార్తాః
దినంపరివృద్ధంతపనోగ్నితుల్యో వత్సాస్సమీపేయవసంచరంతు॥ 55
తథేతివత్సానథపాయయిత్వా తృణప్రదేశేమూముచునిశాయుధ్య
శిక్యానిముక్త్వాగృహమాతృదత్తాః కృష్ణేనసాకంబుభుజుఃప్రహృష్టాః॥ 57
ఆవృత్యకృష్ణంపరితోనిషణ్ణాః వ్రజార్భకామండలశస్త్రయస్తే
పరిఫుల్లనేత్రాఃపులినేవిరేజుః యథానీరజకర్ణికాయాః॥ 58
పుష్పైర్దళైఃపల్లవపత్రకైశ్చ విధాయపాత్రాణిదృషచ్ఛరేకే
సర్వస్వభోజ్యానిమిథోనివేద్య తథాయథేష్టంబుభుజుస్సకృష్ణాః॥ 59
వేణుందధానఃకటివస్త్రమధ్యే వామేచకక్షే కురుశృంగవేత్రే
సవ్యేషపాణౌకబళంసభక్ష్యంఫలానినిన్యాంగులిమధ్యదేశం॥ 60
మధ్యేతిష్ఠన్మండలేవత్సపానాం స్వీయైర్హాసైర్హాసయన్నర్మభిస్తాన్
భక్ష్యాన్భోజ్యాన్లేహ్యపానీయచోష్యాన్ బాలైస్సాకంభుక్తవాన్బాలకేళిః
తృణస్యలోభేనవనేసుదూరంగతానితోవత్సగణానదృష్ట్వా
వ్యగ్రాశ్చిరంభోజనకర్మణీహ తేవత్సపాఃభీతధియోబభూవుః॥ 62
త్యక్తుంవాక్షార్ధభోజనంత్విహామితోగచ్ఛామివత్సాన్విచిత్య
నేష్యామినసంభ్రమోస్తుభవతాంసర్వాంశ్చమూంగతాన్
ఆనేష్యామితుయావదత్రపులినేతావత్సుఖంస్థీయతా
మిత్యుక్త్వాసగృహీతహస్తకబళఃకృష్ణఃప్రతస్థేస్వయం॥ 63
యయౌవిచిన్వన్భగవాననంతస్స్వవత్సకాన్సద్రిదరీస్థలీషు
తటేషుపంకేషులతోదరేషు ససర్వకృత్కృత్రిమమనుష్యబాలవేషః॥ 64
తదంతరంప్రాప్యమహత్త్వమస్యత్ నిరీక్షితుంవత్సపవత్సకానితః
అన్యత్రనీత్వాంబుజసూర్నిరస్య త్వంతర్దధేదృష్టసురాదిమోహః॥ 65
సతానదృష్ట్వావనవీథికాసు నివృత్యపశ్చాత్పులినేపిబాలాన్
ఉభౌసమంతాద్విచికాయకృష్ణః పునఃపునస్సర్వదృగీశ్వరోపి॥ 66

ఆప్రాప్యవత్సానథవత్సపాంశ్చ తత్రాపిబృందావనరమ్యదేశే
ఆజీనసర్వంకృతమిత్యమానీత్ సపశ్యద్భృగ్లోకపితామహోన॥ 67
యథావపుర్యథాంఘ్ర్యాదిముఖాధాపృష్టివిషాణకం
యథాంబరవిభూషాదియథాశీలవయోగుణం॥ 68
అజ్ఞస్యతన్మాతృజనస్యమోదకస్తుంద్విధాత్మానమలంవిధాయ
సవత్సపానామపివత్సకానాంయథాప్రమాణంవపురత్రదధ్రే॥ 69
ఏవంవిత్సపవత్సకాల్పతనుభృత్సాయొనివర్త్యస్వయం
సర్వంవిష్ణువిమయంతదేవరచయంస్తన్మూర్తిభిత్ సంస్థితః
క్రీడన్నాత్మవిహారఏవసతతంస్వర్లోకినాంవిస్మయం
సద్యస్సంజనయన్వివేశసదనంసర్వస్వరూపోహరిః॥ 70
ప్రవిశ్యవత్సాన్పృథగాత్మగోష్ఠే గోపాలరూపేణగృహాన్ప్రవిశ్య
నిధాయశిక్యేత్రివిషాణవేణూన్ చకారకార్యాణియథాపురంసః॥ 71
తన్మాతరశ్శృంగరవేణకృష్ణంత్యక్త్యాప్రవత్సీనమథాస్తదానీం
దోర్భ్యాంసమాదాయహృదోపగూహ్యాస్యపాయయన్ బ్రహ్మసుతత్వబుద్ధ్యా
తతస్సముద్వర్తనగంధలేపైరాకల్పరక్షాతిలకైశ్చయుక్తః
సంలాలితస్స్వైచరితైర్మనోజ్ఞైస్సాయంగతోమాతృజనేనకృష్ణః॥ 73
అంభారవైర్గోష్ఠముపేత్యగావః ప్రేమ్ణాస్వకాన్వత్సగణాన్లిహంత్యః
ముహుర్ముదోత్ప్లుత్యచిరత్సుధార్త్తాన్పాయయన్ క్షీరముదగ్రవాలాన్॥ 74
ఆసీన్నవాప్రీతిరతీవకృష్ణే గోగోపికానామధికాస్వకేభ్యః
హాభూత్స్వలోకేప్యఘసా సమానాకృష్ణేయథాప్రీతిరతిప్రవృష్టా॥ 75
ఏవంద్విధాత్మానమయంవిభజ్య వ్రజేవనేసోబ్దమలంవిహృత్య
గోవత్సగోపాలమిషేణకృష్ణశ్చకారమోదంజననీజనస్య॥ 76
సంచారయన్వత్సగణాన్సరామః కృష్ణఃకదాచిద్వనమేత్యరేమే
గావశ్చరంత్యస్తృణమద్రిశృంగే తతోతిదూరాద్దదృశుస్స్వవత్సాన్॥ 77
దృష్ట్వాదూరాద్గోవ్రజః పర్వతాగ్రాదుద్ధస్నేహాద్దుర్గమార్గేణధావన్
ఉద్గ్రీవాస్యఃపాలకైర్వార్యమాణస్తాన్లంఘ్యప్రాపవత్సాంస్స్వరావాన్॥ 87
ఘనఃప్రసూతాఅపిదేవవోద్యస్యపాయయన్వత్సవరానుపేత్య
దదుస్తదంగానిముహుర్లిహంత్యో జిహ్వాభిరాపీనపయస్తదానీం॥ 79

మోఘీకృతే ధేనునిరోధయత్నే తజ్జన్యలజ్జాకృతమన్యవస్తే
గోపాః కథంచిద్వ్యనమేత్య వత్సైః కృచ్ఛ్రాద్విముక్తా దదృశుస్సుతాంస్తే॥ 80
దృష్ట్వార్భకాన్ ప్రేమరసాతిరేకాదాదాయ దోర్భిః పరిరభ్య గాఢం
విస్మృత్య కృచ్ఛ్రం గతమన్యవస్తే త్వవాపురత్యంతముదం తదానీం॥ 81
ఏవం గోపా ధేనుభిస్సాకమేతే తోకాశ్లేషాన్నిర్వృతిం ప్రాప్య ధన్యాః
కృచ్ఛ్రాత్త్యక్త్వా వత్సకానత్ర యాతాః స్మృత్వా తేషాముత్సవద్బాష్పపూరాః
వ్రజస్య ముక్తస్తనవత్సకేషు ప్రేమాతిరేకం నితరాం సమీక్ష్య
రామోప్యశావన్నలమస్య హేతుం కిమేతదిత్యేవమచింతయత్సః॥ 83
కృష్ణే యథా ప్రీతిరభూత్పురేహ వ్రజస్య తోకేష్వతులాధునాస్తి
మమాపి నిత్యం వ్రజబాలకేషు కిమద్భుతం ప్రేమరసాతిరేకః॥ 84
కేయం మాయా దైవికీ వాసురీ వా ప్రాణివ్రాతం మోహయంతీ పదాస్తే
నాన్యా మాయా మేపి సంమోహనీ స్యాత్ ప్రాయో భ్రాతుః శ్రీపతేరేవ నూనం
నిశ్చిత్యైవం రౌహిణేయో యథార్థం సర్వాన్వత్సాన్ వత్సపాన్ జ్ఞానదృష్ట్యా॥
కృష్ణం పశ్యన్నద్భుతావిష్టచేతాః తం వైకుంఠం వ్యాత్సరో జైద్ధమూచే॥ 86
ఋషీణాం దేవతానాం చాప్యంశా వత్సకవత్సపాః
ఇతి తావదహం వేద్మి నతథా భాతి సంప్రతి॥ 87
అస్మిన్భిదాశ్రయే కింతు త్వమేకో భాసి సర్వదా
ఇదం సర్వం కథం వృత్తం కథయస్వ మమ ప్రభో॥ 88
ఇత్యుక్తేన హరిణా ప్రోక్తాం సంక్షేపతః కథాం
ఆజేనకృతదౌరాత్మ్యం శ్రుత్వా రామోతివిస్మితః॥ 89
అజస్స్వమానేన సతృట్యనేహసా దేవ్యాసహోచ్చైశ్వర్యవిమానసంస్థితః
దదర్శ కృష్ణం సకలానుగస్తదా క్రీడంతమాబ్దం సకలాయితం హరిం॥ 90
మాయాబిలేద్యాపి మయావృతాస్తే గోవత్సగోపాలగణాస్స్వపంతి
ఏతే వ్రజస్థాః కుత ఆగతాస్స్యుః తావంత ఏవాద్రిగుహానివిష్టాః॥ 91
ధ్యాత్వా చిరం నీరజసూతిరేవం కిమాశ్రయా ఏవ సవత్సబాలాః
ఇతి స్మవేత్తుం నశశాక కించిదజోహమిత్యాఢ్యదురాగ్రహేణ॥ 92
మాత్స్యప్రయుక్త పూత్కారగనిస్సరత్తోయసంతతిః
సన్నివృత్త్యైతమస్పృష్ట్వా యయుంజతోముఖమన్నే॥ 93
తద్వైరనూనం మహాత్మప్రయుక్తా మాయేతరా క్షిప్రవినాశమేతి

[illegible] గాంభీర్య [illegible] ధారానీహార హారస్యశోభాధరాత్రి|| 94

అహోపిసంమోహాయితుంపరిష్కృతః కృష్ణంవిమోహ పరిశ్రాంతకం||
అహోహమి త్యూర్ధ్వభిదాజవ [illegible] పరిశ్రాంత్యాముముహోస్వతంక|| 95
వదాన్యకవే పశ్యతితావదేనం ప్రత్యాగ్యదృశ్యంతసవత్సపాలాః చతుర్భుజా
శ్యామల కోమలాంగాః కిరీటినః కుండలహారమాలాః|| 96
పీతాంబరాశ్చంఖగదారికంజకేయూరకాంచీకటకాద్యుపేతాః
శ్రీవత్సకౌస్తుభశోభిపదాబ్జ ఆపాదమస్తకశ్రీవనమాలాః|| 97
రక్తాబ్జనేత్రాః కరుణాకటాక్షాః శుచిస్మితాః కౌస్తుభగర్భకంఠాః
బ్రహ్మేంద్రరుద్రైరణిమాదిభిశ్చ సంసేవితాస్స ర్వగణైర్మహద్భిః|| 98
ధ్యానం దానంతసమ్యక్ప్రతిరూపాః కల్పైర్యథోక్తైరర్చితా దేవసంఘైః
నృత్తైర్గీతైర్వాద్యకైర్వర్ణనాభిః [illegible] స్తువితాః పృథక్పృథక్|| 99
ఏవంస్వయం భూస్సకృదేవ సర్వాన్ బ్రహ్మాత్మనో వత్సపాలాంశ్చ వత్సాన్
పదార్థాః [illegible] నిగమాంతవేద్యం [illegible] సకలంవిభాతి|| 400
తతస్సూక్ష్మం [illegible] కాలాత్ [illegible] పరా కృత్యానిమాల్య [illegible]
[illegible] మంత్రం [illegible] పునర్జాత [illegible] మవాపకించిత్ || 1
[illegible] శాంతిరాత్మా [illegible] సర్వాంగ [illegible]
[illegible] తేజసా [illegible] ప్రభావః పూర్ణప్రశాంతా ప్రీతిమే [illegible]|| 2
ముహుర్ముహుః కృష్ణపదారవిందే పతిత్వా [illegible] మహాత్మ్యమిద్ధం
స్మరన్ముహుః ప్రాగను భూతిమస్యస్థి [illegible] విచేష్టభ్రమరాయితాంగః|| 3
[illegible] దూరస్వమహి ప్రతిష్ఠా స్వయం [illegible] సుఖచిత్స్వరూపే
[illegible] దూరే వదనా [illegible] పరాపరేశే ముముహే బ్జయోని|| 4
[illegible] స్యమాయేయమిత [illegible] మహ్యతి
పశ్చాద్దృష్టముమునీశో భూత్ పరిత్యజ్య బని [illegible]|| 5
[illegible] ధాదచ్యుతో మాయాం యయాదేశ మద్భుతం
[illegible] ద్బద్ధచేతసశ్చతుర నన|| 6
కృష్ణ [illegible] నేత్రాణి ప్రోద్ధితో [illegible] యథా
ప్రథమం [illegible] మంజసా
[illegible] వృందావనం [illegible]
నిసర్గవైరాశ్చ [illegible] మిత్రాయితా [illegible]|| 8
[illegible] బద్ధస్వయం [illegible]

తత్స్వాన్వయస్యాన స్యాగ్రయంతమీడ్యం॥ 9
సందాత్తజంగ్రాస విశిష్టపాణిం
కృష్ట్వావాహార్ధంస వాహకోవతీ శ్లోకేవాంఛకృత్వాదండవద్భూమిభాగే॥ 10
గోక్షీరాగ్రరంజయుమ్న స్యపాదావాపందాగ్రస్సైః స్నాపయామాసపద్యైః
తతోబ్జయోనిశ్శనకైః పదాబ్జాదుద్ధాయ నేత్రే ప్రమృజన్కరాభ్యాం॥ 11
నిరీక్ష్యకృష్ణం [illegible] రచితాంజలిస్సన్ స్తోత్రం గిరాగద్గదయా సకంపః
శరీరవ్యాప్త్యా [illegible] మహాత్మ్యం మహానుగ్రహకాంక్షయా॥ 12
ప్రకాశితుం [illegible] ద్ధక్త్వాత్మతుం నార్హా తకోప్యజ
సుఖానుభవమాత్రస్య గుణాతీతస్యమాపతేః॥ 13
నిరుద్ధేనాపి మనసా మహాత్మ్యంకిముతాత్మనః
జ్ఞానేప్రయాసము త్సృజ్య పాదయాం తస్సదీక్షతాం॥ 14
స్వాంసస్థితాః శ్రుతిగతాంత్వ ద్వ్యాత్మాంకస్తైస్తిగిభిః
యేజీవం స్త్యవస్థైవాన్యతుచ్ఛర్వంతిః ప్రాయశోజిత॥ 15
త్రిలోక్యామజితోపిత్వం త్రైగ్గితోస్యక్రమేణభోః
ముక్తిప్రదాత్రీంతవపాద భక్తింత్యక్త్వాత్మబోధాయకృతశ్రమాయే॥
శ్రమోహితేషామవశిష్యతేసా త్యక్త్వామృతంకూపకృశోపరాత
బహవోయోగినోలోకే యాగైరప్యాప్తతత్పదం॥ 17
పశ్చాత్త్వదర్చిసైవాప్తా లబ్ధయానిజకర్మభిః
కథోపనీతయాభక్త్యా సుఖేనైవపరాంగతిం॥ 18
సన్యస్యత్వయికర్మాణి జ్ఞాత్వాత్మానంప్రపేదిరే
పత్పస్థం శతానిత్యంలక్ష్మీశ్చ్వర్ధంద్రిమైరపి॥ 19
గుణాస్త్యైకస్యమాహాత్మ్యం విబోద్ధుంతవనాహంతి
అప్యాత్మాకారతాంప్రాప్త కృత్తిప్రత్యక్షదర్శనాత్॥ 20
విశేషస్యపరిత్యాగాత్ స్వప్రకాశత్వభూతిమాన్
స్వాంస్థిద్ధాత్మజ్ఞానాత్ స్వానుభావస్యస్వరూపతః॥ 21
మహత్త్వమాత్మనోబోద్ధుం కథంచిత్కశ్చిదర్హతి
అనంతస్యాప్రమేయస్య మహిమ్నస్తవకింపునః॥ 22
పారంత్వంవేదనోవేద కుతోన్యోజ్ఞాతుమర్హతి
మన్యేగణయితుంశక్యాః కాలేనపరమాణవః॥ 23
హిమనక్షత్రనీహార కణాః కేచిన్నతేగుణాః

బాలనాయస్య కృష్ణస్య గృహీతవపుషః ప్రభోః॥ 39
గుణానాస్వపదది స్థాతుర్నమాతుంగళ్కః ప్రభుర్భవేత్॥
గుంజావతంసం నవకింశుకాభం స్వర్ణాంబరం వన్యవిభూషణం చ॥ 40
పాషాణపాణింమృదుపాదకంజం నమామి కృష్ణం శిరసాభ్రనీలం॥
కృపాంత్వదీయాంబహుమన్యమానాః విమోక్షద్ధనానాఫలలుబ్ధమానాః 41
భక్త్యాప్రపత్త్యాశరణార్థినో యే జీవంతి తే ముక్తిపదాంశభాజః॥
హా కృష్ణపాహి సుకదానురాపా భవిష్యతీతి స్వయమీశమానాః 42
వాక్కాయధీభిస్తవపాదకంజం నమంతి యే తే హి వసంతి భక్తాః॥
విశ్వదృశాస్యాత్త్వయి సర్వహేతౌ విమోహకానామపి మోహకత్వం॥ 43
ప్రకార్యమాయామహమాత్రభూతచ్ఛిద్రం య దైచ్ఛంతదకార్యమచ్యుత॥
అహంక్రియానప్రభవో ద్వితీయో నబంధహేతుర్హి మమేతి దృక్ 44
అజావలేపేన సదృష్టశాస్త్రే దృశ్యేగ్నవై మమేతి విమతేతి మత్వా॥
భూతాదిభిస్తుష్టికరం విభాతి హ్యండేవన స్వప్రవిశస్తు కాయః 45
స్వేహంగణాః పితతాసుతులో బ్రహ్మాండకర్తుః క్వచ తేమపాత్వం॥
మాతుః సుకరాధాయ గర్భస్థస్యాస్య కశ్చిత్ 46
జరాయుణా నవీనస్య ప్రహారః పాతయోర్భవేత్॥
చరాచరం స్వసనస్తవేతత్ మత్తశ్చబాహ్యేన చకించిదస్తి 47
మమాపి గర్భాంతరజీవనత్వాత్ సోఽహం త్వయైవాద్య మమాపరాధః॥
త్రిలోకనాథేన హతాం పతీనాం నిశ్శేషసంక్లేశవిశేషతోయః 48
సుఖంశయానస్య పటస్య తత్ర తేనాధికం జాడజనిస్వయంభూః॥
ఇతిప్రవాదోఽస్తి కథం మృషాస్యాత్ అనంతధా కిం న విసర్గతోఽస్తి 49
సకారణోఽహం సతధాత్వమీశయస్య కుతస్త్వం నవినిర్గతోఽసి॥ 50
సర్వేషాందేహినామాత్మా సర్వాధీశోఽసి విశ్వదృక్
సర్వాధ్యక్షస్స్వసృష్టికర్తా మాయాధీశో నిరంజనః॥ 51
నానాపరాధామోక్షస్యాత్ తదస్తు తన్నహి సంశయః
త్వత్తోయాపాత్రత్రైర్మృత్తికాః జ్ఞానాదియత్నపుః॥ 52
చతుర్వేదనిత్యానిసరాజ్ఞాతంతధాజలం
తదస్యస్తానయంపూర్వంబస్తాన్నాహాయస్పృతః 53
సందాత్మజం గ్రాసస్థ కాత్రపాణింసస్తుఖాబ్జం సుకనీలదేహం
సమపార్శ్వగం లీనానాదైః గోవత్సబాలాన్వేషిధీరాను

త్వమేవకబ్ధేరఖిలైస్సుబోధ్యో నద్రైం [illegible] నాన్యవనీకమంగః॥24
స్మృతాపిక్పృత్తిరసుమం బసత్వాత్ త్వయ్యేవ సారా మా శబ్దవృత్తిః
లయోదయా యోజనకో మమోక్తః తృప్తైవమూర్తిః ప్రథమా ముఖం చ ॥25
సా వాపి మిథ్యా నకుతత్వతోస్తి యతో న మే సృష్టిపదం గతా సా
[illegible]లస్థజిహ్వాం యదిసత్యమాసీత్ అదాగభూతం కథ స్యథామన్॥ 26
కథం నసృష్టం పరిచిన్వతా మయా వ్యాక్యేన దృష్టం తపసా కథం వా
హృదా సుదృష్టం కన మేన పద్య స్త్రీరోహితం వా కథమిందిరేశ॥27
అతః పరిచ్ఛేదవిశేషకో వా వ్యాదృశ్యతే కాలవశ వాజ మాగే
అసత్య పరిపంచస్య బహుస్వభావ్య ప్రపంచకా మా దాస్యసరోజకోశ॥ 28
మాతేరిసతా రతిప్రియః [illegible] ప్రకటీకృతం తే
[illegible] వ్యాపేరకంతరం [illegible] ప్రాగిదానంపి చిన్వతా॥ 29
[illegible] వత్సక [illegible] త్వయా బద్ధ [illegible] హియాయా
యథాంత [illegible] విశ్వం పి భాతి నిత్యం [illegible]॥ 30
[illegible] ప్రతీతః కథం [illegible]
[illegible]॥ 31
చతుర్భుజాస్తే [illegible] మయా చ భక్త్యా [illegible]
[illegible]॥ 32
[illegible] పునస్సుందర గోపబాలో బ్రహ్మాద్వయం [illegible]
[illegible] స్వరూపస్య నిజ [illegible]॥ 33
[illegible] నిత్యం [illegible] బహుధా విభాసి
[illegible]॥ 34
[illegible]
[illegible] యోగమాయా [illegible] యోగేశ్వరమాద్యలోపి॥ 35
[illegible]
[illegible]॥ 36
[illegible] స్వరూపే [illegible] మాయయా [illegible] జగత్ [illegible]
[illegible] మపిస్వరూపం స్వప్నే [illegible]॥ 37
తథాప్య [illegible] సమ్యక్ ప్రతీతం [illegible]
ఏకః పురాణపురుషః స్వయంజ్యోతిర్నిరంజనః [illegible]॥ 38
[illegible]॥

నిర్లోభైః శీలజనసుఖైః సమపాత్రైః ఇంశకైః
స్వామి లోకపాల తతః అత్ర రమః పరస్పరం॥
ప్రత్యక్ స్వరూపే ప్రాదుర్భావ మాత్మైవ మేవాఖిల లోకానాం
గురుపత్రి దారజనైః బద్ధస్పృహ్యై జ్ఞాత్వాతిరంతి వాధివాస్పత్తాద్ధిః॥
పరీచికాయామివ నో యా పురాః త్రైలోక్యమునిర్ముక్త లతిభోధరూపే
అజ్ఞానతో యాస్య విరక్తోపి సహాపాపపీఠితద్బాష్పత్తేతి॥
సబంధమోక్షేపి యథాధర్మ తా సజ్ఞానజన్యం సజీవాహి బుద్ధిః
భావ్యమా లోపగమ లక్ష్మీనిష్ఠ దరప్రపంచ స్వసుఖబోధరూపం॥
అధ్యాత్మదేశోద్దక్షిణయా ధా తత్ర సత్యైకాత్మ సమప్య గతి సైన్యెద్దాహే
ఆత్మైక బహిరు పృథక్త్వ పతితలిత్వం గృహేషు సమ్యక్ సహమృగ్య లేవసే
ప్రాప్యస్య శేషేణ లింగ జనంతి సారూపి సమ్యక్ సమ్యగ్జ్ఞానేన
అసక్తసర్వస్వనిహాభిషేదం జానంతి సంతః కథమేవజ్ఞాం॥
జ్ఞానేన తాపత్రితయేన పీయూష హృదయేన జనః స్పృశోపి
కటాక్షపాతేన చ నేన లభ్యో వినిష్టతాకైవల్య ఘనయా॥
భూయో భూయస్తాపస్య చ పద వాన్య మత్యే త్రిభుక్తి ముక్తి సాక్ష్యం
కొత్త త్ర్యాత్మ పదపద్మం దేవానామగ్రజ మదసిమ్యే॥
గోగోపికాబాలవాధురి గేయం తేజోభిర్లక్ష్యంతి దేశగతైర్లక్ష్యం
యాపాంస్వ హస్త స్వరము తిష్ఠతం తనూజనో వస్త్రవపుషా తాత్పర్యం॥
సరదాగోపాలజనర్దిత ప్రతినధ్యాయ ప్రపించరే
యేషాం నాంబరీషాసుఖాను భూతి పిత్రం చిదానందఘనం పదేశం॥
శ్రీరామదక్షిణే రవయ బ్రహ్మాత్మ కడంపరియాణా మధిదేవతాః తం
చతుర్ధ్వం సాయుధ్య పరోజసి ఖంతాపి గోపాశ భూరిభాగాః।
త్రజేశ సాంగోపాంగోపకాణాం సర్వేంద్రియైః కాయమనో వచోభిః
సర్వత్ర సర్వస్వనిషేవకానాం కింసస్య లోక గ్రహమవస్యలభ్యం॥
మనుష్యలోకే కిము సాపజన్మ త్రాపస్య భాగ్యం ప్రజగోపమధ్యే
సమాస్తు గోపాలఖేజో స్వభావకం యేషాంతు సర్వస్వమయం చకుంద॥
శ్రీజాకసపో ధా మనసు త్రియాస్త్ర శరీగోపాంగిత తాతరాజి
త్సదగ్ధ మేకేపాయ సర్వ హంతి కస్మాద్భవాపాస్తు ముక్తిరలేషాం॥

త్వత్తో ఽశ్వఫలాత్ఫలం కిమధికం త్వం నాస్యసీతి ప్రభో
చేతో వః పరితో విచార్య హృదిసంస్థ జ్ఞానతో మూర్ఛతి॥
ఘోరాం భక్త్వా విశేష వేష సహితా త్వాయూః తాపూర్తివా
గోవా వానుతత్తావదేవ ఫలితం పర్యాప్త మిత్యన్నవా॥
రాగాదయస్తావదమీ భవంతి చోర గృహం తత్ర సమే తావత్
మోహో ఽంఘ్రి బంధోఽపి న తావదేవ న యావదజ్ఞానా సత్వదీయా నిరుద్ధః॥
త్వాం సదంబయసి మాయయా జగత్ తత్ర లోక సకలోపదిగ్గృహా
దంభపుత్ర సఖిరూప పరత్వం గోపకస్త్వ సదృశం సంభవేత్॥
జానంత ఏవాజత వానుభావం జానంతు వానూస్తన మేబకారి
త్వద్దైర్భవం వాక్యమచిత్త దింత్య మవింగ్య మిష్యక్త మనంత మేకత్॥
త్వమేవ జానాసి హి సర్వమిత్థం సర్వైర్భవం జ్ఞాన బలాదిమాత్రం
ఆలుప్తవృత్తిర్గతా మత్తో జగత్ప్రీతం తవ చాపి తే మే॥
కృష్ణాం బుజాక్షిపలపంకజ పసారం తు భూమిర్జగద్విజగనామ
వసేత తావత్ భవ్యం నమో స్తు భుజన్ దైక సుతో హనాయ
ఆకల్పమార్కమసురాభాసినా శక్రాయ॥
యోవాత్యయమిః త్వం లవణ నదేప్యానజ్ఞాం వ్యాదిక్ ఛలం స్పదకం జవిరక
యతిః ప్రమోతా వృజినా పదాంతి సురాప గాశ్చక పద్మభూమా॥
ఏకం ప్రసుంభూ ప్రవజపాలనాను స్తుత్వా ప్రయత్నాత్ వ్యాసత్స్య కాలే
సుతాపిలా బెంచి బాలజలిస్సా యమునావసుజ్ఞా పప్యవంచినస్పర్శ్నకి॥
అథో ముకుందః ప్రళీనం వానయా గోవత్సగోపాన్ సహారాజితల్ప
వివాపిత్రియం కృష్ణ భక్తోగ తేద్ద మాయామాచైసై కేవివిశ్వమాని॥
లోకేస మాయామాత చైత సీన త్రష్టా పిమానం ముదిపృష్ట త్రిసౌత్
వవిష్ణుత్తికింకణితమస్త్రి మయా హతం పర్వమిదం జగద్ది॥
త్యయాతి వేగేన పమాగతం యత్ చిత్రం నకింవత్సకృతేగతేన
అష్టాభి రేకః కబళైస్సభుక్తః క్రాంతో పిబో జ్యానినాభ తమామః॥
తతో మురారిః పరిహాసపూర్వం వయస్యైః వ్యాదూని భుక్త్వా సకలాని తేభ్యః
సందర్శయిత్వా జగరాజివంతత్ వనాద్వ్రజం వత్సగణైర్నివృత్తః॥
సగోకులం ప్రాపి పవయస్య వత్సైః పేశాదిరాణైగచి తో త్పవాక్యం

ప్రసూనపింఛాగిరిధాతురాగో గోపీచకోరప్రియచంద్రరూపః॥
దాక్షిణ్యవాత్సల్యజనప్రసాద్య తాసాం సంరక్షితావృష్ట్యముఖాదిదానీం
లబ్ధంతుగోవర్ధనకృపత్నీవృంద మిత్యూచిరేకృష్ణసఖాః వ్రజేస్మిన్॥
సర్వేషామపిజీవానామాసన్నగతి గ్రామ్యాస్త్రియోవల్లభః అస్యైపుత్రకళత్ర
కళత్రసుహృత్సుయాగాయతేస్వప్రియాః తస్మాన్నన్యాన్నకపత్నీరూపిణీవారాప్య
తత్ప్రసాదరూపప్రాప్త్యై ప్రేమ ధిక్కృత భూద్రవ్యజన్యైః తథా ప్రియార్ఘకైర్ధృత్యైః పరం
మోపుణ్యకీర్తేస్సుగసైరిణ పదం దినాద్దినోలంసతతం సమాశ్రితాః
తేనంబిలభిసఖ్యాపుషో సగరం కశంతికద్వృష్ణిపదం మహాత్మ్యదం॥
యధాస్యదేహోనుమతానలంబీ సపుత్రమిత్రాదిత ధాకదాపి
నేహత్త్వాదీశనుతేషుదావ ప్రీతింస్వచేహోనతిదాత్మకేషు
అహంకారాస్పదదేహసన్నమునయోపిచయద్వ్యతీవమమతా
నాత్మన్యత్వమభాగసోః
కృష్ణోమమాత్మానుజనాభాజాం అభాతిదేహోపిజగద్ధితాయ
ఏజానతామేవపిదంపదార్థం తద్రూపమేవాప్తినకించిదన్యత్॥
సర్వాణికార్యాణిభవంతికాలే మాయాంతికంప్రాప్నుతిహపస్మిన్
తిష్ఠత్యసౌకృష్ణోభగవాన్ సర్వాగణంతత్రవతిద్వసుకించిదస్తి॥
కౌమారలీలాభిరమూకుమారాః ఏవంవిధాభిస్సహతీత్యశైశవం
తతశ్చపౌగండవయస్సుయాతే బభూవతుస్తౌపశుపాలవత్సౌ॥
వయస్యగోపైరనుగమ్యమానౌ గోచారణాయాత్మవిభూషితాంగౌ
బృందావనంతౌపదకంజయుగ్మ రేఖాంకితంచక్రతురేవపుణ్యం॥
కలస్వనాఢ్యంమృగభృంగపక్షి స్వనాకులంతైస్సఖిభిఃపరీవృతం
సఫేనస్వతాస్వచ్ఛసరఃపయస్వతీ పయోజగంధేనసుశీతవీజితం॥
తదీదృశ్యంరమ్యంవనమాగరంతుం బలేనసాకంభగవానియేష
యదీయమంజేష్వతినందనేషు క్రీడంతినిత్యంసురదేవయోషాః॥
ఫలప్రసూనోరుభరేణనమ్రాన్ వనస్పతీన్వీక్ష్యసరామమూచే
ఏతేనమంతీవభవత్పదాబ్జం పాపస్యహత్యైతరుజన్మహేతోః
నీలాంబరంపీతమయూఖంశితస్మాం విసృజ్యపూర్ణంపరిపింఛపుచ్ఛం
జాతోత్సవాహృష్టమనోరిహాస్తే నృత్యంతిపశ్యాథ్రిధయావిచిత్రం॥

అమీ శృంగాభూమన్ శివసకలసాపాహానుకోన్నం కస్తూరికామన్యక పయన
మిహాదైవం ప్రతిపదం ధజం తే ప్రాజాస్తె ఖలము గనాధృంజనపుష్పానసే
స్తూపం నాదం సముపత్నిత్యకృత్తం జ భూ
స్పృష్ఫంతి స్ఫుటనిర్వాసైః కుంకమైః స్త్వామగంధాగం
కుర్వన్త్యః పరిత శివం సజన్మకాశ్రిత్వలాలంకృత్యం
వృక్ష్యం ప్రియాసన్నిధా సహచకంప తోషారణ్యేము దా
దివ్యాస్త్రైః సనాపి సూర్యాలధరణ్యం తిస్ప్రియం॥
ఇయాంధ్ధరితి శ్రీగుణవీతుష్పవకాలతా ధన్యశ్రీ మాహీలోకయుక్తై పన బ్జ
మహతామలక్ష్యం స్ఫూరంతీనిత్యం కరజాక్షిమ్యుష్టా॥
ఖగామృగాః ర్ఘుపర్వతాస్తె సభాజితాపర్వనాల్లోకైః
భుజాంతరేణాపవిత్రజాంగవాశ్చ రమాపితృత్యన్నాను తేజోదేవ
కృంతావచపీత్రిమనాస్వరాముః గాఢ్యాయస్వదిసరిత్రైషు
కామేపవస్సన్నపాగోపబాలైః పక్షుమాయిష్టసద్ధిషు॥
అనువర్తితైర్వాకమయంకతాచిత్ గాయత్సువృందగేయ్యను గాయతిస్మ
కవిశ్చహాంనానమస్మృత్యమవం క్రమాత్యకోస్మృత్య బర్హానస్సు॥
క్వచిదాహరూయ తైప్రీతాత్య పభూన దూరగతాన్నపి
ప్రత్యేకం నామభిః కృష్ణో వాదాఘునగభీగయా॥
ఏకదాహాసయన్ గోపాన్ అనుకాంతస్మృపక్షిణః
అన్యత్ర కహూరిపత్వేభ్యో భీశవన్నుతిస్వరం॥
క్రీడాక్రాంతం నిశీర్యంకే వల్లవాస్తరణా వృషం
గోపైః సంవాహితారోగ్యం కరోతి గతిశ్రమం॥
ఖేలయాతిపరిశ్రాంతో వృక్షమూలేషు మాస్తృతే
స్వయం శేతేస్యకుళం క్రోఢ వసువ్యాంపోపథావకః॥
నృత్యాదీన్ముగ్ధకోబాలాన్ యోకృష్ణోగ్గోముధః
గృహీతహస్తో గోపాలాన్ ప్రాతశ్చ ప్రశశంస యః॥
నిమేవిరక్తేవిజమున్యపాదా సహగాఃరిశలు తేశవవ్య
అపీజయస్పల్లవ తాళకృంతైః క్రమంస్తైత్రహరిమ్యకేచిత్॥

అన్యోన్యమహాస్తావ పరిరచితాః అతివరాగాద్భుతసాధవిభ్రమం

గాయంతి ధన్యాని మనోహరాణి మహోత్సవస్తు

గూఢస్వభావోపి యదా కదాచిత్ ప్రదర్శితాత్మ్యం త మహానుభావః

స్వమాయయా గోపతను తస్య కాట్యం తనోతి గ్రామ్యైః స్వమమీశ్వరోపి॥

మహద్వనం తాళ వనాభిపాండ్రదం ఇతో విదూరే స్తి ఫలాని సంతి

పతంతి నిత్యం పతితాని కింతు న్నృభిర్న భుక్తాని పలాశభిస్తైః॥

మహాసురో ధేనుక నామధేయః స్వకైర్వృతో రాస భరూపధారీ

వనం సమాక్రమ్య ఫలార్థిజంతూన్ హన్తి నిత్యం బలదర్పితోసౌ॥

ప్రయచ్ఛనః కృష్ణ ఫలాని నిత్యం స్వాదూని సత్యస్వర కాంతితాని

నాతీవ నీతో సురభిః ఫలానాం మనస్సమాకర్షతి తీవ్రగంధః॥

ఉద్దిశ్య కృష్ణం సబలం ఫలానాం ఇత్యూచిరే గ్రామ్యసఖాస్తదానీం

నిశమ్య తద్వాక్యమనంతపారో బలశ్చ తద్వైస్సహతైః ప్రహృష్టః॥

ప్రవిశ్య తాలాన్ పరికంపయిత్వా సపాతయామాస పరశ్శతాని

ఫలాని తత్త్వా స్వభగోపబాలా అత్తుం యదిస్త్రీతధియో యదాస్తం॥

నిశమ్య శబ్దం పతతాం ఫలానాం అభ్యుద్రవద్రాసభమూనుపాదః

సమావృతో బంధుఖరైరనేకైః క్రమైర్మహీం సంపరికంపయద్భిః॥

బలం బలీవతీని పశ్చిమాభ్యాం పదాభ్యమహాన్నాతుమతబద్ధపూర్వం

తతస్స్వధూళింఖురఘట్టనైశ్చ అసహ్యముద్ఘుర్ఘరవం విముంచన్॥

అగత్య ధూయశ్చరణౌ సపశ్చిమౌ బలం విహంతుం తరసాతిపదుర్మిహా

తయోర్గృహీత్వా పదయోరఘోరమాయుదం స భ్రామయన్ ప్రాప్య పదేకపాణిః,

భ్రామేణ సత్యోగతజీవితస్య తదేవ భగ్నో నిహతస్సతాళః

అకంపయత్పార్శ్వగతం నిపాతాద్విద్ధం వనం సర్వముకంపతాద్భుతం॥

తలాపరిభ్రష్ట వేనయోహతాః తైతాహితాస్తాళనగాశ్చకంపిరే

స్తైరద్విచక్రంధువనత్రయం బలె యదుత్తమాంగే బలపర్ణపాయతే॥

తద్వారయూథాధిపపత్యపతంతరుస్తాః నిర్యాతకాయస్యమృతస్యధంధోః

తాన్ గృహ్య పశ్చాత్పదయోస్సరామః వ్యపోథయత్తైశ్చనగేషు కృష్ణః॥

తంభాదితం తాళఫలైరసాద్యైర్యనస్థలం తాళతరుః ఫలాన్తైః

రతుశ్శరీరైర్వ్యసుభిర్న భశ్చరరాజమేఘైరివ చిత్రవర్ణైః॥

తయోస్తుగత్యర్కసమీక్షితేవా అవాళిరంతౌ పశుభిస్సహార్థం
వత్సప్రసూన్వా వ్యాసపిత్సు పుష్టాశ్చ సురాజగుస్సంభవన్యతశ్చ దాస్యః॥
తతో మనుష్యాదవమేత్యనిర్భయం అతంతి స్వాదూనిఫలాని భూరిశః
చరంతిగావస్తృణమత్రవత్సకాః కృపావిశేషాదదరామకృష్ణయోః॥
కృష్ణస్సరామోనుగగీతకీర్తి స్సాయంతనేవీరజపత్రినేత్రః
పవిత్రకీర్తిర్ద్యమితోగ్రశత్రు ర్వివేశఘోషం సహధేనువత్సైః॥
గోపరాగపిహితాలకసుందరం బద్ధబర్హావనపుష్పరంజితం
చారుహాసరుచిరేక్షణాననం గోపగీతశుభకీర్తి విస్తరం॥
కలస్వనైర్వేణుముదీరయంతం గోవత్సబాలైరనుగమ్యమానం
ఆభ్యుద్గతాః కృష్ణదిదృక్షణాయ గోప్యస్సమేతాశ్చిరముత్సకాశ్చ॥
పీత్వాముకుందస్య ముఖాబ్జసీధుం గోప్యోక్షిభృంగైర్విజహుశ్చ తాపం
ప్రవిశ్యకృష్ణస్ససఖిశ్చగోష్ఠం తత్సత్కృతం ప్రాపకటాక్షవీక్షైః॥
తదాత్రతరౌ చాపితయోస్తదాని ముద్వర్తనోన్మజ్జవధూపకృత్యైః
శ్రమంవినాశ్యస్స్వయముప్రమత్తై స్రగ్గంధవాసాంసిదదుశ్చమోదాత్॥
తౌప్రాశ్యమాత్రోపహృతాన్నమిష్టం రుచ్యైశ్చభక్ష్యైస్సహితం కదుష్ణం
ప్రవిశ్యశయ్యామధశేరజన్యాం సుఖంశయానావుపలాలనైశ్చ॥
తామంవినాగోపకసైః కదాచిత్ వనంగతోగోవృషభైస్సమేతః
నిదాఘుపప్తానథవీక్ష్యగోపాన్ పశూన్జగామా కుసమూరకన్యాం॥
హ్రదస్యతన్యావిషదుష్టనీరం పపుస్తృషార్తాః పశుగోపబాలాః
అథోనిపేతుర్వ్యసవశ్చసర్వే సుమూర్ఛితా దిష్టహతావిచేష్టాః॥
యోగీశ్వరాణామధిపస్సకృష్ణ స్త్వాస్వీక్ష్యగోపాంశ్చపశూన్నతాన్
దృష్ట్యామృతాసారముచాస్వనాథా నుజ్జీవయామాసకృపాపరీతః॥
తేలబ్ధసంజ్ఞా హరిదృష్టిపాతా దుత్థాయసద్యోపాదివసమ్యగాసన్
పరస్పరంవీక్ష్యసువిస్మితాస్తే ప్రాదంవిహాయాదుహరింప్రపన్నాః॥
అమత్యవతానుగ్రహవీక్షితంహరేః మృతస్యపీత్వావిషమాత్మవాః పునః
ఉత్థానమభ్యుదయమనంతశాయినో హాయార్భకస్యాతుమంతరాత్మనః॥
కృష్ణోహిశాదూషితనీరకవ్యాం విలోక్యకృష్ణః కథనాపహేతః
విశుద్ధిమిచ్ఛుస్సదశాస్యయుక్తం క్షేమాయలోకస్యకలత్రరాతః॥ ।

సకాళియాభూమిచరోపిపూర్వం ప్రాదేగభీరయమునోదరేస్మిన్
ఉవాసభీతోగరుడాన్నిశూషం చిరాత్సభార్యోవిషవహ్నితప్తః॥
విషోర్మిమాలామరుతోపసృష్టా పతత్పతంగాపరితఃపతంతి
తత్రరమాపాద్యనకోపిజంతుః జీవన్నవర్తేతవిషప్రభావాత్॥
విషోల్బణంకాళియమగ్రిసర్వం దుష్టాంనదీంతేనవిలోక్యకృష్ణః
కదంబమారుహ్యసుబద్ధకాంచిఃఅస్ఫోట్యబాహుంన్యపతద్విషోదే॥
ప్రాదస్తదానీమఖిలోపశాన్తః విషాతశగతుభితోరగాణాం
విషేణరక్తీకృతభీషణోర్మిః విసర్పిశోదూంమిదంనచిత్రం॥
కృష్టస్యదంతాశనివిక్రమస భృభూజార్గళాక్షుబ్దమదోంబుఘోషం
నిశమ్యదృష్ట్వాసదవస్యధర్షం అమృష్యమణోభిజగామసర్పః॥
తందర్శనీయంకురనీలకాంతిం శిరీషవర్ణోమలసుందరాంగం
శ్రీవత్సలక్ష్మంస్మితశోభితాస్యం పీతాంబరంలోహితపద్మపాదం॥
హ్రిదగభీరవిహారంతమాద్యం భుజాబలక్షోభితవారిపూరం
దృష్ట్వారుషామర్మసుతీవ్రమన్యుః భోగేనసంవేష్టయదప్రధృష్యం॥
తంసర్వదేహావపరీతదేహం వినష్టచేష్టంప్రియమీక్ష్యగోపాః
కృష్ణేర్పితేహాస్సుహృదోర్థదారాః విపేతుకగేదయశోకమూఢాః॥
ధీరష్ఠితాగోవృషవత్సతర్ష్యః సుదుఃఖితాఃకృష్ణనివిష్టచిత్తాః
అంభ్యారదృర్గీకతప్తైస్తదానీం అక్రందమానాహరిమీక్ష్యతస్థుః॥
బహూనిజన్తావ్యథగోకులేస్మిన్ బభూవురారాద్భయశంసనాని
భూమ్యంతరిక్షాత్మసుదారుణాని అభూతపూర్వాణిభయావహాని॥
నందాదయస్తాన్యులక్ష్యబుద్ధ్వారామం వినారణ్యగతంచకృష్ణం
మత్వామృతంతంభయహేతుభిస్తైః అతద్విదశోకభరేణమూఢాః॥
ఆబాలవృద్ధావనితాశ్చసర్వే జగ్ముర్వ్రిజాత్కృష్ణదిదృక్షయాతు
జ్ఞాత్వైత్యవిజ్ఞాత హరిప్రభావో నతంవిమూచ ప్రహసన్సరామః॥
అన్వేషమాణాఃప్రియమత్రితత్ర జగ్మస్స్వమంతాద్యముసోదరింతే
గదారిపద్మాంకితధ్వజరేఖైః పదైరలంసూచితయాపదవ్యా॥
గత్వాంతగోపకాతానాం పదానామంతరాంతరా
తత్రాణిధ్వజరేఖాభి హారెర్దృష్ట్వాయయుర్ద్రుతం॥

తంభోగిభోగేనపరీతదేహం అదృష్టచేష్టం హ్రదమధ్యభాగే
తైరన్వహీ బాన్ధవతత్పరాలాన్ నిరీక్ష్యగోపాయుదుహుర్భృశార్తాః॥

గోప్యస్స్మరంత్యఃప్రియసక్తచిత్తాః తస్యస్మితాలోకనచాటువాచ
తాంచక్షితింవీక్ష్యశుచాసమేతాః శూన్యాంవిదుస్తత్రిజగత్త్రిలోకీం॥
గోప్యోయశోదాముపగమ్యదీనాం సుతాపదంవీక్ష్యభృశాసమేతాం
ఆశ్వాస్యతాంకృష్ణకథానులాపైః ప్రియాముఖన్యస్తదృశోభవన్హి॥
హ్రదప్రవేశేకృతనిశ్చయాంస్తాన్ నందాదిగోపానథవీక్ష్యరామః
నివారయామాసవిమూఢబుద్ధిన్ రమాపతేర్జాతమహానుభావః॥

అబాలవృద్ధవనితం వ్రజమీక్ష్యకృష్ణః అత్యంతదుఃఖితమనన్యగతింస్వనాథం
మోహాత్తమాత్రమనుసృత్యమనుష్యభావం తూష్ణీంస్థితస్సముదతిష్ఠదురంగబంధా
తద్వర్ధమానవపుషాశ్లథితాత్మబంధః త్యక్త్వాహరింభుజగరాట్ ఫణితస్స్వభోగాన్
ఉద్ధృత్యభ్రాన్తిసదృశోల్బణతీక్ష్ణశోణో తస్థౌశ్వసన్
గరళధూమితనాసికాస్యః॥

తంసృక్కిణీరసనయాపరిలేలిహానం అతిఘోరఘోరవిషవహ్నికణోగ్రదృష్టిం
ఘోరారిపుఙ్గ్రీవాణికాలమవేక్షమాణం క్రీడన్హరిఃపరిససారయథాగరుత్మాన్
శ్రుసర్పహితుంపరితస్స్ఫురంతం ఆత్మానముద్ధృత్యఫణాన్సకృష్ణః
ఆనమ్యపాదేనశిరాంసితేషు నటోయథారంగతలేననర్త॥
కరాంగురోర్న్రర్తనమద్భుతశ్రీమం ఫణామణిస్పర్శనలోహితాంఘ్రేః
వికాశసోవీక్ష్యమృదంగతాళికా ముహోపహారైస్స్వరపోపతస్థుః॥
మధ్యేశ్శైలశిరసాంవమతేవయద్యత్ కృష్ణోమమర్దఫణినఃపదకంజఘాతైః
నాగోఽభినష్టబల దర్పభుజాసమేతో నస్తోవమన్రుధిరముల్వణమాపమూర్ఛాం॥
కృత్వాపునర్వ్యచ్ఛిరఉద్ధతింహ్యాత్ తమర్దయామాససకాలియస్య
ఫణాన్ఫర్వతోచ్చైర్ముఖతోక్షిభిశ్చనాసాపుటైరుద్వమతోవిషాగ్నిం
తదద్భుతోరుక్రమతాండవేనవిరుగ్ణభోగైరుధిరంవమన్సః
నిర్భగ్నగాత్రఃకలుషీకృతాత్మా నారాయణంతంశరణంజగామ॥

జగత్ప్రచండస్యదశేశమానోర్భారావసన్నం త్వపితోయభోగం
పతింపతిలోక్యవిసన్నచేష్టంహరింసమాజగ్మురహీశపత్న్యః॥

శక్తిం తతాక్షయగణప్రాభవం త్రిణమానయిత్వాంతరదా
స్త్రీభూషణవస్త్రాదిభిః కేశబంధాపహారిగతాః ||
తా నాగభార్యాస్సహసా పతిమధ్యాత్ తోకాన్పురస్కృత్య నిపాత్య భోగాత్
స్థానే స్వభర్తుర్ముఖమీక్షమాణా బద్ధాంజలిర్లోకగురుం ప్రణేముః ||
పత్యుర్విభిత్తాప్రాశరణం ప్రపద్య సంప్రార్థయన్త్యోవర జీవభిక్షాం
ప్రవైరనత్యైశ్చార్థరిప్రమేయానారసంగ్రహ స్తుతిప్రస్తుతం నిగమైకవేద్యం ||
కృతాపరాధస్య మదీయభర్తుః నాస్త్యేవహి దండః ఖలనిగ్రహాయ
సద్రక్షణాయాగ్రసునిగ్రహస్య మితాంత్రిరిపుల్యస్య వధగ్రమూర్తేః ||
పరిశీదపీనాస్య ఖలస్య వర్ణితస్త్వయా హినస్యోనమసజ్జనానాం
పాపాపనుత్యై భగవతి సదండః క్రోధోప్యశోనుగ్రహ ఏవ దేవ ||
ఆసీనపూర్వం కిమనేన రిపుర్గ్యం తపస్సుతప్తం వ్యరచి హి భూర్గ్నం
కృష్టం హి లీలంవారితవపాదపూజా చిరం కృతా యద్భగవానదర్శి ||
కృతం కిమన్యత్ వలోపహేతుః నా విద్మ హే దేవతవాంఘ్రిరేణోః
స్పర్శానుకారోఽభవదస్య జంతో ర్యం వైరమాయాంఛ ఇపర్వసేవ్యా ||
త్వత్పాదకంజస్యరజోభిషేకం ప్రాప్తోజనాయేన చ పాదమేష్యం
న దేవతానాంపదమీశ్వరత్వం వాంఛంతి సోఽవాపదముష్యదీశ ||
బ్రహ్మాదిభిః ప్రాదన్యముహిః పదం తే స్వభావతః క్రోధవశోఽపి చాపనస్య సం
ప్రార్థయతో య దేవ అపేక్షితం సంపదిహావపాస్యాత్ ||
అనంతకల్యాణగుణైకధామ్నే పరాత్మనే భూరిగణాశ్రయాయ
చిత్ జ్ఞానమయాయ నిధయేంతకాయ నమః పరేశాయ సనాతనాయ ||
కాలాదిరూపాయ కలాదిసాక్షిణే వికారదూరాయ విశుద్ధమూర్తయే
భూతేంద్రియప్రాణమనస్స్వరూపిణే ప్రపంచరూపాయ చిదాత్మనే నమః
అప్రాకృతానంతశక్తియుక్తాయ బ్రహ్మణే నమః
సుఖానుభూతయే సత్యసంకల్పాయ విపశ్చితే ||
వాసుదేవాయ శాంతాయ దూరం పరే తే నమః
గుణాభిమానహీనాయ గుణాధ్యక్షాయకర్త్రే నమః ||
ప్రమాణమూలాయ దురంతశక్తయే నమః పరిష్కృతాయ నివృత్తిరాగిణే
విచిత్రవీర్యాయ ప్రపంచహేతవే ప్రదీపాయ స్వానందదే నమః ||

హేతుశ్చస్యంగస్య సత్తాస్వరూపిణే నచిక్ష్వాహపజగతః కర్తేదగ్ధేన మోహతః॥
వ్యాప్తిశక్తిత్రపదదేహాభాజామవాక్యహాత్తైశ్వర్యపరాపరజ్ఞ
విరంజనాతిరిక్త్యవిహారభూమన్ నమోనమస్తేజగదీశపాహి॥
సృజస్యవస్యత్సిజగంతినిత్యం మాయామవష్టభ్యధృతోరుశక్తిః
సంస్కారరూపేణసతస్స్వగావా మహాభూదయుక్క్రీడసిలీలయాజ॥
అమీదేహాస్తవైవాద్య మాధకాంతివిపర్యయాః
క్రీడాసాధనరూపాహి ప్రియాణ్యాంతాస్తు వాధునా॥
తవావతారః ఖలుసజ్జనానాం బలార్థితానామవనాయదేవ
అనాదిధర్మస్యహిపాలనేచ్ఛయాస్థి తస్య తేతీర్థపదం ప్రపన్నాః॥
తుంతన్యః ప్రథమం కృత్రా దాసేన తే కృతాగసి
అతః తుమస్వమాంశస్యమంతుం త్వామద్యజానతి॥
నచేద్భవదనుగ్రహాస్పదే నాగరాజో హ్యయం వినమతు కోబాంధవః
కమలబంధుసుతాసుతయం గమిష్యతి తు నాదతో నిఖిలలోకసౌఖ్యాత్ప్రియః
పతిమనుప్రతావకిము వీక్ష్య తోచ్యావహారే॥
అజ్ఞాపయాస్మాంస్తవదేవకింకరీః కర్తవ్యమిద్ధం భవతీభిరిత్యలం
నాద్యామజంతూంస్తవచిత్తవృత్తితో యాస్యామ దేశథం గతస్త్వయోదితం
సనాగపత్నీభిరభిష్టుతో హరిః ముమోచ నాగం గతదర్పమంజసా సోదప్రహారై
శ్శిథిలీకృతాంగం మూర్ఛాగతం భగ్నశిరస్సమూహం॥
లబ్ధేంద్రియప్రాణబలస్సనాగః కృతాంజలిర్దీనముఖో జగాద
సముచ్ఛ్వసన్ దీర్ఘతరం ముకుందం ఫణామణిస్ఫూర్జదకర్తితాంఘ్రి
త్వమేవసర్వేశ్వరతత్రకారణం బంధవిమోక్షఖలదేహధారిణాం
కథం త్వజామస్తవదుస్త్యజాముజాం విధేహితద్దేవయతేవమన్యసే॥
ఇతిభుజగవచోనిశమ్యకృష్ణః సపదిరమాహ వచశ్శ్వయార్ద్రహృదయం
సహాసుహృద్దారవయస్యభృత్యైర్వాహైరర్జ జలనిధిమరణ్యాత్ప్రసాదం విహాయ॥
వృందాంగనాంచాద్యనదీసుభోజ్యా భవత్వజస్సంతు మనోవసేవ
పతంగరాజోపివదర్శయో మే పదాంకితం త్వాం సహసాలంఘయేత్॥
భుజంగరాజోహరి సైవముక్తః తం పూజయామాస ముదాసదారః
అనర్ఘభూషాభిర మాల్యరత్నైః దివ్యాంబరైర్గంధవిలేపనాద్యైః॥

ఏవంకృష్ణంజగన్నాథం పూజయిత్వాప్రసాద్యసః త్రిఃపరిక్రమ్యతం
వత్వాతేనాజ్ఞప్తోయయౌహ్రదాత్॥
యదాహిరాజన్సకలత్రపుత్రః ద్వీపంజగామాబ్ధిజలాభిరక్షం తదైవసా
సూర్యసుతామృతోదా హరిప్రసాదాదభవత్సుగమ్యా॥
పురారమణకద్వీపమాశ్రితాయె భుజంగమాః
సుపర్ణకేనాతాశ్చక్రుః సమయంతత్రతేమిథః॥
ఆత్మభీతజన్త్రైర్దేయః ప్రతిమాసంతుయోబలిః
తమ్మృతుమూలనిపీతంనాగ్రత్రివాసాయకల్పితం॥
రక్షణాయాత్మనోనాగైః జిసైర్దత్తం స్వకంబలిం
గరుడాపూర్పయంతి స్మ మాసిమాసి భయాన్వితాః॥
కాళియఃకృపణఃక్రూరః విషవీర్యమదాన్వితః
వినాయకమహావాదృత్య స్వబలింతునదత్తవాన్॥
యద్దత్తమన్యైర్బలిమత్తిదర్పాత్ దదాతినోస్వీయబలింయథాన్యః
శ్రుత్వాతదన్యైర్గరుడోఽథకృద్ధః అభ్యద్రవత్తంనిజఘాంసయాశః॥
అభిద్రవంతంగరుడంసనాగః జగామయోద్ధుంరభసోద్ధృతాంగః
గత్వాదశత్తంవిషపూరితాస్యః భయావహోజృంభితలోచనోగ్రః॥
నిరస్యనాగంతరసాసుపర్ణః పక్షిచండశ్చగోతిరుషాజఘాన
సవ్యేనపక్షేణసవామగేన తముత్తమాంగేవిషవీర్యదుష్టం॥
విష్ణువాహగరుతానిహతోహిస్త్వాశుసూర్యతనయాంప్రాత్రమావిశత్
యత్రపూర్వమహరద్ఝషమీశః క్షురితోపిగరుడోమునిశాపాత్॥
మీనాన్దృష్ట్వాదుఃఖితాన్నాథనాశే క్రోధావిష్టస్సౌభరిఃప్రాహదీనాన్
భూయస్తార్క్ష్యోభక్షయేచ్చేత్సమత్స్యాన్ మూర్ధాసద్యస్తస్యభిద్యేతతత్ర॥
సకాళియోవేదరహస్యమేతత్ నాన్యస్తతోస్మిన్గతభీరువాస
వాతేనకృష్ణేనవివాసితోఽతః హ్రదోబభూవామృతకూపతుల్యః॥
హ్రదాద్వినిష్క్రాంతమమోఘవిక్రమం దివ్యాంబరాలంకృతహేమమాలినం
అఖండపూర్ణాత్మముదస్రుశోకనాః ఉద్ధాయగోపాఃపరిరేభిరేహరిం॥
రామస్సమాలింగ్యహరింముదశ్రుః ప్రభావవిత్తస్యజహాసగూఢం
గోప్యోయశోదాప్రముఖాస్సనందాస్తద్వ్యాహరన్ముఖ్యముఖాప్తసక్తం

కృష్ణస్సరామస్సహగోధనౌఘ స్సాయంతనే వాసమకల్పయత్స్వః
రాత్రించతాం తత్ర కదీసమీపే బాలాశ్చ ఊషురమీ వ్రజస్థాః॥
విపినజన్మా దవాగ్నిరదోద్ధితః సుప్తేష్వనిశి గోకులాంతికం
సర్వతో వ్రజసమీపమాశ్రితం దగ్ధుమారభత సోఽకశానలం॥
ప్రబోధితా గోపగణాస్తదానీం వనాగ్నినా కీలితకోమలాంగాః
సంభ్రాంతచిత్తాశ్శరణం యయుస్తే కృష్ణం శరణ్యం బలదేవమీశ్యం॥
సంప్రాప్యమాగమ్య వ్రజేశమూచుః గ్రస్తోహి వా తేతనయశ్చిరాయుః
దృష్ట్వా ముక్తః పరమాద్భుతంతత్ తన్మాతరస్త్వం బతధన్యధన్యాః॥
నష్టప్రాయసుతం లబ్ధ్వా యశోదాపూర్వపుణ్యతః
ముదా తమంకమారోప్య పరిష్వజ్యస్తనం దదౌ॥
హే కృష్ణ హే రామ వనాగ్నిరేష దందగ్ధి నస్తావకబంధువర్గాన్
నమృత్యుభీతాన్ స్వయం బతారే పత్కంజపిష్టేన ధరం హతురాహి॥
నేత్రం సమస్తవచ్ఛరదారవిందం సంత్యక్తమస్తాన్ కృపయాగ్నిరూపాత్
అకాలమృత్యోర్వరనందసూనో యతో వయం త్వాం శరణం ప్రపన్నాః॥
దృష్ట్వా కృష్ణస్స్వీయవైక్లబ్యమేవం యోగిధ్యేయో యోగమాయాం వితత్య
గోపాన్స్వహస్తైర్దుస్తరాద్దారుణాదాన్ సద్యోరక్షత్ప్రీతవహ్నిర్మురారిః॥
ప్రాప్తే రాత్రేర్వైరికర్తుః ప్రభాతే ఉద్యాయాగాద్గోవ్రజాగోభిరగ్ర
మాతాపిత్రోర్జ్ఞాతిభిస్సాకమీశో గోపస్త్రీభిర్మండితం తోరణాద్యైః॥
గోపాలమాయామనుసృత్య కృష్ణః రామేణ సక్రీడత గోకులేస్మిన్
శరణాంగనాతత్ప్రియస్తు పర్తుః అన్యాన్నిదాఘోన్మనిపీడితాశః
హరిస్సరామస్సనివాసహేతోః బృందావనాసేకి గుణైస్తథాపి
సలక్షితో గోపగణైస్తదానీం యథా వసంతస్సకలర్తురాజః॥
గిరిప్రవాహధ్వనిభిర్నిరంతరైః సన్నృత్తఝిల్లీపరుషోరునిస్వనం
అచ్ఛీకరైస్సాన్నపితవృక్షమండలైః నివారితాత్యుగ్రనిదాఘదీధితిం॥
ఆపూర్ణతోయభ్రశదిన్నీకరగైః జంబాలితాయాః పులినైస్సమంతాత్
ఘనసోరసంకాద్వలరూపతశ్చ దారం త్రిభాసూర్నకరాంకవిన్దైః॥
పుష్పగుచ్ఛఫలమండమండితం గాయదున్మదమయూరషట్పదం
కూజదండజదసేకపక్షికం యద్వ్యదుగ్మృగరావనాదితం॥

వసంతలక్ష్మీనిలయం వసంతే విహర్తుకామో వివిశద్వ్రజేశ
గోగోపబాలైర్గణశస్సకృష్ణః వేణుం క్వణన్ శృంగరవేణ యుక్తం॥
శ్రీకృష్ణదామాంశుకసాలయభూషాన్వితా రామకృష్ణసహితా వ్రజబాలాః
నృత్తగీత [illegible] రేమిరే॥
కేచిజ్జగుః కేచి [illegible] బాలాః
ఏకే తు నృత్యంత్యపరే జగుస్తథాన్యే సహాడిరే సానుకృష్ణం కృష్ణాః॥
ధ్రిపుమాలం [illegible] బాహుయుద్ధ [illegible]
కుంభ [illegible] ముష్టిభిః [illegible] రేమిరే॥
స్వయం [illegible] స్వయం గాయక వాదకా
[illegible] సాధువాదైః స్వకీర్తనా॥
ఏకం పిధాభిస్సహజేన సాకం క్రీడన్ కిశోరో పశుచారకృష్ణః
సంచారయన్ కాననవీథికాసు గోభిస్సమం గోపకులాగ్రగణ్యః॥
ప్రలంబదైత్యో బలరామకృష్ణయో జిఘాంసయాగాద్ధృతగోపరూపః
చచార గోపాలకసంఘమధ్యే ప్రతీక్షమాణస్సమయం నిహంతుం॥
తిరశ్చరంతం భగవాన్ ముకుందః జానన్ స్వయం న ప్రకటీచకార
విచింతయన్ తస్య వధస్య మార్గం ఆహూయ గోపానిదమబ్రవీత్సః॥
బాలా వయం యుగ్మవిహారలీలయా ఆహృత్య గోపీకృత వద్వయో బలాదికం
నియమ్య సంఘట్టపరీవృఢాదికాన్ వనే చరిష్యామ పణం విధాయ చ॥
ఇత్థం మురారేర్వచనం నిశమ్య గోపాలబాలాస్సహసైకకంఠ్యాత్
కృత్వా మహానాదమము పరిశస్య! తస్థుర్యథారాత్సవమగ్నచిత్తాః॥
కృత్వా తదా రామకృష్ణౌ నాయకౌ తత్ర ఖేలనే
బభూవుః కృష్ణపక్షీయాః కేచిద్రామస్య బాలకాః॥
నియమం చక్రిరే తత్ర వాహ్యవాహకలక్షణం
జితాజితస్కంధమూలారోహణం జయినాం పరః
ప్రలంబః కృష్ణపక్షీయో బభూవ పిశితాశనః
శ్రీదామభద్రసేనాద్యాస్తథా రామస్య వర్గిణః॥
ఏవం క్రీడాసమాక్రాంతా జగుర్భాండీరకం వటం
ఏకదా జయినో రామపక్ష్యా బభూవుర్వాహకా జితాః॥

జితాస్తేక్ష్ణకాపక్షిరా ఊహూ రావస్యమః
ఉవాచ కృష్ణో నామానం ప్రలంబో రోహిణీసుతం॥
మత్వాశేషవ్యాఘాతిమాతరం ఘబలం వహన్ శీఘ్రతరం జగామ
అతీత్య మర్త్యాన్ ఘనం కర్షంచిత్ నగేంద్రభారం న శశాక వోఢుం॥
విహాయ గోపాన్ మిషతః స మాయా నిజం వపుః స్వర్ణ విభూషణాఢ్యం
బృహద్భుజం తీక్ష్ణ ఘోరదంష్ట్రం స్థాయరౌద్రం ఘనహేమబద్ధం॥
ధృత్వా నరం రాక్షసరూపమేవం జ్వలచ్ఛిఖం దీప్తదృగగ్రదంష్ట్రం
కిరాటకుంభం ఘనకాయశాలం ఘలాయుధో వీక్ష్య సమస్తం॥
ఆత్మానుసంధానవిశిష్టబోధః లబ్ధస్మృతిర్వీతభయో మః
వారం తమాత్మానిరద్వ్యర్థం తం ముష్టినా శిరజఘాన శత్రుం॥
సముష్టిఘాతేన విదీర్ణశీర్షః సమానయన్ దవ్యగ్వమ్
పపాత సద్యో గతసుర్నిశాంత ... శ్రజఘర్మ హత్వా॥
దృష్ట్వా ప్రలంబం నిహతం బలేన సు ప్రీతా గోపగణా బభూవుః
అశీర్భిరీశ్వరం మహాభాగం బలం ప్రశశంసుర్ బలశక్తిమ్
స్రగ్భిర్ దుగ్ధాభాగవిచిత్రా ... సమాలిఙ్గ్య ...
దీప్త్యధివాసద్యసుఖ చిరాయః పిత్రాదయో ... మహిలోకే
పాపైః ప్రలంబేన విహాసురాఖ్యః వక్షస్థితే ... వస్త్రం
జగుర్యశో ... సహం చిరంభాదయస్తం నన్దకుర్వీచిత్రం
క్రీడాస్వనస్యపృథగ్గోపకేషు ... వరం ... నలాలసాశ్చ
దవాద్వనాదూరమతి వగత్వా ... హానంప్రవిష్టాః
ముంజేతినామ్నా ... ఆక్రిందమానా వనవహ్నినాభీతాః
ఉత్తుంగతిక్ష్ణాగ్రఖురాః ప్రవిష్టా పరిభ్రష్టమార్గాస్తృషితా బభూవుః
సర్వే పశవ్యుక్తవికారలీలాః పశూనపృష్ట్వా నీక వేధయా...
గోపాస్సకృష్ణః పదవీం సుతేషాం జ్ఞాత్వా శ్రయాశీఘ్రతరం యయుస్తే॥
వ్యవృత్తం ... తోర ... తాద్రితరం కిత్యాత్య మార్గం
తే ... తా సాంగతమప్రకామః గత్వా నివృత్తాః పదవీవలబ్ధా
క్రాంతాస్సుఖా స్తాబహ దూరగత్వా గోపాని వణ్ణాగతజీవికాశ్చ

సప్రహర్షాంగోగః లబ్ధ్వా సాయంగృహీతతత్వాదః స మహాస్త్రః॥
కృత్వా సఖీనాం పరిదేవనం తే॥ మురారిరుత్తుంగకుజం సమారుహత్
దృష్ట్వాటవీమగ్నిగణేంద్రవార్తం స్వకామభిర్గోగణమాజుహావ॥
నిశమ్య కృష్ణస్య స్వరమత్ర గావో గోపాలకాశ్చాపి మృతతుల్యరూపాః॥
అంభారవాంశ్చక్రురదీనసత్వాః జ్ఞాపయంత్యస్స్వవ్యథనం మురారేః॥
జ్ఞాత్వా గవాం ధ్వానమభీష్టితం తే గోపాజహర్షుః ప్రణిపత్య కృష్ణం
తదంతరే వాయుసహాయరోగ్నిః సమేదృచ్ఛాదశోభినావ
స్ఫురత్కీలాభిః ... విస్తారకృత్ స్థావరజంగమానాం॥
తదాపి సర్వం తమసః ప్రవిష్టం సమీక్ష్య గోపాః పశవశ్చభీతాః
స్ఫులిస్ఫులింగాగ్ని ... రోదసీ వ్యాప్తకాశయంతః॥
కృష్ణం సరామం ప్రతి ... ప్రపన్న భక్తాన్ ...
తానార్తాన్ కృష్ణః కృపయా ... మాలముద్ధర్తుం
... పిబామి అయి ... మపిదీనసత్వాన్
గోపేష్వపి ... అగ్నిమత్తం వనవహ్నిముగ్రం
ముఖం ప్రసార్య ... మోచయద్గోగణగోపబాలాన్॥
నేత్రాణ్యుద్ఘాట్య గోపాలాః ... దృష్ట్వా
భాండీరవనం ... ప్రాప్తాః విస్మయమాపుః
...
...
సాయం రామసహాయో గోపబాలైః వ్రజం ప్రత్యగు గేహే కీర్తిః
... గోపాంగనాః ...
... ప్రలంబ ...
... శ్రీకృష్ణ ... ప్రాప్తాః॥
రామకృష్ణౌ ... బాలకోక్తమఖిలం తు నిశమ్య
గోపవృద్ధా ... మేనిరే సురవరౌ భువి జాతౌ॥
యస్మిన్ ప్రాప్తే ...
యస్మిన్ సాంద్రవినీలమేఘపటలైర్గజాన్ తటిత్స్వహస్తైః
ఆచ్ఛన్నం విగత ప్రకాశభగణం ఖద్యోతవిద్యోతితం రాజేపు ...

మగుణాన్కృశంశబలితంబిహ్మతమయావశాన్
బలింగృహిత్వాసమయెప్రజాభ్యః రాజాయథాపూరయతెర్థికామాన్
గోభిస్తథాభూవకుసీరరూపం నిపీయవర్షాసుముమోచసూర్యః॥
నిరీక్ష్యవిద్యున్నయనైస్స్వమధ్యం విశ్వంనిదాఘాతపతాపయుక్తం
దదర్శమాబ్దః కరుణార్ద్రబాహుక్రతూణసంజీవనమత్యుదారం॥
నిదాఘతాపేనకృశాధరాసీత్ పర్జన్యసిక్తా బహుసస్యయుక్తా
వియోగతప్తాసుదతీవకాలే ప్రియాంగసంగేనపరిస్ఫుటరోమా
ద్వాంతెనగాఢేననిశాముఖేషు భాంతిస్మఖద్యోతగణాస్సభా
యథాసభాయాంసుజనస్సమూఢా స్సపిండితానాపికవిందద్రివర్యాః
నిశమ్యగర్జన్యరవంగభీరంభేకాః స్వమంతాద్వ్యసృజన్స్వనాని
కృత్వానిగాఢంగుణశీర్త్రమౌ యదైనికాబహవఃపఠంతి॥
తుందాత్రిస్సరింత్యః పరిపూర్ణగర్భా వర్షాదిరె నోత్వ్యర్థగాబభూవుః
విశేషహీనస్వగృహేధనానిసంపద్యశస్స్రీవ సంరంతినిత్యం॥
యేకల్పిరిలాహారిభిస్సైత్తైద్భిః పస్యత్రింశ్రావారిగోపకీర్త్యైః
హతాత్రితపతాత్రిహూస్సత్రో భా ఘనాసుక్షాం పయురంగలస్యత్రైః
క్షేత్రాణిసస్యర్ధిమతీపర్ణాభ్యోప్రపృషితా స్సురరానాస్యభూవన్
భోగస్యలాభె కృపెస్త్వానస్యుపఘాపస్సక స్వమజ్ఞబుద్ధే॥
పర్జన్యసిక్తాసిఃబంగమతెర్ఫుపకుచ్చునూపం పగబస్యవిద్యం
యేకాంతభక్తాపరిణాభిషేకాద్ అప్రాకృతంరూపమివాతిరమ్యం
మహానదిసంగలవారివాహః ఉత్సేధవాయుర్ధతరంగమాలీ
సమోగిచిత్తేవిషయేషుసక్తం నిత్యంయథాకామగణాభిభూతం
ప్రవర్షధారాభిహన్యమానా॥ నవిక్యఘన్యాభిమధరాశ్చయవ్యాత్
తాపత్రయాఖిలదవాగ్నితాపైస్సిరస్సృతాత్రి పతిపాదచిత్తాః
ప్రభూతఘాసప్రమరాః పదవ్యోసందిగ్ధరూపాస్సకలాబభూవుః
అవృత్తిహీనాస్సృతయోద్విజానాం స్వరావరాద్ధైరవదోషయుక్తాః॥
ఘనేషుకించిత్పటితోనచక్రః స్థైర్యంజనానాముపకారిషూచ్చైః
మహోత్సలోకప్రథితెప్యపీ జనాగ్రగణ్యేష్వివదానదారాః॥
ఆకాశశబ్దగుణకె ఐంద్రంధనురశోతగుణవ్యతికరాశ్చస్సా

కృష్ణేక్షణేష్టాగణోయథా॥

స్వచంద్రికారంజితమేఘబృందై రాచ్ఛాదితోజ్యోనరరాజకించిత్
స్వకీయచైతన్యవిభాసితేవ చ్ఛన్నో యథాహంకరణేనజీవః॥
వర్షానుపాద్రైరుదకంనిపీయ మత్తో జ్జరూపాణిదధుర్మహీజాః
కామాభిషంగేనతపః క్రశానాం యథాశరీరాణివరస్థలభ్యా॥
నీరోఽకంటకయుతేషుసరస్థలేషు చక్రాభివ్యాయాస్సతతమూషుకతిప్రహృష్టాః
తాపత్రయాదిః పలశేషుయథాగృహస్థాః ఆశాపిశాచవశగాశ్చగతేష్వశాంతాః
మఘోనివర్షత్యలయః పరిభిన్నాః జలప్రవాహైరతియత్నబద్ధాః
కలౌస్మృతీవాముపమాంత్యరూపాః పాషండవాదైరివవేదమార్గాః॥
వాయునున్నజలవాహ్యాఖిలేభ్యః ప్రాణనంజలమ్మతీవశ్యముంచన్
రాజలోకఇవసుమంత్రిగిరో యాచకాళీవివిధార్థికామాన్॥
వర్షాసుపుష్టాశ్శిఖినస్సమంతాత్ నృత్యంతిమేఘాగమసంప్రహృష్టాః
యథాగృహస్థాబహుతాపయుక్తాః స్సందర్శనాదచ్యుతచింతకానాం॥
ఏవంవనంవర్షవరిష్ఠముచ్చైః సుపక్వజంబూమధుసచ్ఛభూజం
గోగోపబాలైస్సహితో ధరంతం రామేణసాకంప్రవివేశకృష్ణః॥
ఆసన్నిరుంధాముదితాస్తదానీం మధుప్రవాహ్యేషుప్రవరంపరాశ్చ
గిరేస్సకాశాజ్జలధారవాణాం గుహాః ప్రతిధ్వానయుతాశ్చనాదైః॥
ఆపీనభారేణనిరుద్ధవేగాః తృణప్రభూతేషువనేసమీపే
స్నుతస్తనాః కృష్ణనవేణహూతాః గావోయయుర్మందపదక్రమైశ్చ॥
క్వచిద్గుహాయామభివర్షతీంద్రే క్వచిత్సరామోఽజకోటరేవ
నివ్యశ్యనథోఽర్యఫలకందమూలైః కృతాశనోగోపసఖైస్సరేమే॥
దృష్ట్వావృషాన్వత్సతరాన్సుతృప్తాన్ సంచర్వతోమీలితలోచనాంశ్చ
ఆపీనభారశ్రమఖిన్నధేనూః కృష్ణస్సరామోయిముదేనిరీక్ష్య॥
సుఖావహం స్థావరజంగమానాం స్వీయానుభావోపచితోరుశక్తిం
సమస్తసస్యప్రసవానురూపాం ప్రావృట్ప్రియంవీక్ష్యజహర్షకృష్ణః॥
ఏవంకృష్ణేవసతి మురళీగానలోలేసరామే
ప్రావృడ్భూతాశ్చదభ్రవనే సర్వకాలప్రశస్తా
శుభ్రజ్యోత్స్నావిలసిత దిశాగీరవ్యానాంప్రసూతిః
కల్హారాద్యా సలిలకలితా మందవాయూపరీతా॥

యథాశరత్ప్రాదురభూత్ పృథివ్యాంసమస్తనీరాణిపరిశోషయన్త్యః
భరిష్టంమహాయోగిజనస్యయోగాత్ పునఃపునర్యోగవిశేషయోః॥
ఆస్వీకర్త్యమనీరంబుదంశబలతా ప్రాస్పృట్యూతాఙ్గతా
భూతానాముదశానినిర్మలతరా న్యాసన్శరత్సంపదా
జ్యోత్స్నాశుభ్రితరాబభూవవసుధా పంకోగమచ్ఛన్నకాతాం
నీరేజాసవపానమత్తభ్రమరీ సన్నాదితాపద్మినీ॥
ఏకంశరద్దూర్భశచతుష్టయస్య మలానిజహౌరిపజపరిమాణిః
భక్తిస్థిరావాశ్రమిణామశేషాం యథాశుభానీహఘనోతిసక్త్యః॥
స్వకీయసర్వస్వమలంవిహాయ వశేతుదహాశ్చవిరేజారబ్ధాః
శ్యక్తాపణాశ్చాంతమశోవిశారాః జిగాదివర్గామునయోయథేహ॥
ధరాశ్యముంచవేకఋషీకృతాంబు క్వచిత్క్వచిద్భద్రికరంనిరోగం
సపీతమేఘుఃకరకాఃకదాచిత్ ముక్తాఫలానీవమనోహరాణి॥
మీశాదయోశాధజలెచరంతః జైనావిదన్ప్రాస్వమజస్రమంబు
అతీతమత్తాషట్కృత్యచింతా పరితిష్ఠంత్కీణవయోయథాజ్ఞా॥
విమ్నాదకవారిచరాతపంచదన్ తాపంశరచ్ఛాఘ్యకృతంనుతీక్ష్ణం
యథాతుర్ధార్తగృహిణోదరిద్రాః వ్యయాకృత్తాజీకతతాతవిత్తాః॥
కసైశ్చనైఃకర్దమమూనుతాంచ జహుఃస్థలానీలతానివేషః
అహాత్మరూపేష్విస్వత్వబుద్ధిం శరీరజాయాదిషుధీరచిత్తాః॥
నిశ్చర్ద్ధనిశ్చలశిరాంబుభూత్సముద్రో భూమ్యాంశటాకఇవశారదవాసరేషు
యస్వచ్ఛలేమనసినిస్పృహయోపరాగ సమ్యగ్జ్ఞానవృత్యాపరతాఖిలవేదఘోషః॥
కేదారగర్భాత్సరివదలబుసేతుభిః వృష్టైరథావాదుర్రియమఃకృషీవలాః
పఠాజ్మఖిభ్యఃకరణేభ్యఏంద్రియం జ్ఞానంయథాంతఃకరణేనయోగినః॥
తాపంశరత్సూర్యజమబ్జవాసః జహౌరజంగోరిపదేహజాతం
బోధోయథాహిప్రజనుంపరీణాం తురారిసంపర్కనమాశ్వభీష్టః॥
నిరంబుపరిపూర్ణమశరత్ప్రభావాత్ రరాజశుభ్రోడుగణాభిరామం
సత్త్వైకనిష్ఠంయుజనస్యచిత్తం వేదార్థవిజ్ఞానయుతంచయద్వత్॥
అఖండితాత్యంతమఖండమండలో వృతశ్చనిర్మలతారకాగణైః
కృష్ణోయథాయాదవవృష్టిపుంగవైః కుశస్థలీస్వర్ణపథవీధిషు॥
మందాన్వాయూన్ శైత్యసౌరభ్యయుక్తాన్ శాష్ట్యాతాపంతత్యజాహ్లాదహేతు

గోప్యోరక్తా గృహకృత్యేషుసక్తాః నవ్యాశ్యంతం కృష్ణవిశ్లేషహేతోః॥
గచ్ఛన్త్యాసన్ మృగపక్షివార్తాః అన్వీయమానాశ్చరిదావృక్షైస్తైః
విహాయమన్యత్కృత్యం శ్రీమీశ్వరస్య ఆరాధనం సర్వైః రైశ్చముద్వత్॥
దివాకరవర్ష్యన్ని విరాజమానే సముద్విహాపాసలినీపరివ్యాప్తే
సింహాసనే తిష్ఠతి రాజ్ఞి గోకాః తస్యాన్విహాభిరహితా బభూవుః॥
సతామ్నప్రాకారాద్రాభిః శ్రీమాభిర్దేవతోత్సవైః
వితరాం రామకృష్ణాభ్యాం పక్షపాతేబభాధరా॥
వర్షానుయద్ధనణీకోయతిశ్చ నృపోనటుః ప్రాపస్యకీమమర్ధం
వాణిజ్యపాచ్ఛం క్షజిగీషవిద్యాః సిద్ధాయథా యోగజతాన్ స్వదేహాన్॥
బృందావనం శారదవిస్మలోదం ఓకస్వరాం దజ్జలనాభిరామం
వివేశ గోగోపయుతో ధరంతం కృష్ణస్వరామోజలనాభదేహః॥
ఫుల్లప్రసూనప్రకరాతిసమ్ర శాఖాసహాసద్రుమమండితం
మత్తద్విరేఫద్విజఘుష్టపద్మ కల్హారసంశ్లేష సుగంధిలానిలం॥
విసంకేమాక్రీడమనః ప్రవిశ్య గాశ్చారయన్ కాద్వ్యలమ్యాధకే
సనందనానుస్తురరామగోపైః చుకూజవేణుం గమకైః ప్రశస్తైః॥
తద్వేణుగీతందివిజైరలభ్యం అపూర్వగాంధర్వమలంనిశమ్య
వ్రజస్త్రియః తాయజజన్మహేతుం కాశ్చిత్ స్వసఖీభ్యః కథితుం ప్రవృత్తాః॥
~~తత్రాః~~ కృష్ణస్యవిచేష్టితాని గోప్యస్మరంత్యస్మరవేగరుద్ధాః
నైవాశకత్ వర్ణితుమీప్సితాని తద్గీతపవిత్తప్రధియస్సఖీభ్యః॥
పింఛావతంసోనటవర్యవేషః శ్రీకర్ణయోః కర్పితకర్ణికారః
పిశంగకాశేయపినద్ధమధ్యో విశాలవతూశిలితప్రజయంతిః॥
ముఖానిలేనామృతగంధితేన సంపూర్యవేణోస్సుషిరాణివిశ్వాక్
ఆచ్ఛాదయన్నంగులిభిః క్రమేణ మనోహరం గాయతిగీతకీర్తిః॥
ఏవంవిధంకృష్ణమనంగరూపం స్మృత్వాంగనాస్తృక్ సమస్తకృత్యాః
స్థాతుంగృహేవా వనమాశుగంతుం విభ్యేపదోలాయితభిన్నచిత్తాః॥
ఏవం వేణునినాదంహారతరం శృత్వావ్రజేగోపికాః
సర్వాః కృష్ణకథామమత్తమనసస్తం వర్ణయంత్యోమిథః॥
కృష్ణంరూపజితస్మరం మురహరం ఆనందమూర్తింహృవా
ఆలింగ్యాన్యకథావిశేషవిముఖా ఆనందవార్ధింగతాః॥

వక్ష్యమాణప్రకారేణ గోప్యః కృష్ణస్య చేష్టితం
అవర్ణయన్ పృథగ్భిన్నం తత్తద్వాక్యైః ప్రభావతః॥

వనాన్యగచ్ఛన్ స్వవనంగయాస్యైః గోపాలబాలైర్వృతో మురారేః
వక్త్రేంద్రిస్మితాపాంగవిలాసమీఢం బింబాధరోష్ఠశ్రితవేణునాదం॥
సాధీకృతం వేణుముదీరయానం కర్ణావతంసీకృతకర్ణికారం
గుంజాలకాలంకృతమబ్జగంధి స్త్రైరేవదృష్టం నయనానితాని॥
గోపాలభాగ్యంనచవక్తుమీశ్మహే యేషాంసభాయామయమాదరేణ
మధ్యస్థితో గాయతిరంగదేశే నటో యథానేకసుగంధమాలః॥
యత్కృష్టాధరమానుషీమధుమకం త్రైలోక్యభోగ్యంసదా
భుంక్తేనిత్యమహో విశేషసుకృతం వేణుర్మురారేః ప్రియః
ప్రాగ్జన్మన్యకరోదయం బహువిధం గోప్యోవయంవంచితాః
అస్మాభిః కిముకారి పుణ్యమనఘా నో వా పురాజన్మని॥
యాసాంపయోభిశ్చపలథానసృష్టా యేషాంసులేనంకవగః ప్రసూతాః
తస్మాత్కృతుల్యాస్సరితో వనాని ప్రఫుల్లపుష్పైరివగోమహాస్తాః॥
బృందావనంకమలనాధపదారవిందవజ్రాంకుశధ్వజసరోరుహలాంఛనాఢ్యం
యస్యాంవిరాజతిజయంకసుధామయోలోకం గోప్యోతిశేతమమృతాంధసధానుకల్పం॥
కించాబ్జనాభముఖలీనమనుత్తబర్హి నృత్యంవిలోక్యధరసానుషుయానిసంతి
సత్వానితానినిజచర్వణభక్షణాని హిత్వాప్పితాఖవపటేస్తిమితాబభూవుః॥
ఏతాహారిణ్యఃసుకవేణుగీతాః సకృష్ణసారాఃపశుతాంగతోపి ॥
అపాంగమోక్షచ్ఛలతోముకుందం అనర్చయిందీవరమాలికాభిః॥
అస్మాకంపతయస్స్వయం కృష్ణస్పర్శనవీక్షణే
సమక్షంనసహంతేయాత్ సదా అసిమృగాధమాః॥
కృష్ణమిత్యవనితావ్యాగాస్వనం తస్యవేణురణితంమృగశ్రుత్వా
మూర్ఛితాస్సపతిఖార్ణసీవ్య గేహసూనగతయాస్సురనార్యః॥
మురారివక్త్రోద్గతవేణుగీతం కృత్యోర్ధ్వకర్ణాఃపశవశ్చతస్థుః
స్తనస్నుతక్షీరముఖాగ్రవత్సాః తదేకదృష్ట్యాహరివీక్షమాణాః॥
పయోవనస్థామునయోపసామ్యాః ఉత్తుంగవృక్షావధిరుహ్యకృష్ణం
పశ్యంతికృష్ణంత్వపివేణుగీతం నిమీలితాక్షాఃఖగసంఘవాచః॥

కృష్ణస్యదర్శనాత్సాధకాంశ్చ కృత్వాకర్మఫలంక్రియాః
వేదోక్తాఅనుతిష్ఠంతి మునయస్సశ్రద్ధాం యథా॥
అచేతనాఅప్యరవిందనేత్రం అనలేనసైన్యైరభితోవిలోక్య
తత్రోర్మిహస్తైఃకమలోపహారైః కృష్ణాంతికేతత్పాదయుగంప్రాణిన్యుః॥
కృష్ణంతరాలెవెదృష్ట్వా చారయంతంపశూన్వనె
ఉదీరయంతంమురలీం సగోగోపాలబాలకం॥
లోకాతిగానగానత్వాదిసామర్థ్య కృష్ణస్యహరేస్స్వయం
ఉపత్యదివినూజ్ఞాత్వ ప్రియార్థంవవృషుర్ఘనాః॥
శరీవపుష్పప్రథమానశీహానో కృష్ణస్యహృత్వాత్వాపరుజమర్కపంథవాం
స్వైరాతపత్రీకృతదేహావిస్మృతికృంస్నాపయామాసహరింస్వతీకరైః॥
శుభిర్వజస్త్రీకుచకుంకుమేన మురారిపాదచ్ఛవిరంజితేన
లిప్త్వాశబర్యస్తృణకుండలేషు జహుస్స్మరాధింతృణరూషితేన॥
గోవర్ధనేయంహరిదాసవర్యః హాస్యంక్రమిస్సస్పర్శనజాతహర్షః
అనామయంపతిరుభైశ్చకృష్ట్వా దదౌదరీనిర్ఝరవారిపాద్యం॥
ఏభిస్సురాదేశకలవేణుగీతైః తేజంగమాస్థావరధర్మమార్కః
అభూన్నగాగాజంగమరోమహర్షం ఇదంవిచిత్రంమహాదద్భుతంచ॥
విన్యస్యగరచితోష్ణీషా వేణుగీతవిశారదా
స్కంధస్థపార్శ్వేఽసంవ్యానా బాలకైరనువర్తితా॥
నాగోపకైశ్చారయంతౌ వనమాలావిరాజితౌ
రామకృష్ణావనెసఖ్యః గాయతోమధురంవనె॥
ఏవంవనెసంచరతోర్మురారేః సరామగోపస్యవిచిత్రలీలాః
తావర్ణయంత్యోముహురిద్ధమాదరాత్ గోప్యాంగనాయస్తన్మయతాంప్రవిష్ఠాః॥
తామార్గశీర్షెవ్రజగోపకన్యా గౌరీవ్రతంచేరురతిప్రకృష్టం
మాసంహవిష్యాన్నభుజశ్చకోజ సంధ్యాగమేత్యాంజలతైలవర్జ్యా॥
యమునాంభసిసుస్నాతాః పీతకౌశేయవాససః
కస్తూరీతిలకాంకూరా బభుస్స్మరకేలీసుఖాః॥
దేవీంప్రతికృతింకృత్వా సికతాభిస్సువేశలైః
భక్త్యోపచారైర్బహుభిః ఉపహారైసపూజయత్॥
కృష్ణంపతింమేకురుతేనమోస్తు మాయెమహాయోగినిభక్తిగమ్యే
ఇమంజపంత్యోమనుమత్రకన్యాః దేవీంసమావచ్చనకేవరాత్రీః॥

ఏవంశనాథ్యః కల్యాణధాయనిత్యం అహూలాదయూహ్యభామభిరామ్యమసూద
ప్నాతుంయాంత్యః స్వీకృతా నూత్నన్యహస్తాః చ్ఛైః కృష్ణంసంజగుర్మార్గమధ్యే॥
వజాన్యస్త్రీరత్నూర్వ్యక్తగోపకన్యాః నిత్యపాన్యరాత్స్వయశస్త్రీణివగా్నః
నీరత పాన్యః కంఠదఘ్నం ప్రవిష్టాః గాయంత్యస్తం నందనూనుంవిజహ్రుః॥
సేమంతికామాల్యసుగంధిలాంచత్ సీమంతినీచారుపయోధరాణాం
కృశోష్ణరమ్యగ్నిశీతదర్పా హిమర్తుమావర్తతపాంథకాలః॥
ఉదర్కసుదుర్భాశనభస్వదర్దితో జనశ్చకంపె జలదర్శిలోకే
చందోభిబభూవారిరతిప్రియాగ్ని రహోనిద్రాపాన్యవణినికాన్నదీర్ఘః॥
ప్రియాంగనాపీనపయోధరాశ్రయాః జనాస్సదీహాఅధరన్ హిమోదయే
నోచేదనేహామితశీత శత్రుణా స్థితింలభేయుః కథమబ్జనాదయః॥
యదోదయాద్వాప్రియుదితస్సూర్యః తదాద్రికర్ణ పశ్చిమభూధ్రపార్శ్వ
సమ్యగ్విలీనాభరద్రతనూచేత్ హిమేనశాశంగమితో భవేద్ధి॥
ఉన్నిద్రహల్లకమరందవిశేషపాన మత్తద్విరేఫచలశుతితిర్యకేత
హేమంతజృంభితమనోభవతీవ్రవహ్ని సంభూతధూమకుటిలీవవినీలకాంతిః॥
ప్రియాపరిరంభసహాయమంతరా హిమంవిజేతుంనవయంసమర్థాః
ఇతీవనిశ్చిత్యప్రియాంగసంగం దాంపత్యమావృత్యశంకరాద్యాః॥
గోపేశ్వరాణామధిపోంగనానాం జ్ఞాత్వావిహారం యమునాజలేషు
వ్రతావసానే వరదిత్సయాగాత్ వయస్యగోపైరఖిలాన్తరాత్మా॥
మాశబ్దమస్మిన్సమయేకురుధ్వ మిత్యక్షిసంజ్ఞాభిరలంవయస్యాన్
నిషిధ్యగోంజదుప్రిమండలీను నిష్ప్రబ్దనిఃస్వస్తపదక్రమోగాత్॥
హృత్వాంగనానాం స్వర్ణపటానితూష్ణీం బాల్యైన సద్యః ప్రహసన్ముకుందః
సమారురోహాద్వద్రుదానపోతః నీపంవినమ్రదుమశాఖలేశం॥
అప్రత్యహాసధ్వనిమప్యకాంతాం కృష్ణంచస్వీయాంబరచోరమీక్ష్య
ఆకంఠమగ్నా వ్రజగోపకన్యాః సమూచిరేప్రీతరసానుబద్ధాః॥
అనాథసేవంకందయి త్వాంబరాణి స్వప్రిష్టం సంత్యజ్యజంకుర్ద్రహీత్వాముదారా
శీలాధత్తైమాపథంగోంగనానాం ధూర్తస్యభూయోదవలజజన్యమూను॥
క్రస్టోథ్రహారణం మహ్మనం వపేదోద్ధాంజలాన్
వగోత్రాభరణం బాహీఘామెరద్ధనంతథా॥
గస్వర్గశ్రేపుష్పణంవగాధః శరణంబలేః
వంత్కాలపటరణం మహా పుష్టి కరుతవివారణం॥

నపుత్రాకర్షణం హస్తైః నాహింసాయా విబోధనం
నగోచరత్వమింద్రాణాం నాపి కలిప్రతారణం జనంకలేః॥
ఏవం భక్త్యా విశేషకర్మభిరహో లబ్ధ్వా ప్రసిద్ధిం పురా
అస్య స్త్రీభిర్ధృతముక్తవస్త్రహరణాత్ లజ్జానతే కింవద॥
ఈదృక్ దృష్టయశః ప్రచారణమితో లోకే భవిష్యత్యతః
అస్మాకం వసనాని దేహి కృపయా కీర్తిం కృథా మా కృథా॥
ముఖాంసి పశ్యన్ కృష్ణోపి వక్ష మురారె లజ్జాంచ వస్త్రాణి మనోజరూప
దయం ననః ద్మః పునరస్య దాగః కర్తుం వ్యవస్యస్య బలాజనానాం॥
రజోవికాసేన విజృంభమాణః కరోషి చిత్రాణ్యతిలౌకికాని
సత్త్వైవ సర్వం పరిపాలయస్యహో తమః ప్రభావేన లయం తనోషి॥
ముకుంద త్వం మాయా బహువిధతయా భాసి సకలాన్
ప్రిశోచవ్యావాచా నిగళయసి మూఢాన్ సకరుణం
క్ష్టిర్ష్ణానోన్మార్గః తపయసి సమస్తం నిజకృతం
న వేత్త్యన్యం త్వత్తోధిక ముత సమానం ప్రభుతరం॥
రాజా నమన్యం వచనే త్వయి కృష్ణ నకాసితారం బలగర్వహేతోః
వస్త్రాణి నో దాస్యసి చేద ఘోరే రాజ్ఞే వయం త్వత్కృతమద్య బ్రూమః॥
ప్రమాణదూరః ప్రథయస్యసహ్యం నైకత్ర తూష్ణీం బత తిష్ఠసి త్వం
ప్రయచ్ఛ వస్త్రాణి సలక్షస్వకీర్తిం వయం జలేస్మిన్నతిశీతమగ్నాః॥
పోల్లుంఠితాః శ్రీగోపకన్యాశ్రయయుక్తాః శ్రుత్వా కృష్ణస్మేరవక్త్రారవిందః
అలంబ్యాం సంగోపబాలస్య సద్యః ప్రోవాచేదం బాలికాః ప్రౌఢవర్యః।
ప్రియాసమీపం పరిహాసహేతోః ప్రాప్తం ప్రియం గర్హతి నైవ నారీ
వక్లేశయత్యేవమనాగసం క్వచిత్ యూయం యథా దోషమచింతయిత్వా॥
సుప్రత్యహాయం కృతమద్య కర్మ యూయం న జానంతి వ్రతఘ్నమేతత్
అతిప్రముక్త్యై వ్యనదీజలాత్స్వం ప్రగృహ్య తాం చేలమశంకనీయం॥
ఆకర్ణ్యేదం కృష్ణవచో నిశమ్య పరస్పరం వీక్ష్య చ జాతహాసాః
హ్రియానతాస్యాః ప్రతివస్తుకామాః సనిర్యయుస్తా వ్రజగోపకన్యాః॥
ఆదౌ నితాంతః కరణాబలాఘే అకంఠయా గాఢ హిమార్దితాంగాః
తతః కథంచిత్ప్రతిలబ్ధ ధైర్యాస్తతు శ్రుత్వాసగద్గదచారువాక్యాః॥

లోకేనబుద్ధ్వాభవతాకిమస్తి త్యక్తంధర్మసేతుః ప్రథితోయశోభిః
వస్త్రాణిశస్త్రాణివహంచిత్రాణి త్వమల్పకః కింవ్రజవామనూనాః॥
ధర్మజ్ఞస్యామహోహామిత్యభిభాషణాః పికద్ధసేత్వంబహుద్ధాపిలోకే
వస్త్రాణికాంతోజనవంచనేన కథంకిమర్థంవ్యహరః సుసుందర॥
శ్రీస్నానకాలే పురుషాస్సమీపం నజాతుగచ్ఛంత్యనవాగతాశ్చేత్
నవస్త్రిచాస్యంనవసూనశంగం సుస్వంవిలజ్జామపహాయకీతిః॥
హలాతాస్స్వయాకృష్ణయబాలబాలా తదాగమిష్యాదికాముపగ్యాం
విశామునర్గంభవకోపవిష్టం క్రయుచ్ఛవస్త్రాణికృపాంవిధేహి॥
హిత్వాకృపామాద్యగనర్థరూపాం కృత్వా కార్యంనకరోతికశ్చిత్
యేనద్వివిక్రంత్వమపజ్ఞమేవ భహామ దాస్యస్తవదేహిచేలం॥
నిశమ్యగోపీవచనానికృష్ణః స్మేరాననః సుస్వనగర్భితాని
పప్రచ్ఛకన్యాశ్చకురంగనరంకం ప్రాప్తంతపశ్చిహ్నమిదంకృశాంగ్యః॥
కంసుందరంవీక్ష్యవిమోహితాశ్చ ఆయామరష్మానధనానివక్షః
క్రేమాస్పదఃకోయమనంగరూపో యూయంవిశంకంచవదతాబలామే॥.
వ్రజాంగనాస్వీయవచాంసిశ్రుత్వా పరస్పరాలోకనజాతహాసాః
సంజాతకందర్పమనోంబుజాతా స్సమీక్ష్యలోకోత్తరకృష్ణవాచ॥
కన్యామహాక్యాపిమృషానవోక్తం సత్యంతియుష్మాభిరకంకనీయం
సత్యంబ్రవీమిప్రియమేవకర్తుం శ్రాంతాఇదానీంప్రతికర్షహేతోః॥
యేకైకశస్సరకానామూత్తమథ్యాః ఆగత్యవస్త్రాణిమయార్పితాని
దృష్టుఃప్రతీచ్ఛధ్యమితోవిశంకం మయానపూర్వంగదితంవ్యలీకం॥
మనస్సుఖాధాప్యకథంచిదేవం గోప్యస్సముత్తీర్యసదోదమధ్యాత్
సువర్ణరత్నాంచితకంకణాంచ కరాంబుజాభిసంఛాదితకామగేహాః॥
ప్రౌఢాఃపురోధాయప్రశశేందుముఖ్యః తస్థుఃపురస్తాద్భుమావనస్య
శాపీక్ష్యకృష్ణస్సకురంజగాద ఆబద్ధుఖస్మేరవిలాసరమ్యాః॥
శృంగారవత్యోవయమేకదేశే ఆబాల్యతోమాతృకృతాభిరక్షాః
సకించనస్త్రీణామవమానబుద్ధిం నాజ్ఞాతమర్మ్యక్రియతాంవలబ్ధ్వా॥
వ్రతేనిష్ఠాంకృత్వాకథమివవివస్త్రాప్రతిజలం

ప్రదిష్టాహి త్వయాంనియతి పపిదవీనిరవితా
వసుత్రాస్యైతా వృగ్న్యతహాతిరవూర్వాప్రీభువశా
అతో బద్ధాంజల్యశ్శిరసినమతాంహో౽పగకరమ్॥
ఇచ్ఛాయదిస్యాద్వ్రతపూరణేచ్ఛా ఫలాభిసంధిః క్రియతాంముకుందం
తచ్చెన్న దాస్యేభరదః శుకాని వమేస్త్ర కాష్ఠాధువనే సుఖశ్చేత్॥
ఇత్యుక్తవంతం హరిమీత్యకన్యాః యద్వా మనుర్వ్రతతో౽పిపూర్ణాః
ఆకర్ణ్య నగ్నాప్లవనం వ్రతఘ్నం నేముస్త్వధోక్షం వ్రతపూర్తికామాః॥
ఏవంవ్రజస్త్రీపరిశుద్ధభావః ప్రసాదితో౽ధోక్షజ ఆనుకంపీ
ప్రాదాదమూల్యాన్యహృతాంబరాణి తాభ్యో౽కరోత్ప్రీరుచిరాణి తాభ్యః॥
హృత్వా వాసాంసిచయనిచయం హాపయిత్వాచ లజ్జాం
కృష్ణాప్యవాన్స్వదలిరుచిరం శితరుగ్గ్లానహసిత్వా
యంత్రారూఢప్రతికృతిమివ ప్రేమసీస్సాలయిత్వా
దోషాన్మృష్ట్వాప్రణతికరణాత్ సిద్ధిదో౽భూద్వ్రతస్య॥
యేవంబహువిధంకృష్ణం స్తువంత్యోగోపికాస్తదా
వాక్యానితస్యథాప్యాని తోషదృష్ట్వాయునాగపి॥
హిత్వాపరవచస్సమిత్థ్యా మానసంవచనంతథా
వల్లభాచరితంసర్వం వల్లభావల్లభంసదా॥
పరిధాయపునర్వస్త్రాణ్యంబరాణ్యంబుజేక్షణాః
తస్మిన్నత్యనురాగేణ తద్ధ్యానస్థింతదీక్షణాః॥
సర్వజ్ఞో హరిరిత్యువాచసదయం జ్ఞాత్వాముహూర్కామనా
యాముద్దిశ్యస్వవ్రతాయాఃకృత యాశ్చాత్మపరంక్షేత్ర॥
మత్సేవాచరణాయయామ్యమథునా కాత్యాయనీమాశ్రితాః
తత్సత్యంభవితుంబతార్హతిగృహాన్ యాతవ్రతంసువ్రతం॥
మాంసేవ్యత్రోపలబ్ధతేహిముక్తిం కః కామితార్థః పరిశిష్యతేస్మిం
మయర్థ్యమంభాన్వ్రతపూర్తికామష్టద్య తతో౽ముయారంస్యథయామిసీషు॥
వ్రజాంగనాఃకృష్ణవచోనిశమ్య తపఃఫలంసిద్ధమితివ్యవస్య
తత్పాదపద్మంపునరాధిపూజయంత్యో వంద్యప్రణంజగ్మురథాప్తకామాః॥

యాంతే వ్రజస్త్రీనివహోఢగోష్ఠం అతీత్యబృందావనరమ్యదేశం
రామేణసాకంసహగోపబాలై ర్గాశ్చారయామాసవనాంతరేసః॥
నిదాఘభీష్మార్కకరాభితప్తా గాః ఛాయాస్సమాశ్రిత్యఘనద్రుమాణాం
శ్రమచ్ఛిదామాతపవారణానాం సుఖంనిషేదుర్బలరామముఖ్యాః॥
వీక్ష్యద్రుమాన్వాతహిమాదివర్యాపర్యాన్ సకృష్ణశ్ఛాయాంతిక సంతిగూఢం
సమాంతి వాతాతపశీతవర్షాన్ హితేపరార్థైకపరస్వభావాః॥
స్వగ్గంధనిర్యాసపలాశమూల చ్ఛాయాఫలశ్రేణిమరందపుష్పైః
పరోపకారంసతతంవితన్వతే హేమామహోజన్మపరార్థజీవినాం॥
ఃఫలప్రవాళస్తబకప్రసూననమ్రద్రుమావాతపమధ్యభాగే
గాశ్చారయంతౌయమునాప్రదేశే తావన్వయయామానరథాస్సకాస్తై॥
స్వయంచపీత్వాసలిలంయథేష్టం క్షుధార్దితాః కృష్ణసఖాస్తమూచుః
క్షుధాధృతార్తా వయమద్యకృష్ణ కురుష్వతచ్ఛాంతిమతోవిలంబః॥
అనుశ్రిత్యవిజ్ఞాపనముగ్ధకాణా యువాచతాన్వేదవిదోవనేస్మిన్
గంతుంసరోజాసనలోకముఖ్య సమాస్థితాస్సత్రమితోవిదూరే॥
గత్వావిప్రాన్ తత్రసమాచధ్వమన్నందాస్యంత్యస్మన్నామశ్రుత్వాభవద్భ్యః
ఇత్యుక్తాస్తేసఖిదేశంప్రపన్నాః గత్వానేముస్తాన్ పరంవిప్రవర్యాన్॥
ఇతోవిదూరేబలరామకృష్ణౌ గాశ్చారయంతౌక్షుధితావతీవ
అన్నార్థముస్మాన్నిహగోపబాలాన్ సంప్రేషయామాసతురిత్యవోచన్॥
తస్మాత్ప్రయచ్ఛతాస్మభ్యం సర్వోపస్కరసంయుతం
అన్నంభవద్భ్యఃప్రాజ్ఞాః ప్రయచ్ఛంత్యన్నకాంక్షిణః
భుక్త్వాపనునథాత్మాన్యం పాతారిమణ్యశ్చసత్తమాః
యజమానంహీనస్త్రీతి శ్రౌతీహాగస్తి నాస్త్యథా॥
ఆహూయాస్మన్నద్విజాధిక్యస్పర్ధాః శ్రాంతాయయచ్ఛంత్యకులంగసాన్నం
ప్రయచ్ఛతాస్మాకమతోన్నమద్య బుభుక్షితానామమృతంయథేష్టం॥
దేయమన్నమస్మాకం సదాపోస్తి హిభూసురాః
ఇత్యుక్తాబ్రాహ్మణాన్ శ్రుత్వా తద్వచాంసినశుశ్రువుః॥
మంత్రతంత్రసగజపతాదికం దేశకాలధనపాత్రగుత్విజః
ద్రవ్యవహ్నిహుతజగ్నుసహోమనాయకమానవిక్రీశమధ్రజ్ఞాః॥

సచ్చైవ మేవం విధమాత్మసంస్థం నాజ్ఞాయ కిమాత్మద్రుధాభితాపాః
సన్తానకాన్యాః పశుపాలబాలాన్ ఉద్దమనఘోద్ధద్ వ్రజతాశ్శగేహం॥
గోపానిరాశాస్స్వదేశితోస్థ గత్వావహిం స్కృత్య మశేషయామః
పరిహాస్యమాం విప్రపదం హ్యాఖ్యాత రాత్ వనస్థితీం జ్ఞాపయతేత్యువాచ॥
తావిపరీతత్తోన్వేష్టుమయిస్నిగ్ధా నా ధాస్యం త్రైమాన్నం విపులం వయస్యాః
యాన్స్వాని మోఘాధపతీ తినూనం నశంకితవ్యం కరుణాస్తు ఋణ్యాః॥
గోపాళ్ళితాస్త స్వైరచోనిశమ్య యయుః ఖ్రునస్పతత్రిభువం పిశంకం
దృష్ట్వా చ రాజాగతవిప్రపత్నీః ప్రియస్య వార్తాం జగదుః ప్రణమ్య।
సంమాన్య బాలానథ విప్రపత్న్యః గోవిందసందర్శనలాలసాస్తాః
పాత్రేషు నిక్షిప్య చతుర్విధాన్నం జగ్ముస్సముద్రం సరితో యథా౭జః॥
నివారితా భర్తృభిరప్యశక్తాద్వ్యైః మా స్మేతి వాక్యైరపి యజ్ఞవాటాత్
సవ్రత మార్గాన్నవసాప్యదూరం దివ్యస్థితవస్త్వంశ్రయయుర్జముఖ్యాః॥
తాస్నూర్యకన్యాతటభూమిభాగే వినిర్మతేర్యోకవసాంగసరాస్య
గోష్ఠాంసవిన్యస్తకరం ధునానం నీలాబ్జముత్యైన సీప్యా అపశ్యత్॥
కపోలనృత్యత్కుచిరాలకాఢ్యం సువర్ణపీతాంబరబద్ధమధ్యం
శిఖండదామాంకితఫాలపట్టం కిసాలయాలంకృతపుష్పమాలం॥
త్రిభవవైర్విశేషసుందరం రాజితోక్పలకృతశ్రుతిభూషం
ధత్తశ్చిత్రవటవేషభాసురం మందహాసపరిశోభితాననం॥
చిరాచ్చ్రుతం కృష్ణమవేక్ష్య తస్య మనోహరం రూపమథాంతరంగే
నివేశ్య గాఢం పరంభ్యతాపం జహుర్యథా ప్రాజ్ఞగతా హమాదిః॥
కృష్ణః పరిత్యక్తగృహాదికృత్యాః దృష్ట్వాగతాస్స్వాత్మదిదృక్షయాహ
కచ్చిచ్చ భద్రం వోభవనేషు నిత్యమిహాస్య తాం కింకరణామధనాన్యః॥
నానాం ప్రియహం యదా యమిహాగతాః మాం ద్రష్టుం వనస్థం సహ్యోపపన్నమేతత్
యూయం మద్వ్యర్థాం ప్రతిపద్య పర్వం లబ్ధం ఫలం నిర్వ్రతకర్కీయః తా॥
యుష్మాకకరణ్యేన దేహార్థద్రుసుతాదయః
ప్రియా భవంతి సర్వేషా మాత్మా సేవ్యతమస్సదా॥
తస్మాద్యూయమితో గత్వా యజ్ఞవాటం పునస్త్రియః

పఠిత్రింసమాపయిష్యతియుష్మాభిఃపఠనీయోఽధునా॥
అహోఽస్తు కృష్ణనిత్యవ్యవస్థప్రియకనూం వాచంవిధన్యాం ప్రియః
మైవంగక్షుమిహార్హా నిత్యమదయం త్వత్పాదపద్మంగతా॥
త్యక్త్వాధర్మం ముక్తిప్రియాత్మజజనని తాతాదిబంధువ్రజం
నోగృహ్ణాతి శివస్య బంధువివహా స్త్రస్తాదవాప్తాక్షహారా॥
ప్రాప్తావయం కృష్ణభవత్పదాబ్జం త్యక్త్వాంపునర్నో స్యగృహాన్ తిమనోనః
భర్తారకం తనిగమస్తులోకు విధేహిదాస్యాంతమచేకరీణాం॥
బంధుర్భ్రాతృసుహృత్సుతప్రియతమాయస్సోఽగతిర్జ్ఞానినః
కుర్వ్యోఽన్నహిదేవతాస్సభవతి కృష్ణంతిలోకస్త్రీప్రభో॥
సంగస్సంప్రతిదేహినాం మముకదేవాంగస్యవస్త్రంప్రీతయో
నోవాక్యాపిసుఖాయకింతు భవితాముక్తిప్రదస్సర్వదా॥
మన్మూర్తిర్దర్శనధ్యానకీర్తనసంకీర్తనాదిభిః
మనోమయిస్థిరీకృత్య దేహంతేమామవాప్స్యథ॥
కృష్ణేనైవంబోధితావిప్రపత్న్యస్సద్యశ్శుద్ధం విశ్వనాథంస్తువంత్యః
గోపాలోకీతత్పదాబ్జంవిహాతుం శక్తోభూయాత్సేవితందేవబృందైః॥
అహంపరోకృప్రియఏవభక్తైః పూర్వోక్తమార్గేణసుదృఢాయథాస్యాత్
వసన్నికర్షాద్వచాంగసంగాదతోధ్వరంయాతనమోంకితవ్యం॥ (ధ్యాం
ఉద్యద్భావంనేత్రయోరాస్తంభయిత్వా కృష్ణార్త్యాశ్రీకృష్ణస్యపార్శ్వాంతరాత్
పతంతఉత్తుంగతత్పదన్యస్తచిత్తాః భక్త్యావేశాద్యజ్ఞవాటంప్రయాతాః॥
పత్నీఃప్రీతయోషితాయః ప్రీణాత్యన్నశాంతితః
పరంపదంతస్యపదంసాక్షాత్ప్రీణనంశము॥
కృతార్థతాంప్రియయువధూజనానాం కృత్వాత్మమాధుర్యంపునర్విచార్య
స్వకర్మదాత్యకృతశీలముఖ్యాన్ ధిగిత్యనిందన్వమధామరాత్రౌ॥
యాహంవసయిప్రియామహోమా వజపస్తుకవిరకా
కృతప్రతోదాన్యయనంతా అభుష్యకృష్ణాపాంహారేః॥
యాహంమహోమానజకస్తుతీకా కృష్ణాంగ్రతోనాద్యయవరంకడా
కథాపిచిత్రంయాతిథీ మూగాక్షాస్తుకృష్ణపాదాపురకానకునాః॥

సర్వార్థైస్తైస్స్వసంకల్పాః వయంశ్శక్త్యైర్భావతః

వంచితాశ్చబుద్ధిహీనాశ్చ దుర్జ్ఞానాభిజ్ఞమానినః॥

విమోహితాగాగజనాయాయాసా దివ్యకరం లేగురవోవనాత్మకం

మాదృశాంపరాత్కేవ్యగురుణ్యిత్వా విశ్వరూపం ప్రజనానకర్తాః

మంత్రతంత్రగనరశదేశంవశ్యా శ్రుతోగుణకర్తుశ్చ మనల్యాః

యస్య ద్యామా స్సనినేషి సంభవం యాంతి నస్యవతాంరనసుశ॥

జ్ఞాత్వా ప్యేవంతేనసంశిష్టభాలాః కర్మజ్ఞైస్తైస్తైవసంభావితాస్తే

నోహంద్విష్టస్త్రీపతిర్నైవభక్తం దత్తంబాంధ్యైర్భ్యవిలంపీతివూర్వం॥

ఏవంపశ్చాత్తాపయుక్తావసుళం స్తుత్వా న ఋస్యాభసుపాప్యాపరాధం

స్మృత్వాస్త్రీణాంభక్తిమూలక్ష్యకృష్ణే యస్యారాధ్యంచాహమంతుఉత్తమన్యే॥

తాభిస్త్రీణీకృత్యస్వకన్యితరం కృష్ణంగతాఃపూర్వతాంగతాభిః

సమాపయన్నధ్వరమంగనాభిః ద్విజాస్త్రబానీనువనుయ యవన్తె॥

తాసాంముఖ్యాళంచిదక్షా నధశ్యర్తాక్షాకృష్ణందేగనామీంగ రుంతి

చిత్తైకృత్వాతిశ్చదంనీత్యాభిం ప్రియాంగేశ్వరంపాపకౌతరక్షణోద్ధం॥

భక్తిర్నచాస్మాకమతిస్వభావా జగద్గురోబ్రహ్మశిత్రీణిభావె

త్రీణామనస్యోపశ్యతోభక్తిభావం గృహాంశిదాంశంసృతిముచ్ఛివదృక్॥

ఆపామ్మ్రప్రమత్తానితిశృణ్వచింతా వశంగతానాస్సార్థవిరూపశ్రీగ్రాహా

సంసారయామాసనగోపవాక్యైః నవిద్మహేమాయూతిభాస్తదాపి॥

అవాప్తకామఃపురుషార్థదాతా అనుగ్రహాంకర్తుమహూచలాన్నం

నచేదకామస్యసుఖప్రపాతుః కిమద్యకార్యంమననైశ్చస్పృష్టెః

యత్పాదపద్మస్పృహాంరూరమాపిచాంచల్యాగత్యాపదతోవిసృజ్య

హిత్వాన్యమేషాధిజతేసదామునయాచ్ఛినిదీయాంజకమోహినీహ॥

సఏవసాక్షాద్భగవానసంతోజాతోయదువ్వద్యసురార్థినోజః

శ్రుత్వాపివార్తాంబతనూషభావాః నవిద్మహేపశ్యతోభక్తిహీనాః॥

యస్మాయయాస్వార్థవిశేషకానాం సంపాపనాపెపంతాత్రమామః

తస్మైనమశ్శ్రీపతయేవ్రజే శబాలాయకృష్ణాయనమఃపరస్మై॥

తండద్వష్టిగామంఅపికృతవిప్రాః కంసాద్విభీతాకృష్ణపతానజగ్ముః

క్వమృత్యుంభీతిఃక్వచవిష్ణుభక్తిః దేహాత్మబుద్ధిన్నకలంవిహంతి॥
యాతద్విజస్త్రీనివహేదకృష్ణః చతుర్విధాన్నైరతిదర్పితేన
తానాశయిత్వా వ్రజగోపబాలాన్ స్వయంసరామోబుభుజేయథేష్టం॥
ఏవంవిధానేకమహోజ్జ్వకృత్యై ర్గోగోపగోపీరమయన్సరామః
రమే వ్రజేస్వైకృతగోపవేషో వ్రజౌకసాంభాగ్యనిధిర్ముకుందః॥
సఏకదావీక్ష్య వ్రజౌకసస్తాన్ కృతోద్యమానింద్రమఖంవిధాతుం
పప్రచ్ఛతాతంవినయేనకృష్ణః యాగఃకిమర్థంక్రియతేభవద్భిః॥
కాదేవతాకింఫలమస్యతాత శాస్త్రేణవృద్ధాచరణేనలబ్ధః
స్నిగ్ధాయబ్రూహియదుగుణాకవేసిగోప్యం నచారయమేనాపితాయకాతుం॥
తత్ప్రాహనందోగదితంనిశమ్య తమాహనంద్రశ్శృణుయాగహేతుం
బాలోభవాన్వృద్ధజవంధజ్వ క్షేమాయయాగంక్రియతేజనానాం
ఇంద్రస్త్రిలోక్యాఃప్రభురేషకృష్ణ తన్మూర్తయోమేఘగణాస్సమస్తాః॥
పర్జన్యరూపేందరాంశినూతిహాసస్యసంపత్తిమతీవనూతె
త్రివర్గసిద్ధిర్భవతీహసస్యైః లోకాస్సమస్తాస్సుఖినోభవంతి
తదింద్రపూజాక్రియతేస్మతాతైః నచేదరిష్టానిభవంతిపుత్ర॥
ప్రీతోభవత్యేవమఖేనవజ్రీ ప్రీతోయదాసౌధరణీషువృష్టిః
వృష్ట్యాధరాపాశ్యవ్యవసప్రభూతా జీవంతిగావోయవసేనతృప్తాః॥
తృప్తాశ్చవేయుర్యదిధేనవస్తాః క్షీరప్రవృద్ధిర్భవతివ్రజేస్మిన్
తద్వృద్ధియోగేనహవానరాశ్చ హృష్టాస్సుపుష్టాస్సతతంభవంతి॥
సహేతుకంనివాక్యాని శ్రుత్వానందస్యమానసః
యింద్రస్యజవయన్మన్యుం కర్మవాదముదాహరత్॥
జనివృద్ధివినాశేషు జంతోఃకర్మైవకారణం
తేనైవలోకాస్సతతం భవంతినభవంతిచ॥
తదేవదుఃఖస్యసుఖస్యహేతుః పరోదదాతీతిమతిర్నసమ్యక్
ఫలస్యదాతాయదికర్మణోన్యః కర్తారమన్యంభజతేనబద్ధః॥
కర్తుఃకృతాన్యేఃఫలానిదాతుం సయీశ్వరఃకర్మకృతాంజనానాం
అకర్మహీనస్యప్రభుస్సరిష్ట్రియం కర్మైవతస్మాదఖిలాద్విశిష్టం॥
భీతిర్నకార్యాస్సురపబాలతోపి భవిష్యతీతివ్రజపాలకించిత్

కర్మానుజాతైరిహజంతుజాతై స్స్వకర్మతశ్చ్యావను దేవరాజః॥
ప్రాచీనకర్మోద్భవలిప్తవాసనా జన్యస్వభావంసకలస్యజంతోః
ఈశోపిసేశో బతకర్తుమన్యథా కిమస్యదైవంప్రభవత్యసౌ॥
సురాసురనరానీక జడచేతనసంయుతం
స్వభావస్థమిదంసర్వం తస్మిన్నైవ ప్రలీయతే॥
గురునూత్మశరీరాణి దేహినాం ప్రియవిముంచతి
కర్మణైవజనందేహాః కర్మస్థంసకలంజగత్॥
తదేవశత్రుమిత్రాది గురుర్బంధుశ్చదైవతం
శరణ్యంనైవసర్వత్ర వర్తతేజీవతిస్వయం॥
హిత్వాకర్మఫలంస్వీయం సేవాతులస్యపతేర్వినా
నైవాతిజ్యాయివశాసస్య ప్రీణనంభవతిధ్రువం॥
బ్రాహ్మణోవైదికేనైవ కర్మణావర్తతేనిశం
ధరణీపాలకోరాజా వైశ్యోగోరక్షణావినా॥
పశుసిద్ధకృషివాణిజ్య కర్మస్వపిచసిద్ధనః
వర్తతేసర్వదాశూద్రో ద్విజానాంపరిచర్యయా॥
లోకస్యజన్మస్థితినాశహేతు గుణత్రయాణీంరజసాజగంతి
భవంతివర్షంతిఘనాస్సువృష్టా ప్రజాభివృద్ధిర్నిభిన్నపూజ్యః॥
గోపోషదీంద్రస్యభవేదిదానీం భిన్నంకిమస్మాకమరణ్యగానాం
కింద్రవ్యనాశఃకిమురాజ్యభంగో వ్యాపారహానిఃకిముగోపకానాం॥
యతోవయంశైలవనేషునిత్యం వసామతస్మాద్ధరధామవిప్రాః
సంప్రీణయిష్యామమఖేనతాత తైస్సాధనైరింద్రమఖార్థమాహృతైః॥
హోమైరగ్నింతర్పయిత్వా బ్రాహ్మణాన్వసుధేనుభిః
రసాన్నాపూపసంయుక్తైః గిరిపూజావిధీయతాం॥
గంధాలంకరణాంబరైర్బహువిధైస్సంపూజ్యబంధున్ద్విజం
భుక్త్వాషడ్రససంయుతం రుచికరంమృష్టాన్నమేతైస్సమం॥
కృత్వాగోద్విజపర్వతానలనదీ పూజాప్రణామాదికం
ధన్యంజన్మయశస్కరం కురుతభోయుష్మార్థసంసిద్ధయే॥
గర్వగ్రంధిజిహీర్షయాబలరిపోః రామస్స్వయంమాధవః
అబ్రువబ్రాహ్మణగోగణార్చనమతః కార్యంత్వవద్యఃపితః॥

తస్మాత్త్వయవిప్రవర్గమనువా ఏతంమదీయంమతం
ఇత్యుక్త్వా వ్రజవాసినస్తు సఖిలాః సంమేనిరే సాధ్వితి॥
యథోదితస్తేన తథా వ్రజేశః పుణ్యాహవాచం ధరణీసురైశ్చ
విధాయ విప్రాన్ ప్రతిభోజయిత్వా గవాం దదౌ ఘాసకడంగరాది॥
స్వైస్స్వైర్వరూథైస్సగోపముఖ్యైః స్థితో ద్విరూపీచ బర్హిషం ప్రాక్
తాంచోదయిత్వాద్రిపూజనాయ తద్దత్తమన్నం బుభుజే సురారిః॥
సవిస్మయా గోపగణాస్సమీక్ష్య స్వహ్యాత్రయం గుద్గిరతిప్రభక్త్యం
ఇత్యూచురన్యోన్యమమీ సుఖాఢ్యా బాలోపి వృద్ధానతిరిచ్యతేన॥
ధరాధరోయం ఖలు కామదోపి భుక్తేత దత్తాన్న బలిం సుభక్ష్యం
సపీడయత్యేవ ఖలాన్సమస్తాన్ అస్మానుసానం కురుతేనుకంపాం॥
ఏవముక్త్వాథ గోపాలః కృష్ణః పుష్కరలోచనః
దత్త్వా పుష్పాంజలిం తస్మై నత్వా మాశిరసా నగం॥
వ్రజౌకసస్సైన్యగమఘాణిసేనుక్త్వా పూజోత్సవైరగముచ్చయిత్వా
నిధాయ ధేనుం వ్రజమగ్రతస్తం ప్రదక్షిణం చక్రిరితద్విజానివ॥
అహాంసినందప్రముఖాస్తదానీ మారుహ్య యానాన్యతిరస్కృతాశ్వైః
సదుక్షభిస్త్రీసహితా జనేన ధ్వనత్సు బాలేషు యయుః ప్రహృష్టాః॥
రథాధిరూఢా వ్రజగోపకాంతా స్తాస్తైరనేకైర్వరిమూదవస్య
కృష్ణస్య వీర్యాణి జగుస్సుకంఠ్యః॥
అక్షీణకుంభా బహులగ్నశోభా మనోజ్ఞరూపాః పృథుపుచ్ఛగర్భాః
నేత్రోత్సవాస్తాశ్చిరప్రసూతాః యయుశ్చ పశ్చాద్ధనబాలగావః॥
మదోత్కటాః కకుద్మంతః శైలదేహా దురాసదాః
దీర్ఘవాలాగ్రఘానీకం చాలయంతస్సమంతతః॥
రంభితైర్నోదసీమధ్యం పూరయంతో ధరాధరం
శృంగైరుత్పాటయంతశ్చ వృషభాయయురగ్రతః॥
ప్రదక్షిణీకృత్య గిరిం యథోక్తం స్త్రీబాలవృద్ధాః శకటైర్నివేశ్య
కృష్ణం సరామం పురతో నిధాయ గోపాయయుర్గోకులముత్సవాఢ్యాః॥
జ్ఞాత్వా స్వపూజాం విహతాం సురేంద్రో గోపైర్ముకుందాశ్రయణాద్వృతైసై

ఆహూయ సుమాతైరగణం [illegible] సనగర్య కాష మిదమాహ ప్రౌఢః॥
[illegible] గంసముంఘాదధికమర్త్య [illegible] దోషస్య కంపాన్విక్య మహాః లా[illegible]
ప్రబ్రూ సుపర్ణ [illegible] గోపస్య [illegible] చరోచ్ఛదనయా ద్రిపూజాం॥
దైవతగురు [illegible] సిన [illegible] లపరిమాణ గుణాదిభిః
[illegible] ప్రస్తం [illegible] నిపరం
గోపా [illegible] బాహు [illegible] గిరిసత్కవిదాకర॥
ఆగం [illegible] క్రముభిః [illegible]
[illegible] తీర్థం [illegible]॥
సంప్రేరితానం [illegible] తేనసం [illegible] వజష్టాః
యోగం [illegible] స్వైర [illegible] మాయాస్య॥
[illegible] గోపక [illegible]
[illegible] స్వం॥
[illegible] నికరాః
ప్రవజం [illegible] సరసి [illegible]
[illegible] రగం
[illegible] పలని [illegible]॥
గద్యం॥ [illegible] మహా
[illegible] విమండల [illegible]
[illegible]
[illegible] కంఠ [illegible]॥
[illegible] కాండ
[illegible] నిరంతర
నీరధారా [illegible] సంకులిత [illegible]
[illegible]॥
[illegible] కగణం [illegible]
[illegible]
[illegible]

ఠంకృత కల్పాంతకాల కలికరాళ కాలకరవిశాల గదాఘాతప్రఘాతనిర్ఘాతపాతభీతసం తతాసారాసహమాన నతశిరస్కగద్గదకంఠ ముచ్యమానాం భారావవృషభానీకంవృ షభాదిగోరత్నణ వ్యగ్రదుర్వారఘోర శిలాసారనష్టబల శరీరభారనష్టచేష్టగోపకదం బం గోపకహస్తావలంబనాది శమ్యావృష్టిపరిహార జడీకృతాకంప్యమాన కృశావలగ్న గోవిందాఖ్యానపరగోపికా సమూహం గోపికాజనకరినకుచ కలశయుగశాశ్రియు ని హితోత్తమాంగ పరవశీకృత శిశునికరం మహాఘోరవిశిష్టతప్తప్రాయ ఘోరమహాలో క్యకేచనప్రబుద్ధ గోపవృద్ధాః పశ్చాత్సుష్టశిష్టసజ్జనరక్ష దక్షపుండరీకాక్ష మిద్దమూ చుః॥

జడీకృతాంగా బలవృష్టిపాతైః గోగోపగోపీశిశువత్ససంఘాః
సంవ్యాకులః కృష్ణసరోజనసమస్తం క్వాసీశ కిం తే హ విలంబితేన॥
త్వద్యాన్యమేతద్వ్రజమబ్జనాభ త్వత్పాదపద్మాశ్రయణాశ్చ గోపాః
దీనార్త్ భయార్తావన కృష్ణశ్రీగ్రాసం దీనావనత్వం తవ సుప్రసిద్ధం॥
గర్జాహ్వ్యతాదీర్ఘవిద్యుల్లతాశ్చ నిర్ఘాతాస్తనీరధారావిశేషాః
వృద్ధయిర్గోపైర్నాపి కృష్టాః కదాచిత్ శ్రుత్వా క్రందం త్రాతుమర్హస్యహారే॥
అపేక్షితం వా స్వసిగోకులం తే పదారవిందాశ్రితమబ్జనాభ
త్రాతాన చాన్యో భవతోస్తి కశ్చిత్ తస్మాదవాప్యానతివృష్టిభిన్నాక్॥
కృష్ణః కృత్వాదీనగోపాలిలాపాన్ యాగానభ్యైత్యాతకోపం స్వకస్య
మేనే సర్వం దేవరాజస్య కృత్యం ఉద్దిశ్యైవం చింతయామాస చేద్ధం॥
అహో కృతఘ్నీకృత్య సహస్రహస్తం గోపాలిహాన్యాత్మమయాగమస్య
ఇతిస్మరోషాదనువాహరేంద్రః పాషాణవృష్ట్యా వ్యథయత్యహో మాన్॥
విజటకేంద్రవిభవోద్ధితగర్వా దంభదృష్టిరయమద్య బలారిః
ఏవముక్త్వా టవదావిలదృష్టిర్నిగ్రహం పరమతీవ సమగ్రః॥
భజంతి మామేవ సురాస్సమస్తాః వచాపి గర్వోస్తి కదాపి తేషాం
విశాలయోగ్యాన్ భజంతి మాం తే తస్మాద్భంగః ప్రశమాయ యోగ్యః॥
ఇతి సంచిత్య దాశార్హో శిలావర్షహతో స్వకాన్
శరణాయ గతాన్ వీక్ష్య తద్రక్షాయాం మనో దధే॥
యోఖారికిరిరూపేణ ధరాముద్ధృతవాన్ పురా

గోవర్ధనం దధారాద్యకరేణైకేన లీలయా।
యశ్శకందుకానీవజగంతినిత్యం స్వీయోదరస్త్యాత్షిపతిస్వయంభూః
ఉత్పాట్యశైలోద్ధరణంకరేణ వతస్యయామాపృథుకస్యకించిత్॥
యథాకరీంద్రస్సమదస్సరోజం చతాళ్యథావాపృథుకస్సలీలం
తథారసవ్యేనకరేణకృష్ణః సప్తావముత్యుగ్రధితమద్రిరాజం॥
ఉవాచచశ్రీకృష్ణగోత్రరాజః స్వకానిదంయూయమమైవగోపాః
సబాలవృద్ధాసహగోధనాశ్చ విశధ్వమస్మిన్వివరేయథేష్టం॥
శైలోయంగిరిరుచ్ఛ్రితోరుశిఖరో భారంమహద్దుస్సహం
బోఢుంనాహంయతిసప్తహాయనశిశుః పుష్పేషువత్కోమలః :
ఇత్యాశంక్యథరాధరేనివసితేం భీతింవృథామాకృథాః
మద్బాహుర్నవికంపతేయదిధరాచక్రంపతేదూర్ధ్వతః॥
వచాంసికృష్ణస్యనిశమ్యగోపాః విస్రబ్ధచిత్తావివరంప్రవిష్టాః
సగోధనాఃపుత్రకళత్రమిత్రైః యథాసుఖంతస్థురతిప్రమోదాః॥
ముకుంధకాన్తామృతపానమత్తాః విస్మృత్యతస్థుక్షుద్వ్యసనంవినిద్రా
గోగోపగోపీజనతాత్రిసప్తా ఆవృత్యకృష్ణంకరుణార్ద్రనేత్రం॥
ఆహారకృష్ణస్యకనిష్ఠికాగ్ర సముద్ధృతాద్రిస్సవదంబుబిందుః
సురేంద్రనీలప్రచురోరుదండముక్తాశ్రియచ్ఛత్రిసమానశోభా॥
ఇంద్రస్యస్మయభంజకంవ్రజవధూ గోగోపవృందావకం
రాజీవాక్షకరాగ్రసంస్థితదళస్సీలాబ్జకంకాకరం
గోపీహాసరుచివ్రిసస్తమణిరుగ్దేదీప్యమానాంతరం
స్తాభృచ్ఛత్రమశోభతాద్భుతతరం కృష్ణస్యహస్తోపరి॥
రుష్టేంద్రప్రేరితాఘోరా మేఘాస్సంవర్తకాదుకాః
ముముచుర్ద్రుతదాసారం సప్తాహంగోకులేనిశం॥
తావత్కృష్ణస్యహస్తాగ్ర స్థితాద్రిచ్ఛత్రరక్షితాః
వ్రజౌకసస్తాసథాన్యేషుఃయథాశోమంగిరేరథః॥

తేషాంతస్యామృతస్యం దిదృష్టిర్నష్టశరీరిణాం
నిద్రాత్కూత్థద్ధథాగ్నిర్విన్యనాథస్తు తంగరికించన॥
పప్రావంధృత్కైలబిరాత్మ్య బహువాన్నిర్విణ్ణదిత్యః
వరంపుత్రిత్వా బిస్తమావుశుకస్య చరితంప్రోతా తింగంచాగ్ద్భుతం॥
బాల్యంతోషగ్రత్కృతిర్ని మిష్టమహత్ సంవర్త్య కాంశాబ్దం తావాన్ క్రీతః
ఖిన్నమనుష్యాంబుశోవ నప్రతినిర్ధారకస్యసతః॥
క్రాత్వానభోమాండల గృద్ధకాంస్యం ఫకోట్లకాకోట్లతితసాంబూపాతః॥
ఉపాగతంపన్న మహాశయార మితిన్న గోపానవహన్నకుందః
వశోగ్రదనదూపాన్నమ్య రగ్దము; కృతభంగ్రగః తూతుబ్రజంగిరేగ్గత్వాత్॥
సకుంభిశ్చకృగోభవం లక్ష్యకృస్త్రైనిత్యరాంఘాశిరాః
గోపాగోప్యబాలవృద్ధప్రయాతః కృష్ణస్తానద్రింప్రాయయామాంగకృష్ణ॥
క్రీడాగ్రాంబాలగోఃగంగుక్తం కేపద్గోపాళ్ళతంగుష్ఠం
శపిర్ధవపబరెదిరతశ్చిన్నస్యయూజః తిదిక్ కరాలధబంధదశుః పెరె॥
దధ్యక్షతాంబుపుష్పాదిః శ్రీతాంతేంద్రనైవకి
అపూపాదిక తాంశింస్త్రేమా గోవృత్వాన్న పాద్యపూజః॥
యశోదారోహిణీనంద బలరాముశిబిళః
పరిగత్యతాంతసోర్ధాణ్యం తిగంచిసేవిచాయురేశా॥
మునుమదః కుమారాం సిద్ధసాధ్యమరుద్గణాః
జగుర్గంధర్వపతం గాః గుప్తుప్రవ్త్రిరతాదయః॥
త్రగాగగాగీతసజోయిత్రిట్కి గోపాలకంఘైరనుగమ్యమానః
సగోధనోజనాచుదీక సూనః సగోకులంప్రాపబలానుజస్తా॥
స్నాత్వాపచిత్రాతిపాదస్వ యాని హ్యాన్నదిగోపాహ్యతివాసు సిహి
బ్రజేతమాపాశ్యవిశ్వరూపాస్తై యశోదాతస్యాన్నదిశువగపక్రిమా॥
అమిలితాక్షశ్చకురేవచాకవి స్తన్యంపపౌ త్రిగవనింపపాగుఖిః
త్రిమాసబాలశ్శకటంపటాపావన్ వర్యస్తభాండంనిపరీతకూబరం॥

ఏకాబ్దబాలస్స్వపదాంతరితం। నీతస్తృణావర్త మహాసురేణ
నిష్పిష్యతత్కంఠమనూన్ జహారపపాతతస్మై వ్రజాంత రక్షాత్॥
చార్యేణగవ్యంపరతోగ్రసంతం బధ్నానమాతాతములూఖలాంఘ్రౌ
కర్షన్ శనైస్తం భుజమధ్యదేశాత్ తౌపాతయామాస చరణకలాభ్యాం॥
సగోపబాలోపివినెర్న్న కోయంగాళ్ళాలయన్తం బకమాజఘాన
హత్వాకపిద్ధేనసవత్స దైత్యముపాతయత్రైవఫలానితస్మై॥
ఖరంసబధుంసబలోజఘాన సఘాతయామానబలేనదైత్యం
ప్రలంబముగ్నింవిపినోద్ధముగ్రం॥
పీత్వాగవాంబృంద మపాచ్ఛయస్వాన్
బాలోపివాగ్నియమునాహ్రదస్థం॥
కృశందమిత్వాపదఘట్టనైస్తం
నిష్కాసయామాసతతస్సబంధుం సమ్యణేంద్రః కిలతేతనూజః॥
లీలయామదకరీవనీరజం ఉన్నతంగిరిముదూహ్యసప్తరాత్
ఇంద్రనిర్మితశిలామయు వర్షాద్వ్రజమరక్షదసురవైరీ॥
కృత్వాపితేసందసుతస్యనూనం అముంనుపాణిప్యంతిలోకికాసి॥
సంజాయతేసంక్షేమతీపశంకా నహానవ [illegible] లపం [illegible] త్రైన
శక్రఃకృష్ణమవనుబాప ముఖలంధ్వాత్వాతిపిస్తాపనః॥
సద్యోనష్టముశాధి పశ్యజమదస్వర్ధేనునాసంయుతః
గత్వాగోకులమబ్జనాభనిలయంకల్పప్రసూనైర్వరైః॥
పాదౌపల్లకకోరకప్రతిభయాసొప్యూజయత్స్వామినః
మణిపరిశోభన్స్ఫురద్ధంశుమండల త్విషాసమాకాంతకరీటకోటిభిః॥
విక్షోత్తమాంగోజనామసాదరం
మురారిపాదాంబుమరేందగ్రకల్లషః॥
స్వఫాలశాగేఘటితాంజలిస్సన్
వేదోక్తమంత్రప్రచురైస్తవౌఘైః॥
ప్రీతంత్రితృత్తస్సురసిద్ధపాతం విచిక్తదాశామఘవామకుందం

యతోభవత్ భాసురకాంతతత్త్వం॥
తపోమయం ధ్వస్తరజస్తమస్కం
లోభాదిమాయాగుణకార్యజాతం నిత్యత్వయిస్యాత్ కథమప్రమేయ॥
అథాపికాలేనసుదండధారీ శిష్టస్యగుప్త్యైఖలనిగ్రహాయ
ఇచ్ఛాస్వరూపాణిబిభర్షి ధీశ మానిర్విథం గాయజగద్ధితాయ॥
అస్మద్విధమహాంధానాం మూఢానాంశాస్తిరీదృశీ
సన్మార్గప్రాపణీయ స్యాత్ పరానుగ్రహఏవతే॥
లోకాధిపత్యేపరినిష్ఠితస్స స్నిగ్ధోమదన్యోనహికశ్చిదస్తి
ఇత్యాంధదృష్టిర్గజదంతకస్య నజాతుజానామితవానుభావం॥
అజానతాకృష్ణతవప్రభావం గోపైస్సుదృప్తైర్విహితోమఖోమే
ఇత్యుగ్రహాత్పీడితమద్యగోష్ఠం అపారవాతైరుపలాదిభిశ్చ॥
తథాపిసర్వేశమహోద్యమోహం వ్యర్థీకృతస్తైషుభవజ్జనేషు
కృతాగసంమాంశరణంప్రపన్నం క్షమస్వవిశ్వేశ్వరకింకరోహం॥
కృష్ణయాదవకులాబ్ధిచంద్రమః క్షమ్యతాంక్షణనమామితేపదం
మంక్షుమీదృశమహంనకరిష్యే తావకీనజనపాదసేవకః॥
బ్రహ్మేదయస్తైనవిదుస్స్వరూపం విశుద్ధసత్వంనిగమైకవేద్యం
కుతోహమజ్ఞస్త్రిదశాధిపత్య స్మయావిలాంతఃకరణాంధచక్షుః॥
స్వేచ్ఛాగృహీతాపసువాయతుభ్యం జ్ఞానప్రతీకాయనిరంజనాయ
జగద్వివర్తస్యనిదానభూత చిదేకరూపాయనమోస్తునిత్యం॥
శ్రుత్వాబలారేస్తుతిమావరేణ తమాహకృష్ణఃప్రహసన్త్వమింద్ర
అతీవమత్తస్సురరాజ్యలక్ష్మ్యా యజ్ఞస్తవాయంనివారితోమయాతః॥
ఈశావలేపాంధతమోంధదృష్టిః మామంతకంపశ్యతినైవకశ్చిత్
తస్మాంపదంనిత్యమహంహరిష్యే యథాంజసాతస్యహిమస్తృతిస్స్యాత్॥
త్వమప్రమత్తస్తవచాధికారే స్థిత్వామదాజ్ఞామనుసృత్యసర్వం
కురుష్వభద్రంతవనిత్యమస్తు గచ్ఛాధునాస్వంభువనంబలారే॥
ఏవంకృష్ణంజిష్ణుమాభావయంతం దృష్ట్వాస్వర్గాదాగాగోబృందయుక్తా
విశ్వేశస్త్వంసర్వచేతోనివాసః త్వత్తస్సర్వేశశ్వదానందభాజః॥

త్వయాసనాథావయమద్యకృష్ణ సమాగతాస్త్వాంసురగోద్విజానాం
సుఖాయచేంద్రంకరవామసమ్యగాజ్ఞాను సారేణచతుర్ముఖస్య॥
సాక్షాద్ధరిస్త్వంధరణీభరస్య నాశాయగోవిప్రసుఖాయచాద్య
కృతావతారస్త్వహమద్యదేవై స్సురర్షిభిస్సాకముపస్థితాగ్రే॥

ఏవంసంబోధ్యదాశార్హం స్వసంతానైస్సహారిణా
సహసంపూజయామాస మందారకుసుమైర్హరిం॥

స్వర్ధేనుఃపయసాస్వకీనబల భిన్నాగేంద్రహస్తోద్ధృతైః
స్వర్గంగాంబుభిరభ్యషించత హరింనీరేజసంవాసితైః॥
గోనాథంద్విజబృందరక్షణ పరంజాతంయదోర్వంశయో
గోపాలంస్వయమద్యగోకులపతే ర్గోవిందఇత్యభ్యధాత్॥
దివిషద్గాయకబృందముచ్చైర్యశఃపాపాపహంసంజగౌ
స్వర్వేశ్యాననృతుస్సురావ్యరచనా వృష్టింప్రసూనోత్కరైః॥
వాహిన్యోజలపూరితాస్సు మనసైర్మూర్భామకందస్రవాః
రత్నైఘుస్రుభయావిరేజురచలా వృష్టాత్రిలోకీపరం॥

గావఃపయోభిర్ధరణీమకుర్వ న్నార్ద్రాంలతాఃపుష్పఫలోరుభారాః
వినష్టవైరామృగపక్షిసంఘాః కృష్ణాభిషేకోత్సవపుణ్యకాలే॥
విధాయకృష్ణంబలవైరిరింద్రం గోగోపకానామఖిలామరైస్సః
యయౌతమామంత్ర్యదిశంప్రతీచ్యాంహృష్టస్తు త్పాదపద్మంహృదిచింతయన్సః॥

ఏకాదశ్యాంనిరాహారోయ శోదాపతిరేకదా
ప్రభాతబుధ్వాకాళిందీం స్నానార్థంసానుగోయయౌ॥

ప్రవిష్టమాత్రేయమునాజలేథ నిశాచరఃకశ్చిదముంగృహీత్వా
నినాయలోకంవరుణస్యభృత్యః ఆక్రందమాసీత్త్వనుగస్యతస్య॥

కశ్చిద్వరుణదూతస్తం నినాయవరుణాంతికం
అనుగాస్తమపశ్యంతః చుక్రుశుర్దీనచేతసః॥
శ్రుత్వాతద్రుదితంకృష్ణో జగామ యమునాంతికం
సర్వజ్ఞోపితదాభృత్యైః జ్ఞాపితస్తాతదుర్గతిం॥

తదంతికంజగామాశు స్వానామభయదో హరిః॥

తందృష్ట్వాసహసోత్థాయ సశాఘుశిరసానతః

ఉవాచవరుణః ప్రీతో పూతోఽహంసకులః ప్రభో॥

విభో త్వాద్యస్పృశ దారవిందపరతారమంతీర్థపదేషు తేషు

పరందురాపేషు ఫలాభిసంధ్యా కృతాగమోక్షాభిః కర్మజాలైః॥

శుభాగతే కేద్య తమస్యతే విభో పరిమోదపూర్ణం మమమానసంపరం

కృతార్థతామాపుర శేషవాంఛితాః పవిత్రభావంభజతే వపుర్హరేః॥

యయావృతానీహజగంతి సత్యంయదంధాదితుంకించిదనీశ్వరీసా

ఆస్తైసదాయస్యభవేతమోద్యం శరీరతాంగోపశమంయనాం॥

అజానతాకృత్యతోవానుభావంనీతః పితాతేమమసేవకేన

లబ్ధస్త్వయాత్వాప్పరజేశ ఘోషేశం యదుపలబ్ధః కృపయాక్షమస్వ॥

పురస్యలక్ష్మీం మమవీక్ష్యనందః సువిస్మితస్తిష్ఠతి పద్మనేత్రం

విష్ణోశ్రియమస్య ... కృతాపరాధం సమనుతాపం ప్రకృపావిధేహి॥

వీక్ష్యయాదఃపతేర్భక్తిం కృష్ణః కృత్వాపదంవరాం

వరిమాప్య ... మాయాయాగాత్ స్వగృహాన్ హరిః॥

దృష్ట్వాపశ్చిమదిగీశసంపదం సుతేకృతాత్మవిమోక్షణవృత్తం

ఆహగోపతిరశేషమద్భుతం విస్మితో వ్రజజనేభ్య ఆదరాత్॥

శ్రుత్వాననేకరంగోపా మేనిరేకృష్ణమీశ్వరం

బ్రహ్మాఖ్యధామమస్మాకం దర్శయిష్యతికింహరిః॥

ఇత్యౌత్సుక్యధియః కృష్ణః వీక్ష్యతత్కామపూర్తయే

స్వంలోకందర్శయామాసతే షాంతత్త్వకృతేఽపరం॥

అబాధ్యమజడంజ్యోతిః శశ్వత్సిద్ధమనావృతం

బ్రహ్మానందమనిర్దేశ్యం యద్గచ్ఛంతిహియోగినః॥

మగ్నాబ్రహ్మహ్రదేగోపాః వైకుంఠందదృశుర్హరేః

ఉద్ధితాస్తేరమాసాధ్య కృష్ణందృష్ట్వాసువిస్మితాః॥

హంసస్యరూపంజగదేకమూలం మాయావిదూరంహరిమీక్ష్యగోపాః

సంప్రాప్యదివ్యైః స్తుతిభిః పరేశంతమర్చయామాసురఖండభక్త్యా॥

* రాసప్రారంభః *

వితానభూతాః కుముదోత్కరాణాం మనోభవోత్తేజితబాణసంఘాః
వియుక్తతాపానలసామిధేన్యా శ్చకోరికాపారణముఖ్యశాలాః॥
ప్రియాభిసారానురూపరూపా జ్యోత్స్నావిశేషాంచితశర్వరీశాః
ప్రియాస్వయంగ్రాహగురూపదేశా శ్చరన్ని శాశాంకదుర్దశాశాః॥
సమాయాతారాకామ వనిజకలాదభ్రవివృతి
స్మితాబ్జానాంసంపత్కర హిమసవిత్రీస్మరపతేః॥
జగద్ధాటీవాటీవిటు జవమహోల్లాసజననీ
రథాంగద్వంద్వానామ చిభ[illegible]కరీ సర్వసుఖదా॥
ఉద్యచ్చంద్రమయూఖరం జితవపున్న కృ[illegible]చితా
ప్రాచీభాతి కుసుంభవర్ణ వసనాముక్తాఫలాలంకృతా॥
నారీవప్రియదర్శనోత్సు కమనాః స్మృత్వాప్రియస్యాగతిం
వస్త్రాలంకరణాదిభూషిత తనుర్గేహస్థితాలంకృతా॥
దిశోభియాలీనమరాన్ విజేతుం
కృతప్రయత్న స్మరరాజమాలైః పృథూపకార్యోపరిహేమకుంభో॥
రరాజరాకానిశిపూర్ణచంద్రః
స్త్రీలోలుపాళీధృతిభల్లికానాం॥
ఛేత్తుం స్మరాలంబితచక్రరూపః వియోగిచేతోంధనదగ్ధసార
పుంజీకృతాంగార కరండకల్పః॥
వియోగిహారిణా ఖేట ప్రవణేనాంగజన్మనా
న్యస్తమోహానదీప్తాభో బభౌరాకేందుమండలః॥
స్నిగ్ధవృత్తారుణాంభాస్వత్ చకోరప్రీతికారణం
చంద్రమండలమాపూర్ణ ముదియాదుదయాచలే॥
త్రపంకమాంకితముఖాభ మఖండరూపం
దృష్ట్వాబ్జవైరిపృథు మండలమబ్జనాథః॥
జ్యోత్స్నావిశేష ధవళీకృతకాననంచ

గీతంజగౌకలపదం మహిళామనోజ్ఞం॥
శ్రుత్వాతత్కాలవేణుగీత మమలంసద్యస్స్మరోద్దీపనం
వ్యగ్రా అప్యఖిలాగృహేషు॥
వనితాస్త్యక్త్వాసమస్తాఃక్రియాః ఆజగ్ముర్ద్రుతకీరవాదితపథాదజ్ఞాపితస్వోద్య
(మాః

కాంతోయత్రమనోహరాంకలపదం గాంధర్వముద్గాయతి॥
తన్మనోజ్ఞతరంగితం యథాశ్రుతిపథంగతం
తదాస్తబ్ధకరాగోప్యో బభూవుర్గృహకర్మసు॥
విముచ్యధేనవత్సం దోహంహిత్వాతుకాశ్చన
కాశ్చిచ్చుల్ల్యాంపయఃపాత్రం న్యస్యాయమద్వాప్యతద్వయః॥
పయఃశిశూనామసమర్ప్యకాశ్చిత్ కాశ్చిత్పతీనామపహాయసేవాం
మృష్టాన్నభుక్తింశనమాద్యలంకృతిం విభూషణాంభావివిహాయజగ్ముః॥
గోపవ్యామిగోపవాక్యాశ్రుత్వా గర్గేణోక్తంకృష్ణముద్దిశ్యపూర్వం
తత్సంపత్తింవారయామాసతేషాం యేషాంశంకాతస్యకార్యేషుజాతా॥
మన్యేహంమధుసూదనంమమసుతం గర్గోక్తిమాలోచయన్
దృష్ట్వాలోకికకృత్యమద్భుత తరంగోవర్ధనోద్ధారణం॥
క్రుద్ధైనామరవల్లభైవవిహితాద్వాతాతివర్షాద్భయాత్
సప్తాహంస్వకులస్యరక్షణమిదం ఛత్రీకృతేనాద్రిణా॥
గోష్ఠీమ్వ్యకృత్వాస్థితిమత్రకాశ్చిత్ చుల్ల్యామనుద్వాస్యసుపక్వమన్నం
విహాయభుక్తింసుమగంధచర్చాం కాశ్చిద్యయుర్విస్మృతసర్వకృత్యాః॥
నివార్యమాణాఃపతిపుత్రమిత్రై రుల్లంఘ్యతద్వాక్యమనంగనిఘ్నాః
దృతంప్రయాతాఃప్రియదర్శనాయ లజ్జాభయంనాస్తిహికాముకానాం॥
అంతర్గృహేకాశ్చనసన్నిరుద్ధాః ప్రియంహృదాలింగ్యజహుస్స్మరా
ర్తింయథాహృదిష్ఠంహరిమీక్ష్యభక్తాః సంసారదుఃఖంబహిరుత్క్షిపంతి॥
బ్రహ్మేతికృష్ణంనతుతాఃకదాపిజానం తికింతుస్మరరూపజారం
తథాపిముక్తాఃకథమిత్యనర్థా శంకానకార్యావిమతాశ్చముక్తాః॥
హరిద్విషశ్చైద్యముఖాదయోపి వైరానుబంధేనతమేవయాతాః

యాసాంప్రియోవల్లభఏవశౌరిః ప్రాపామలత్వంకిముతత్పదాబ్జం॥
అనంతకళ్యాణగుణోత్కరేయః గోవిందమూర్తిస్తరుణాబ్జనేత్రః
జనాఘపాపాపహనామధేయో విముక్తిదాయాఖిలమానవానాం॥
దుఃఖేనవైరేణచబాంధవేన ప్రాణిస్వభీత్యాస్వహార్దయుక్త్యా
యేభక్తియుక్తాహరివాదసక్తాః తఏవసర్వేబతముక్తిభాజః॥
తస్మాద్ధరింపూరుషమప్రమేయం యోగీశ్వరైరప్యవశైకచింత్యం
స్పృశంతియస్థావరజాతయోపి ముక్తింగతాఏవవచిత్రమేతత్॥
తథామృతస్వాదురవంవిశమ్య సమాగతావీక్ష్యహరిర్విదగ్ధః
పరికాశయన్నాత్మవచోవిలాసం జగాదగోపీరిదమత్యుదారం॥
క్షేమంవోనభయంవ్రజస్యపురతః శార్దూలసింహాదయః
స్వైరంనక్తమశేషసత్వభయదాః సంచరంత్యద్యవై
వ్యాఘ్రాణాంనైవనేషుదూరగమనం స్త్రీణామిదంసాహసం
తద్యాతవ్రజమత్రిఘోర విపినేనస్థేయమేణీదృశః॥
అకస్మాదాగతాదూరం ఃకోపీహావనేన్నిశి
ఆలంలతాభాగ్యస్సంప్రీత్యా ప్రతియాతగృహాన్స్వకాన్॥
అపశ్యంతోయుష్మాన్ పితృపతిసుతభ్రాతృసుహృదో
విచిన్వంతిప్రేమ్ణానిజపర గృహేషుప్రియతమాః
గతాఃక్వాపిత్యక్త్వాస్వకులపరిపాటీంభయమితి
స్ఫుట్రిధావిందంత్యాగఃకృత మలమలంనైతదుచితం॥
హ్రియంపతీనాముపనుద్యగోప్యో అభావమాపాద్యసతీనతాంచ
శ్వశ్రోర్వ్యిర్మనస్తాపమతీవకృత్వా సహోదరాణాముపహార్యభూసం॥
ఉత్పాద్యపిత్రోరపివైమనస్యం అసహ్యతాంబంధుజనస్యలబ్ధ్వా
అలక్ష్యవేలాసుభిలవ్యజారం నసత్కులీనావిచరంతిరాత్రౌ॥
భర్తాయదివిజానీయాత్ ప్రాణహానిర్భవేద్ధ్రువం
దండధారీభవేద్రాజాశ్వ శురఃకుపితోభవేత్।
పీడయామాతృపిత రాతురతోవశరోన్నతిం
పౌత్రాపవాదస్సపత్నీస్యాత్ బంధీకుర్యాద్భటోస్తిచేత్।

నసత్కుర్వంతితనయాః బహిష్కుర్వంతిబాంధవాః
లఘువేనైవపశ్యంతి ప్రాకృతాఅపియేజనాః॥
నైవాస్తినిష్కృయానందః ఇహాముత్రసుఖంనహి
తస్యాజ్జారాభిసరణం నేందుముఖ్యాయశస్కరం॥
వృద్ధఃసురూపీమూర్ఖోవా దురాచారగతఃస్త్రియః
పామరోరోగయుక్తోవా భర్తృత్యాగోనసాంప్రతం॥
కాళిందీజలపోషితద్రుమలతాభూజ ప్రసూనావృతం
రాకాచంద్రకరాభిరంజి తమిదందృష్ట్వావనంగోపికాః
యుష్మాకంబతమానసంమదనజా క్రాంతంసదుత్కంఠితం
తద్యాతస్వపతీన్ భజధ్వమబలాస్సంపోషయధ్వంశిశూన్॥
మాంకామయిత్వాగమనంనదోషో మద్రాగిణఃప్రాణభృతస్సమస్తాః
తథాపినస్థేయమిహార్ధరాత్రౌ తద్యాతగేహాన్ స్వపతీన్ భజధ్వం॥
ధర్మస్సనాతనఃప్రోక్తః స్త్రీణాంభర్తృనిషేవణం
పూర్వైర్మనీషిభిర్గోప్యో త్యాగోనోచితఃఖలు॥
కృతార్థతాంప్రాప్తుమలమ్మదీయ ధ్యానశ్రుతిర్దర్శనగానసేవాః
నజారబుద్ధిర్మయితాజాతు కార్యా అతోగృహాన్ గచ్ఛతవీరజాత్యః॥
ప్రియస్యచాప్రియంశ్రుత్వా వాక్యంగోప్యోమహాశుచః
కింకర్తవ్యవిమూఢాస్తాః తూష్ణీంతస్థురవాఙ్ముఖాః॥
నిశ్వాసవాతైఃప్రచురైర్భవద్భిః జ్వలద్వియోగాగ్నిశిఖాగ్రజాతైః
సుమ్లానదంతచ్ఛదపల్లవాని అవాంచికృత్వాముఖపంకజాని॥
నిర్యద్రుశుకైఃమృష్టకజ్జలకు పీతస్తనీకకుచస్ఫుటద్ధృదః
హస్తతాపవినమన్ముఖాంబుజాః స్మరశరాలివిదారితధైర్యాః॥
దుఃఖాతిభారేణగళద్ధవాచో గోప్యఃపదాగ్రేణభువంవిఖంత్యః
వక్తారమిత్యూచుఃప్రియమప్రియాణాం ససంభ్రమాకూతమరిందమంప్రాగ్
మత్వాత్వాంకరుణాకరంబతవయం విశ్వస్తచిత్తాఃపరం
త్వత్పాదాంబుజసేవనాయసమయం మారవ్యథామాగతాః

తాపం ఘోరభవానలస్య మునయః శ్రీశస్య తే సేవయా
త్యాగోఽస్మాకమయుక్తమిత్యభవత స్త్వత్త్యాగతా నాఽగ్రహాన్ ॥
త్వయాయదుక్తం పతిపుత్రసేవా స్త్రీణాం పరో ధర్మ ఇతి ప్రియాద్య
తతేవమే నాస్త్వఖిలస్వరూపే పేపే పూర్ణేఽనఘే కిముదోషయుక్తం ॥
ఆత్మా భవాన్ సర్వశరీరభాజాం తస్మైవ కామాయ ప్రియాస్సమస్తాః
అతిస్త్వయి ప్రీతిరతీవ దేవ ప్రతాసకిం కిం ప్రజయేతి నాథః ॥
త్యక్త్వా సమస్తాన్ పతిపుత్రబంధూన్ త్వత్పాదకంజం శరణం ప్రపన్నాః
త్వయీశత్రీప్యధికానురాగ స్పృద్ధిగ్నదోహానిగ్గఏవ ॥
త్వత్పాదకంజం ననిధాయ శశ్వత్ కుచేషు పాదౌ చలతః కథం వః
స్పర్శం వినా తే కరయోః కరాంమూలనం తికర్తుం నశక్యమస్యత్ ॥
పానం వినా వాగమృతస్య కర్ణాః శ్రోతుం న శేచ్ఛంతి పదస్య వాచః
తెసుందరాంగం ప్రసమీక్ష్యగా ఘంభిన్నా వయంకిం గదితుం ప్రవృత్తాః
అస్మానవాద ర్తుమలంన తే హ్రీః యా తే తివక్తుంతిః కిం న ధర్మః ॥

* ఇదిలగాయితు స్వామివారుచేసిన సంపూర్తి *

తత్రిధారాచరాధాచధరెతియమునెతిచ
ప్రగల్భాగోపికాఉచుర్నతాస్యారుషితేక్షణా ॥
ధిక్స్మరంహాతకంకృష్ణరూపొ మోధియముదూవ న త్
కింపుర్మస్త్వయి నిర్వేత్తుముపాయం నలభామహే ॥
దీపాస్మాన్వ్యామోహయాంచక్రే పాపీయాన్మదనస్త్వయి
తముస్మచ్ఛేకనిర్వాహాహ్యాః పరిచ్ఛన్న ఘాతినం ॥
మన్యం తే త్వాం ప్రజేస్మృద్ధాడిం ధందులాలి తైహితం
యం నైవలక్ష్య సేస్మాభిశ్చ రామ్యవతిభిః ప్రభో ॥
యయా వాయువతిభియః స్మద్వాల ఏవాతలోక్యసే
తదస్మాకం త్వయాసంగ ఏతావన్న విశంకితః ॥
అల్పం వాసమయం కృష్ణ త్వాం న పశ్యామ చేద్వయం
సర్వలోపన్నమతయా గృహకృత్యేషు నైశ్మహే ॥

భవిష్యతి కదా వా యం కదా పాపాగమిష్యతి
ఇతిప్రతీక్షమాణాస్తె ప్రత్యాగమనమాన్మహా।
అంధకారవైస్త్ర్యవాయానమమ మాయశ్వతాన్వితాః
గృహాదుద్గత్యశయ్యామ ఉద్గతాశ్వనగర్తకః।
తవాదర్శనజం తాపం మూర్తిదర్శాత్తనిర్యతి
ప్రతిపశ్య హరాదాక్ష్ణ తదానిర్వృతిమాప్నుమః।
క్రమపరిగృద్ధతివాసురా గతుభితమావహః
త్వదంగసంగలాభాయ పదాదింతాముపాస్మహే।
త్వందృగ్భిః ప్రీతిచేష్టాభిః విలాసైవిశ్వదిక్షరపి
అతాంవధనాయసెష్టాకం హంతనాల్పవలక్ష్యసె।
నాహాశోశోచతెష్టాకం తనిదాయీయాతిరాత్రిమూ
కృతాంగిః పశ్యనః కృష్ణ త్వయ్యాశాప్రాణరక్షణే।
కింకుర్మః కఉపాయోస్తి మాయినోగ్రహణంప్రతి
విభ్రమః కథమంగేనూ నిద్ధంశోచ్యామహే త్వయా।
హాహంతహాహాహాంగాప్తాః ప్రీత్యాభ్యాపివిరక్తతః
స్మరకింత్వమకాంక్షణసః హామంతెయమువాహాదిః।
కూలెనస్త్రస్తానివాసాంసి కిన్నాష్టాకమచూచురః
స్నాయంతీనాంతవైవాధనాయస్త్వంకాత్యాయనీంప్రియః।
యూవాత్వంయూపత్నీనాం కిం కృథావాసాంస్యచూచురః
నైతావత్యేవచెష్టాతె తాదాప్తాస్యనమస్కృతః।
లజ్జాపదానిపరిసధం న్యాష్ట్వాసంతుష్టిమేష్యహో
వృథక్పృథగదాప్తాని కిమియంనిస్పృహాక్రియా।
తిరంసామార్భిరంతస్తే నచేత్ కిమితితక్ప్రేరం
ఉద్దీపితానయంతేవ లింగైవాకోత్రకోత్రరం।
ఆరాధితాశైలసుతా వరంభగవతీదదౌ
కృష్ణంసక్తంవిధాస్యామి యూష్మాస్వితిక్పాపాతి।
ఉద్దీప్యోద్దీప్యదృగ్భిశ్చవిలాసైః తోధయన్మనః
గీతవనాహాయస్యాంతెర్యుగీర్మ్ముగయూనన్నకిం।

అస్పృష్టవేణుగీతేనత్వయా నాథాంగనామృగాః
అపరిగ్రహాఖడ్గనకిన్ను ఛ్ఛిత్తుంత్వవస్యసి॥
అష్టాకమివతేరూపం లోభనీయంతవాపికిం
వినిర్యోగాసహాఃకిన్ను కథముస్యపదర్శనాం॥
పురాకిలస్మరోత్యర్థ= సుందరోరూపగర్వితః
రతేరవ్యగ్రతద్రూపంతస్యాపివినియుక్తవాన్॥
జనాలభోగ్యసాధర్మ్యలోపాత్
రూపంతస్మాన్నశ్వకర్తృత
తతోవిన్యస్తంతద్రూపంచిరేణత్వాముపావిశత్
కాలోయంవినియోగస్యప్రియమాధూర్యలంబితం॥
ఉక్తోపిరంజయాస్యష్టాస్ సమయోప్యతిష్ఠసి
మానయాతిర్యయసౌరూప్యమలమప్యస్యనాస్థయా
యయానాథస్యతేకుయుక్తవివర్ణయాయుక్తత్వాయయానాథస్యతే
హిత్రియంత్యక్త్వాకయంకృష్ణయాయుక్తస్త్వాధర్యామహో॥
జితావయమనంగేన త్వమనంగమహాప్రజిత్
త్వయాతివజితాఃకృష్ణవయఃత్వా శరణంగతాః॥
శరణాగతసంత్యాగాత్ మాభూస్త్వంపతిత్యవాయభాక్
పాతివ్రత్యపరిత్యాగాద్ధి భృమఃకిల్బిషంవయం॥
ఇతిభీతిత్వయిప్రీత్యా కథాయయతినస్తతః
విహాయంగకంగమర్త్యంత మోహనాంగకృపాంబుధ॥
ఉద్ధోహ్యనుకృపాతెన్ని నవిలంబస్వమాయయా
ఇదానీంచేత్త్యజేనాథ శరణంయమునైవనః॥
వయంహిగోపికానాథ నాస్మాకంత్వత్రిశృంఖలా
నపహోమమహ్యయోగం త్వన్నిష్ఠుర్యాత్త్వాసమర్థతః॥
ఇతితాగోపవనితాః న్యబ్జోనిపతితాఃభువి
తద్వైస్పృగద్గదంప్రాహ రుదంతోస్యస్వత్యద్దాంత్యస్తః॥
భగవాన్సర్వబుద్ధీనాం సాక్షీకారుణ్యసాగరః
కృపయావిహ్వలశ్శ్రమముద్ధరిత్వాన్యచీభూవః

మాయయా బహుధా భూత్వా మోహయన్ స్వకరః ప్రభుః
సర్వాః ప్రత్యేకమాలింగ్య సమాజ గ్రాహణి వాసహా॥
హాసనామాసనిపుణో గళమంబిత కైరమాః
తుమధ్యంపాయి భావస్య శోధనాయచ్ఛలం కృతం॥
యుష్మాస్వతీవ సక్తోహం తథ్యంమృగవిలోచనాః
నాతీవాకరకంయత్నం పగదారా ఇతిస్వయం
యదాతురాగ సంద్రిచ్యస్మరో వాగ్దోధవిద్యతి
తదా ద్విజేషు నానాస్తి స్థితిర్విధినిషేధయోః॥
అశక్యనపథి నైశాదనిషేధః ప్రథవిష్యతి
అతీతా యూయముద్రిక్త స్మరత్వాచ్ఛాస్త్ర శృంఖలాం॥
రమయామి నికుంజేషు తాపంత్యజత హృద్గతం
చిరాత్ప్రియత్యుత్సుకోఽస్మి గత్వా పేత్తేన మే హ్యది॥
యుగపత్సర్వగోపీశ్చ దేవ ఏకమలాలయత్
సద్యస్సంజనయాంచక్రే సంకల్పాత్కుంజమండలిం॥
తాభిస్సాకం వనం చక్రే తస్యాం యోగీశ్వరేశ్వరః
తేజసా వ్యాయితాస్తస్య దృష్ట్వాదివ్యరచనాసః
దివ్యగంధసముద్గాసు మంజుపితమూర్తయః॥
గోప్యశ్చుల్లోకసౌందర్యా శేమిరే ప్రేమసాహసాః
తదాకదంబాదుద్భూతా వారుణీ వరుణేరితా॥
బలదేవస్తుతాం మాదాపపౌ కృష్ణాయచాదదత్
పాయయామాసగోపీస్తా వివహారానుగుంఠారిః॥
తేన ప్రవర్ధితోల్లాసాః కృష్ణంతాః పతివద్వరే
సఖాయః కతిచిద్గోపాః బలో ముముహిరే పరం॥
పుమాంసశ్చాతిమెయుస్యా గోపీక్షోదతేహారిః
కుంజేషు రమతే తాభి బర్హిర్వహారతేపిచ॥
శరజ్జ్యోత్స్నాఽఖిదరా తేపాద్ధకత్రిశావనా
భితాఖరలరుచ్ఛామాః శ్రియం తే పరితస్తరూన్॥
బధ్వాతుమండలం గోప్యో మధ్యేకృత్వాతుమాధవం

వేణుం గాయతి దాశార్హే [illegible] సమ్యక్స్వలంకృతాంఘ్రియః॥
శ్యామో మానవతి స్వచ్ఛాం [illegible] స్పృష్టిస్పృష్టి విమానకే॥
గోపీనాం దరదప్రాణాముక్త్యటం ముగ్ధమూర్తగానాత్॥
ఝుణంఝుణితమంజీరా ఘులంఘులిత మేఖలాః
నారదీయక్రమందాక్ష సప్తకాః పరితోహరిం॥
బహిర్వర్ధార్త్రిస్వరాకారా ధృత్వా కృష్ణో జగత్పతిః
రాసక్రీడాం సమారేభే గోప్యోర్గోప్యోస్తుమధ్యగః॥
తాసదూమామాసయుగతిః లలితం వేణు గాయనః
ద్వయోర్ద్వయధూరంగరాగే ద్వేదన్స్వకృష్ణవర్తయత్॥
గోపీమండలమాబధ్య మధ్యగః కమలేక్షణః
సమదాః ప్రమదాస్సర్వా ప్రతం మందమవర్తయత్॥
సద్యోభినయవిజ్ఞానం శైలాస్త్రాలాస్యకౌశలం
కృష్ణమేకం ప్రసజ్ఞానా అన్యోన్యపర్యంతరీక్షితః॥
కదాచిదేకదాసా సర్వాభిః పరివేష్టితే
తయాచవసుమాకృష్ణ ఇతో స్థితా విద్యతే॥
ప్రభావమివ కృష్ణాంగం తదాసం త్వేకయా పిరః
పరోమేనుమంజీరక్రోధాదిభి హారవః ప్రోతాః ప్రోతాః॥
మమ ప్రియాన్ నుపుప్రీతః సమైతవక గోహరిః
అహమేవం గృహీత్వాకో యాయాంబరవదాంతరం॥
రతిప్రాం తాస్వనురాగ్రస్తా మదాయకమలేక్షణః
యమునా గాయాంబులిన్దా మారిబధూర్తసిద్ధయః॥
అంతరీయాత్తరీయద్వ మాలేశ్యస్వయస్సగ్రిక్ర్పళః
ప్రియసాబమారూవేణ మాసంర్యసాన్నవిశాన్వళం॥
మాలమాసాద్యతాళ్పరాగ్య పూర్వాలీరదధిర
తాభిస్పధగవాంస్త్ర ప్రోక్తాన్న ద్విగుణపాభగః॥
యమునాసైకతేదన్నోన్యకి దస్తోపయప్రియాః
తదాధారాదరాధాచసన్ని కర్షోపవిశేతే॥
ధారాప్రదారాముంచంతి మనస్వంతామమూమదాః

ఆశ్లిష్య భగవాన్ శుష్యోత్తరీ. యోగస్మృజన్॥
కిమకాండే మనశ్శోభా యూథీహితశ్చన్యగ్రహీద్గిరం
వినమాద్వదనా ధారా శ్రైరేవంశ్యజిఘ్నఘతః॥
స్వాత్మతోప్యసినః ప్రేయాన్ చిరాల్లబ్ధోసివల్లభ .
తుంగాంవాత్యాంనశిష్యామో నాస్తుంకక్షమితోగతిః॥
కూజంతికోకిలాః పాంథర్వ్యం జయంతిచమారుతాః
ఉదేష్యతిరసర్ దేవః కథంవయంచేమకల్లభ॥
దివాహచేన్నశోకాన తవదిస్యావనేతుగాం
మహాద్దుంఖంగమిష్యామో జీవిష్యామః కథంవయం॥
పరిహాస్యభగవాన్హా. ఘంబన్ధం డెమ్యగీర్మశః.
స్వాదేవం మోపిచింతాస్తి తివాయుష్మదలాభతః॥
వరిందనాసిగృహాంతు వఃవోహంచ్యగిర్మశః
యదాయదాదిదృక్షాస్యాత్ దృష్టోహంస్యాంతదాతదా॥
నైతాన దేవప్రేయస్యః ప్రసన్నోస్మిపరాత్ప్యః
యదా రిరంసాయుష్మాకం రతింధాస్యామిరాత్రిషు॥
మాంజానంశ్చైవనందాదయః ప్రభావాజ్ఞగతాంపతిం
యథాదాభ్యమితదైవస్యాపి సత్యేశ్చోపాంచపరః పుమాన్॥
వహ్యసశ్శపరదామ్మి యయాయంమప్రైపాఘసీజనః
నైరాస్యగ్యమప్యా తుష్యః కశ్చిద్యయాతిసంపత్తిః॥
ఇత్యుక్త్వాప్యాపుతాస్స రాత్రియాపయామాసమాధవః
గృహాన్జగ్ముస్సరోజాక్ష్యః పతియశ్చాపుష్యదాసతి॥

ఇతి శ్రీ భారద్వాజ గోత్ర మద్దిరాలకోదండరామ కృతౌ
కృష్ణశుభోదయే రాసక్రీడాం తస్వమాప్తః
సంపూర్ణం *

శ్రీసింహాచలస్తవః

గిరిజాశిఖిశేఖర గౌరీరూపం తీరపాదాంబుజసక్త మానసం
కృపయాపరిపాలితమంజుసాత్త్వం శ్రితవరకేసరిశాంగతో శిష్టా॥
గిరిజే కల్యాణిపుష్పితస్యాపూర్ణం సదయుడీ శ్రీలవణ్యాయధావ ॥
తిరపాపిదశియ్యభూదరేంద్రం దయారాజగహా జాడమూముచక్॥
సహాసోత్సవటి జాటక్ష్కశ్రీ [illegible] గిరిముచ్ఛిద్యోరవ తలంగతో
ఇతవిసన్నలా [illegible] ॥
బ్రహ్మతాపటతీర్థ [illegible] సర్వేష్టా [illegible] స్తోత్రాం
ద్యుధరహారిచంప [illegible] ॥
ముక్తేజనతాత్ర్యతీర్థక్ష [illegible]
మనజావకధేటతాస్వజా [illegible]
నరకేసరిణాపజాబ్జయుగ్మం [illegible]
సంగతిశ్శిఖలంసతాంజనయుత్రి [illegible]
న్పహాకశ్రపవకంజనస్వతా [illegible]
ఉద్ఘాన్వైగవగిరిశిక్షాచలాత్ పతితంపవ [illegible]
జాహ్నవీవగరవంశపావనీ దుర్గభూతసకలస్యజన్య
కృపయాపదపంకజంత్వదీయం గాంగధారమస్యజద్రిపా [illegible]
శకలాయవిశ్వంగసంగతా సంతతాచ్ఛసఖిస్తూ [illegible]
బ్రతతిజాలసమావృతయూథా గిరుపైమురస్వరూపతాం॥
గిరిరయంవరసింహసంగతం సకలభూమిధరాపతికేతే
అల్పకోపిమహాతోకలంబనాత్ ఉచ్ఛకైఃపదమలంపరుతేహి॥
సింహభూధరిహసిష్ణు దేశభాక్ దేవసిద్ధతవిమానమున్నగః
రాజతేకశిసమోహరరూపీ చింతనేచవ్యావకర బ్జసత్సరే॥
చందనేపపిహితంకిటీశ్వరం దేవయానగవిభూవ [illegible] కం
సంతతంప్రాసవిభావ్యశంకరః తాక్ష్యతంపపుణసప్తమోక్షిక॥
సింహభూధరవిమానశేఖరే హైమపూర్ణకలశోవిరాజతే
అంబరాత్మకటిస్పుసింహమీతీతుం అవతీర్ణపూర్ణచంద్రమాః॥
తపురిదంశవత్సింహసద్వదా దుర్నిభావ్యమిహచందనమగ్నం
సుదర్శనంలోకదృగ్గాం ఇతప్యస్సుదర్శనాత్యాంగకేబిభర్తి॥

